

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА НАЦИОНАЛНАТА СТРАТЕГИЈА
ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈАТА И СУДИРОТ НА ИНТЕРЕСИ 2021-2025
за период 01.01.2022 година до 31.12.2022 година

Скопје, март 2023

Содржина

ВОВЕД	3
1. ИЗВРШНО РЕЗИМЕ	5
2. ХОРИЗОНТАЛНА ОБЛАСТ ЈАВНИ НАБАВКИ	14
3. ХОРИЗОНТАЛНА ОБЛАСТ ВРАБОТУВАЊЕ	17
4. СЕКТОР ПОЛИТИЧКИ СИСТЕМ	23
5. СЕКТОР ПРАВОСУДСТВО	27
6. СЕКТОР ОРГАНИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ	32
7. СЕКТОР ЗДРАВСТВО	40
8. СЕКТОР ОБРАЗОВАНИЕ	48
9. СЕКТОР ТРУД И СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА	57
10. СЕКТОР УРБАНИЗАМ И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ	61
11. СЕКТОР ЖИВОТНА СРЕДИНА	62
12. СЕКТОР ЗЕМЈОДЕЛСТВО	63
13. СЕКТОР СПОРТ	70
14. СЕКТОР ЕКОНОМИЈА И БИЗНИС	74
15. СЕКТОР ЈАВНИ ПРЕТПРИЈАТИЈА И АКЦИОНЕРСКИ ДРУШТВА ВО СОПСТВЕНОСТ НА ДРЖАВАТА И ЕДНИЦИТЕ НА ЛОКАЛНАТА САМОУПРВА	79
16. СЕКТОР МЕДИУМИ И ГРАЃАНСКО ОПШТЕСТВО	82

Листа на кратенки

Кратенка	Целосен назив
АКН	Агенција за катастар на недвижности
АФПЗРР	Агенција за финансиска поддршка на земјоделството и руралниот развој
АКВО	Агенција за квалитет во високото образование
МАЛМЕД	Агенција за лекови и медицински средства
АМС	Агенција за млади и спорт
АСПИ	Агенција за слободен пристап до информации од јавен карактер
АСЈО	Академија за судии и јавни обвинители
БЈН	Биро за јавни набавки
БРО	Биро за развој на образованието
Влада	Влада на Република Северна Македонија
ДКСК	Државна комисија за спречување на корупцијата
ДИЗ	Државен инспекторат за земјоделство
ДПИ	Државен просветен инспекторат
ДУИ	Државен управен инспекторат
ЕЛС	Единици на локална самоуправа
ЗНМ	Здружение на новинари на Македонија
ЗЈО	Здружение на јавните обвинители
ЈОРСМ	Јавно обвинителство на Република Северна Македонија
МВР	Министерство за внатрешни работи
МЗ	Министерство за здравство
МЗШВ	Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство
МЕ	Министерство за економија
МИОА	Министерство за информатичко општество и администрација
МОН	Министерство за образование и наука
МП	Министерство за правда
МТСП	Министерство за труд и социјална политика
МФ	Министерство за финансии
Стратегија	Националната стратегија за спречување на корупцијата и судирот на интереси 2021-2025 година
Собрание	Собранието на Република Северна Македонија
СЕММ	Совет за етика во медиумите во Македонија
УФП	Управа за финансиска полиција
УФР	Управа за финансиско разузнавање
ФЗО	Фонд за здравствено осигурување
ФПИОРСМ	Фонд за пензиско и инвалидско осигурување на Република Северна Македонија
ЦУ	Царинска управа

ВОВЕД

Контекст

Во јануари 2019 година, Собранието на Република Северна Македонија го донесе актуелниот Закон за спречување на корупцијата и судирот на интереси, чија основна цел е уредување на мерките и активностите за:

- спречување на корупцијата во вршењето на власта, јавните овластувања, службената должност и политиката,
- спречување на судирот на интереси и
- спречување на корупцијата при вршењето работи од јавен интерес на правните лица сврзани со остварувањето на јавните овластувања.

Надлежна институција за спроведување на мерките и активностите поврзани со спречување на корупцијата и судирот на интереси е Државната комисија за спречување на корупцијата (во натамошниот текст: ДКСК), на која со законот и е загарантирана потполна самостојност и независност во вршењето на работите од својата надлежност. Во рамките на своите надлежности, ДКСК донесува петгодишна национална стратегија за спречување на корупцијата и судирот на интереси, со акционен план за нејзино спроведување. Националната стратегија се поднесува до Собранието на Република Северна Македонија (во натамошниот текст: Собранието) за усвојување.

На 10 декември 2020 година ДКСК ја донесе Националната стратегија за спречување на корупцијата (во натамошниот текст: Стратегија) за периодот 2021-2025 година, која се темели на претходно спроведена анализа на ризиците од корупција, а се подготви со примена на широк, инклузивен и транспарентен процес на консултации со учество на претставници од јавниот и приватниот сектор, медиумите, граѓанските здруженија и фондации, експерти и претставници од релевантните меѓународни организации. Стратегијата е усвоена од страна на Собранието во април 2021 година. Составен дел од Стратегијата е акционен план во кој детално се разработени идентификуваните мерки по активности и индикатори.

Проблемите и мерките во Стратегијата се систематизирани во 2 хоризонтални области и 13 ранливи сектори, и тоа:

- Јавни набавки – хоризонтална област
- Вработување – хоризонтална област
- Политички систем
- Правосудство
- Органи за спроведување на законот
- Здравство
- Образование
- Труд и социјална политика
- Урбанизам и просторно планирање
- Животна средина
- Земјоделство
- Спорт
- Економија и бизнис

- Јавни претпријатија и акционерски друштва во сопственост на државата и локалната самоуправа
- Медиуми и граѓанско општество

Согласно член 18 став (6) од Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси, ДКСК е должна да го следи спроведувањето на мерките од Стратегијата и да подготвува годишни извештаи и завршен извештај за спроведувањето на националната стратегија и истите најдоцна до 31 март во тековната година за претходната година да ги доставува до Собранието.

Со оглед на фактот дека Стратегијата се однесува на периодот од 2021 година до 2025 година, ова е втор Годишен извештај за спроведување на мерките од Националната стратегија за спречување на корупцијата. Првиот Годишен извештај за 2021 година во законски утврдениот рок е поднесен до Собранието и е јавно достапен на веб страната на ДКСК¹.

Овој извештај ја одразува структурата на самата Стратегија, односно има 16 делови и тоа: резиме, два делови кои се однесуваат на двете хоризонталните области и 13 делови кои се однесуваат на секој од секторите кои се опфатени со самата Стратегија. Во секој од овие делови се презентирани наодите во однос на реализацијата на мерките и активностите предвидени во Акцискиот план, со презентација на статистички податоци за бројот на реализирани мерки и активности, како и анализа на реализираните активности, со препораки за надминување на воочените проблеми.

Методологија

Овој годишен извештај е подготвен врз основа на информации добиени од надлежните институции. Заради ефикасно следење на степенот на реализација на активностите од НС 2021-2025, развиено е софтверско решение – ВЕБ апликација, каде што номинираните лица - координаторите, периодично доставуваат извештаи за степенот на реализација на активностите, за кои нивната матична институција е означена за носител на активностата.

ДКСК, изврши анализа и евалуација на податоците доставени од институциите, и во периодот јануари – февруари 2023 година го утврди статусот на активностите кои се предмет на евалуација во овој период (реализирана, во тек или нереализирана).

Предмет на оваа евалуација претставуваат:

- **активностите чијшто рок на реализација во Акцискиот план е утврден 2022 година;**
- **активностите чијшто рок е утврден 2021 година, а кои во претходната евалуација биле со статус на реализација „во тек“ или „нереализирана“, и**
- **континуираните активности.**

Дополнително, за оние активности за кои надлежните институции не доставија информации, со цел за да се добијат точни податоци околу степенот на реализација на мерките и активностите од Акцискиот план на Стратегијата, ДКСК направи дополнителна анализа на достапни податоци и документи на веб страните на соодветните институции, како и анализа на релевантните законски и подзаконски акти.

Степенот на реализација на активностите се однесува на активностите на институцијата која е главен носител на таквата активност. Имено најголем дел од активностите бараат соработка помеѓу повеќе институции, но сепак активностата е прикажана на онаа институција која во акцискиот план е означена како носител на истата.

¹ <https://dksk.mk/wp-content/uploads/2022/03/Godisen-izvestaj-za-sproveduvanje-na-NS-vo-2021.pdf>

1. ИЗВРШНО РЕЗИМЕ

Во Националната стратегија за спречување на корупцијата и судирот на интереси 2021-2025 се утврдени 54 проблеми, за чие надминување се предвидени 111 мерки и 191 активности. Распределбата на проблемите, мерките и активностите е следна:

Реден број	Област/сектор	Проблеми	Мерки	Активности
1.	Јавни набавки	2	2	4
2.	Вработување	3	8	13
3.	Политички систем	6	7	8
4.	Правосудство	3	7	14
5.	Органи за спроведување на законот	7	13	21
6.	Здравство	5	18	26
7.	Образование	8	18	34
8.	Труд и социјална политика	1	5	10
9.	Урбанизам и просторно планирање	1	1	1
10.	Животна средина	1	1	2
11.	Земјоделство	5	9	16
12.	Спорт	2	6	15
13.	Економија и бизнис	4	8	13
14.	ЈП и АД	3	3	6
15.	Медиуми и граѓанско општество	3	5	8
Вкупно		54	111	191

Слика 1: Табеларен приказ на вкупен број на проблеми, мерки и активности по области/сектори

Како што може да се види од табелата, бројот на проблемите, мерките и активностите по сектори, зависи пред се од ризикот за корупција во секој од областите/секторите, но и од вклученоста и придонесот кој го даваат институциите во рамките на областите/секторите при подготовка на Стратегијата.

Проблеми по области/сектори:

Слика 2: Број на проблеми, мерки и активности по области/сектори

Околу 40% од сите мерки и активности се однесуваат на секторите образование, здравство и органи за спроведување на законот.

Распоредот на Активности по години е следен:

Слика 3: Процентуален распоред на активности по години

Најмногу активности се предвидени за 2021 година, односно за првата година од спроведувањето на Стратегијата. Имено, 110 активности (58%) се предвидени за 2021 година, 70 активности (36%) се предвидени за 2022 година, 9 активности (5%) се предвидени за 2023 година, 2 активности (1%) се предвидени за 2024 година, а за 2025 година нема предвидено ниту една активност. Ова е апсолутната распределба на активностите по години. Притоа, 27 активности од Акцискиот план на Стратегијата треба континуирано да се спроведуваат за целиот период од 2021 година до 2025 година, шест континуирани активности се предвидени за 2022 година и понатаму, а една континуирана активност започнува со реализација од 2024 година. Ова значи дека за периодот 2021

– 2025 година вкупно треба да се реализираат вкупно 318 активности². Треба да се има предвид дека при подготовка на Стратегијата, роковите за реализација на активностите беа предложени од самите институции/ учесниците од соодветниот сектор.

Состојбата за бројот на активности предвидени за реализација во 2022 година е следна:

Област/сектор	Вкупен број на активности за 2022 по област/сектор	Активности за 2022 година	Активности пренесени од 2021 година
Јавни набавки	2	0	2
Вработување	12	5	7
Политички систем	7	2	5
Правосудство	10	5	5
Органи за спроведување на законот	19	6	13
Здравство	24	13	11
Образование	28	8	20
Труд и социјална политика	8	5	3
Урбанизам и просторно планирање	1	1	0
Животна средина	2	2	0
Земјоделство	16	5	11
Спорт	14	7	7
Економија и бизнис	13	4	9
ЈП и АД	2	2	0
Медиуми и граѓанско општество	7	5	2
Вкупно	165	70	95

Слика 4: Табеларен преглед бројот на активности за 2022 година, бројот на пренесени активности од претходните години и вкупниот број на активности за 2022 година по области/сектори

Како што е прикажано во табеларниот преглед, во 2022 година 165 активности беа предвидени за реализација, од кои 70 активности се предвидени со Акцискиот план за стратегијата за 2022 година, а 95 активности се пренесени од 2021 година како нереализирани или активности во тек, како и континуирани активности. Од 95-те активности пренесени од 2021 година, 27 се континуирани.

Статусот на реализација на активностите во 2022 година по области, сектори е следен:

² 83 активности за 2021 година + 27 континуирани активности од 2021 година *5 година+ 64 активности за 2022 година + 6 континуирани активности од 2022 година *4 години+ 9 активности за 2023 година + 1 активност за 2024 година + 1 континуирана активност за 2024 година * 2 години

Годишен извештај за спроведување на Националната стратегија за спречување на корупцијата и судирот на интереси 2021-2025 за период 01.01.2022 – 31.12.2022 година

Област/сектор	Реализирани активности	Нереализиран активности	Активности во тек
Јавни набавки	0	0	2
Вработување	0	7	5
Политички систем	1	2	5
Правосудство	5	3	1
Органи за спроведување на законот	3	11	6
Здравство	1	16	6
Образование	5	12	11
Труд и социјална политика	0	3	5
Урбанизам и просторно планирање	0	0	1
Животна средина	0	1	1
Земјоделство	0	14	2
Спорт	0	9	5
Економија и бизнис	1	8	3
ЈП и АД	0	2	0
Медиуми и граѓанско општество	1	2	5
Вкупно	17	90	58

Слика 5: Табеларен преглед на предвидени, реализирани и нереализирани активности, како и активности во тек во 2022 година по области/сектори

Од добиените извештаи и направените проверки е утврдено дека од вкупно 165 предвидени активности за 2022 година **17 се реализирани**, **90 не се реализирани**, додека пак **58 активности се во тек** на реализација.

Графичкиот приказ на реализирани, нереализирани и активности во тек, за 2022 година е следен:

Слика 6: Графички приказ на бројот и процентот на реализирани, нереализирани и активности во тек во 2022 година

Од графичкиот приказ може да се види дека најголем е процентот на нереализирани активности - 55%, активностите во тек опфаќаат 35%, а делот на целосно реализирани активности е многу мал и изнесува само 10% .

Графичкиот приказ на статусот на активности по области е следен:

Слика 7: Графички приказ на бројот на реализирани, нереализирани и активности во тек во 2022 година по области/сектори

Компаративниот приказ на реализирани активности за 2021 и 2022 година по области/сектори е следен:

Област/сектор	Реализирани активности 2022	Реализирани активности 2021
Јавни набавки	0	1
Вработување	0	1
Политички систем	1	1
Правосудство	5	7
Органи за спроведување на законот	3	2
Здравство	1	1
Образование	5	6
Труд и социјална политика	0	0
Урбанизам и просторно планирање	0	0
Животна средина	0	0
Земјоделство	0	0
Спорт	0	0
Економија и бизнис	1	1
ЈП и АД	0	0
Медиуми и граѓанско општество	1	2
Вкупно	17	22

Слика 8: Табеларен приказ на бројот на реализирани активности за 2021 и 2022 година по области/сектори

Од табеларниот приказ може да се види дека во ниту една област/сектор нема никакви значајни зголемувања на реализираните активности. Загрижувачки е фактот што во пет сектори две години по ред не се реализирала ниту една активност.

Графичкиот компаративен приказ на реализираните активности за 2021 и 2022 година по области/сектори е следен:

Слика 9: Графички приказ на бројот на реализирани активности за 2021 и 2022 година по области/сектори

Компаративниот приказ на нереализирани активности за 2021 и 2022 година по области/сектори е следен:

Област/сектор	Нереализирани активности 2022	Нереализирани активности 2021
Јавни набавки	0	2
Вработување	7	5
Политички систем	2	1
Правосудство	3	0
Органи за спроведување на законот	11	9
Здравство	16	9
Образование	12	10
Труд и социјална политика	3	2
Урбанизам и просторно планирање	0	0
Животна средина	1	0
Земјоделство	14	10
Спорт	9	6
Економија и бизнис	8	5
ЈП и АД	2	0
Медиуми и граѓанско општество	2	0
Вкупно	90	59

Слика 9: Табеларен приказ на бројот на нереализирани активности за 2021 и 2022 година по области/сектори

Од табеларниот приказ јасно се гледа дека освен кај јавните набавки и урбанизмот во речиси сите области/сектори, се зголемува бројот на нереализирани активности, што особено доаѓа до израз во секторот здравство за седум и земјоделство за четири. Сепак, овие зголемувања на нереализираните активности во однос на вкупниот број нереализирани активности во 2021 година, не се многу драстични.

Графичкиот компаративен приказ на нереализираните активности за 2021 и 2022 година по области/сектори е следен:

Слика 10: Графички приказ на бројот на нереализирани активности за 2021 и 2022 година по области/сектори

Компаративниот приказ на активностите во тек за 2021 и 2022 година по области/сектори е следен:

Област/сектор	Активности во тек во 2022 година	Активности во тек во 2021 година
Јавни набавки	2	0
Вработување	5	2
Политички систем	5	4
Правосудство	2	2
Органи за спроведување на законот	6	3
Здравство	6	2
Образование	10	11
Труд и социјална политика	5	1
Урбанизам и просторно планирање	1	0
Животна средина	1	0
Земјоделство	2	1
Спорт	5	1
Економија и бизнис	3	2
ЈП и Ад	0	0
Медиуми и граѓанско општество	5	1
Вкупно	58	30

Слика 11: Табеларен приказ на бројот на активности во тек во 2021 и 2022 година по области/сектори

Од табеларниот преглед може да се забележи позначајно зголемување на активностите во тек во секторите здравство, труд и социјална политика, спорт и медиуми и граѓанско општество, каде што бројот на активности во тек е пораснат за четири. Во останатите сектори нема забележителни

промени. Фактот дека нема сектор во кој е намален бројот на активности кои се во тек на реализација е позитивен индикатор.

Графичкиот компаративен приказ на активностите во тек за 2021 и 2022 година по области/сектори е следен:

Слика 12: Табеларен приказ на бројот на активности во тек во 2021 и 2022 година по области/сектори

Имајќи ја предвид вкупната реализација на активностите од Стратегијата во изминатите две години, а со цел запазување на пристапот кон утврдување на слабостите во реализацијата на истата, ДКСК повторно ги истакнува генералните препораки дадени во годишниот извештај за реализација на активностите од Стратегијата за 2021 година и тоа:

- Неопходно е да се воспостави силен механизам за контрола, но и институционална одговорност за реализација на мерките.
- Да се интензивираат активностите на Собранието во насока на зголемена отчетност, одговорност и транспарентност на носителите на јавни функции во извршната власт, задолжени за спроведување на активностите од Стратегијата (комисиски, надзорни расправи и сл.).
- Институциите - носители на активностите од Стратегијата, да создадат услови за континуиран и ефективен систем за известување за степенот на реализација на активностите за кои се задолжени, во рамки на институцијата, како и кон ДКСК.
- Обезбедување средства за зајакнување на капацитетот на ДКСК со формирање на Одделение за следење на реализацијата на Стратегијата, за континуирана комуникација со институциите, со цел да биде активен двигател за реализацијата на активностите, преку квартално прибирање на податоци од институциите и редовно одржување состаноци по области.
- Согласно ЗСКСИ да се изврши изменување и дополнување на Стратегијата, во насока на ажурирање и прилагодување на мерките и активностите (рок за реализација, индикатор, надлежна институција и др.); вградување на предлозите на собраниските тела при усвојувањето на Стратегијата; дефинирање на дополнително детектирани приоритетни проблеми, кои се однесуваат на инспекциските служби и располагањето со имот во државна сопственост и сопственост на единиците на локалната самоуправа.

Покрај наведените препораки, ДКСК во овој извештај даде дополнителни препораки во хоризонталните области и сектори, онаму каде што сметаше дека е потребно.

2. ХОРИЗОНТАЛНА ОБЛАСТ ЈАВНИ НАБАВКИ

Опис на хоризонталната област

Приоритетни проблеми во хоризонталната област јавни набавки се:

- 1) Недоволен број на лица со соодветни квалификации и познавање на стандардите при дефинирање на техничките спецификации како и критериумите за утврдување на способноста на економските оператори и
- 2) Недоволна транспарентност на институциите и низок степен на интегритет на вклучените лица во спроведувањето на јавните набавки.

Надлежни институции за реализација на мерките и активностите за надминување на проблемите во областа јавни набавки се:

- 1) Бирото за јавни набавки (во натамошниот текст: БЈН),
- 2) Министерството за финансии (во натамошниот текст: МФ) и
- 3) Агенцијата за заштита на правото за слободен пристап до информации од јавен карактер (во натамошниот текст: АСПИ).

Степен на реализација на активностите во областа

Во хоризонталната област јавни набавки, за надминување на двата приоритетни проблеми се предвидени две мерки и четири активности.

Врз основа на добиените податоци и направените анализи, состојбата со реализација на активностите утврдени со Акцискиот план на Стратегијата за 2022 година за оваа област е следна:

Проблем 1. Недоволен број на лица со соодветни квалификации и познавање на стандардите при дефинирање на техничките спецификации како и критериумите за утврдување на способноста на економските оператори					
Мерка	Активност	Надлежна институција	Рок за реализација	Статус 2021	Статус 2022
1. Зајакнување на капацитетите на лицата кои ја подготвуваат тендерската документација	1.1. Креирање и спроведување на обуки за примена на стандардите при подготовка на техничките спецификации и критериумите за утврдување способност со учество на Институтот за стандардизација	БЈН ИС	Втора половина на 2021-континуирано	Нереализирана	Во тек
Проблем 2. Недоволна транспарентност на институциите и низок степен на интегритет на вклучените лица во спроведувањето на јавните набавки					
Мерка	Активност	Надлежна институција	Рок за реализација	Статус 2021	Статус 2022
1. Зголемување на институционалниот интегритет и транспарентност во јавните набавки	1.1 Измена на Законот за јавни набавки за пропишување на задолжително потпишување на изјава за доверливост од страна на лицата што учествуваат во подготовката на техничката спецификација	МФ БЈН	Прва половина на 2023	Недосеана	Недосеана

	1.2. Во моделите на тендерски документации што ги изработува БЈН задолжително да се наведат овластените лица за прием на пријави за заштитено внатрешно и надворешно пријавување од страна на укажувачи, а во врска со корупција во јавните набавки.	БЈН	Втора половина на 2020	Реализирана	/
	1.3. Зајакнување на надзорот во однос на објавување на информациите во однос на јавните набавки согласно член 10 од Законот за слободен пристап до информациите од јавен карактер	АСПИ	Прва половина на 2021 - континуирано	Нереализирана	Во тек

Проблем 1. Недоволен број на лица со соодветни квалификации и познавање на стандардите при дефинирање на техничките спецификации како и критериумите за утврдување на способноста на економските оператори

За исполнување на Мерка 1. Зајакнување на капацитетите на лицата кои ја подготвуваат тендерската документација, предвидена е една активност: 1.1. Креирање и спроведување на обуки за примена на стандардите при подготовка на техничките спецификации и критериумите за утврдување способност со учество на Институтот за стандардизација, за која рокот за реализација е втора половина на 2021 година и континуирано, а надлежна институција е БЈН. Во извештајот за 2021 година оваа активност беше нереализирана, додека во 2022 година се отпочнати активности за реализација на истата. Оттука, статусот на оваа активност во 2022 година ќе се смета „во тек“, а со оглед на тоа дека истата е континуирана, ќе биде предмет на проверка и во следните извештајни периоди.

Проблем 2. Недоволна транспарентност на институциите и низок степен на интегритет на вклучените лица во спроведувањето на јавните набавки

За реализација на Мерка1: Зголемување на институционалниот интегритет и транспарентност во јавните набавки предвидени се три активности и тоа:

- Активност 1.1 Измена на Законот за јавни набавки за пропишување на задолжително потпишување на изјава за доверливост од страна на лицата што учествуваат во подготовката на техничката спецификација, за која рокот е прва половина на 2023 година, а носител на истата е МФ. Со оглед на фактот што рокот за реализација не е досеан, истата нема да биде земена во предвид во овој извештаен период.
- Активност 1.2. Во моделите на тендерски документации што ги изработува БЈН задолжително да се наведат овластените лица за прием на пријави за заштитено внатрешно и надворешно пријавување од страна на укажувачи, а во врска со корупција во јавните набавки. Оваа активност беше реализирана во 2021 година.
 - Активност 1.3. Зајакнување на надзорот во однос на објавување на информациите во однос на јавните набавки согласно член 10 од Законот за слободен пристап до информациите од јавен карактер. Рокот за реализација на оваа активност е прва половина на 2021 година и континуирано, носител на активност е АСПИ, а во извештајот за 2021 година оваа активност беше нереализирана. Со оглед на фактот дека се преземени мерки за реализација на наведената активност, во овој извештаен период статусот на активност е „во тек“, а истата како континуирана активност ќе биде предмет на проверка и во следните извештајни периоди.

Врз основа на добиените податоци од надлежните институции и проверка и верификација на истите од страна на ДКСК, **вкупниот степен на реализација** на активностите од донесувањето на Стратегијата до денес во областа јавни набавки е следен:

Слика 13: Вкупен степен на реализација на областа

Од вкупно четирите активности кои се предвидени во Стратегијата за оваа хоризонтална област, една активност е реализирана (25%), две активности се во тек (50%), а една активност сеуште не е доспеана (25%).

Слика 14: Статус на активности по евалуационен период

Слика 15: Вкупен статус на активности по институции

- БЈН е носител на две активности, од кои едната беше реализирана во 2021 година, а другата активност со рок на реализација 2021 година- континуирано, во 2021 година не беше реализирана, додека во 2022 година се преземени дејствија, односно е со статус „во тек“, а истата ќе биде предмет на евалуација и во следните извештајни периоди.
- АСПИ е носител на една активност со рок на реализација 2021 година - континуирано, која во 2021 година не беше реализирана, додека во 2022 година се преземени дејствија, односно е со статус „во тек“, а истата ќе биде предмет на евалуација и во следните извештајни периоди.
- МФ е носител на една активност со рок на реализација 2023 година.

Во рамките на оваа област, останува да се спроведат дадените препораки во Годишниот извештај за спроведување на мерките од НС2021-2025, предвидени за реализација во 2021 година.

3. ХОРИЗОНТАЛНА ОБЛАСТ ВРАБОТУВАЊЕ

Опис на хоризонталната област

Приоритетни проблеми во хоризонталната област вработување се:

- 1) Неусогласеност на голем број на закони кои го регулираат вработувањето со што се овозможува секаков вид на влијание: партиско влијание, непотизам, кронизам и клиентелизам;
- 2) Неефикасно раководење, управување и надзор кај одделни органи на управата, агенции, јавни претпријатија и АД во државна сопственост и
- 3) Законската регулатива нема воспоставено јасен систем за евалуација на критериумите за селекција во процесот на вработување и унапредување во јавниот сектор.

Надлежни институции за реализација на мерките и активностите за надминување на проблемите во областа вработување се:

- 1) Владата на Република Северна Македонија (во натамошниот текст: Владата),
- 2) Државната комисија за спречување на корупцијата,
- 3) Министерството за информатичко општество и администрација (во натамошниот текст: МИОА),
- 4) Министерството за економија (во натамошниот текст: МЕ),
- 5) Министерството за локална самоуправа (во натамошниот текст: МЛС),
- 6) Министерството за здравство (во натамошниот текст: МЗ),
- 7) Министерството за образование и наука (во натамошниот текст: МОН),
- 8) Министерството за труд и социјална политика (во натамошниот текст: МТСП),
- 9) Министерството за култура (во натамошниот текст: МК),
- 10) Останатите министерства (во натамошниот текст: министерствата)
- 11) Општините и Градот Скопје (во натамошниот текст: ЕЛС) и
- 12) Агенцијата за заштита на правото за слободен пристап до информации од јавен карактер (во натамошниот текст: АСПИ)

Степен на реализација на активностите во областа

Во хоризонталната област вработување, за надминување на трите приоритетни проблеми се предвидени осум мерки и 13 активности.

Поголем дел од овие активности беа предвидени да се реализираат во 2021 година, а од добиените податоци и направените анализи утврден е следниот статус на истите:

Проблем 1: Неусогласеност на голем број на закони кои го регулираат вработувањето со што се овозможува секаков вид на влијание: партиско влијание, непотизам, кронизам и клиентелизам					
Мерка	Активност	Надлежна институција	Рок за реализација	Статус 2021	Статус 2022

Годишен извештај за спроведување на Националната стратегија за спречување на корупцијата и судирот на интереси 2021-2025 за период 01.01.2022 – 31.12.2022 година

1. Укинување на можноста за вработување преку Агенции за временни вработувања и на можноста привремените вработувања да се трансформираат во вработување на неопределено работно време без редовна постапка за вработување	1.1. Измена на Законот за вработените во јавниот сектор заради укинување на можноста за вработувања преку Агенции за временни вработувања и за трансформација на работниот однос без редовна постапка за вработување	МИОА	Втора половина на 2021	Нереализирана	Нереализирана
2. Проценка на реалните потреби за бројот на вработени и нивната стручност во субјектите од јавниот сектор	2.1. Изработка на функционална анализа во субјектите од јавниот сектор	МИОА Министерства ЕЛС	Втора половина на 2021 - континуирано	Нереализирана	Нереализирана
	2.2. Објавување на функционалната анализа на веб страните на институциите	МИОА Министерства ЕЛС	Втора половина на 2021 - континуирано	Нереализирана	Нереализирана
	2.3. Анализа на потребата за воведување на годишна проценка за обем на работа во субјектите од јавниот сектор	МИОА	Втора половина на 2021 - континуирано	Нереализирана	Нереализирана
3. Соодветно дефинирање на видот на образование за конкретно работно место во актите за систематизација на работни места	3.1. Измена на „Правилник за содржината и начинот на подготовката на актите за внатрешна организација и систематизација на работните места, како и содржината на функционалната анализа на институциите на јавниот сектор“	МИОА МЕ МЛС	Прва половина на 2022	Нереализирана	Нереализирана
4. Зголемување на транспарентноста при вработувањата во јавниот сектор	4.1. Зајакнување на надзорот во однос на објавување на актите за организација и систематизација и вработувањата, согласно член 10 од Законот за слободен пристап до информациите од јавен карактер	АСПИ	Прва половина на 2021 - континуирано	Нереализирана	Во тек
Проблем 2: Неefикасно раководење, управување и надзор кај одделни органи на управата, агенции, јавни претпријатија и АД во државна сопственост					
Мерка	Активност	Надлежна институција	Рок за реализација	Статус 2021	Статус 2022
1. Да се оптимизира бројот на членови во надзорни и управни одбори во ЈП и АД	1.1. Утврдување на критериуми (надлежности, приходи/расходи, број на вработени) во законот за ЈП и ЗТД во однос на оптимизација на бројот на членови во органите на управување -, НО и УО	МЕ МИОА МЛС	Втора половина на 2021	Во тек	Во тек
	1.2. Усогласување на статутите на ЈП и АД согласно измените во законите	Влада на РСМ ЕЛС	Втора половина на 2022	Недопеана	Во тек

Годишен извештај за спроведување на Националната стратегија за спречување на корупцијата и судирот на интереси 2021-2025 за период 01.01.2022 – 31.12.2022 година

2. Воведување на критериуми за вид на образование и компетенции при изборот и директори и именувањето на членови на управните и надзорните одбори	2.1. Изменување и дополнување во Законот за јавни претпријатија и Законот за трговски друштва во насока на: - пропишување на законска обврска, со Статутот да се предвиди потребниот вид на образование за раководните лица и за членовите на органите на управување; - пропишување на процедура за навремено именување на законскиот број на членови на надзорните и управните одбори; - пропишување на прекршочни казни за основачот за ненавремено именување на членови или незаконит избор на раководно лице	МЕ МИОА	Втора половина на 2021	Во тек	Во тек
	2.2. Усогласување на Статути и интерни акти со измените во ЗТД и ЗЈП од органи на управа, ЈП и АД	Влада на РСМ ЕЛС	Втора половина на 2022	Недоспеана	Во тек
Проблем 3: Законската регулатива нема воспоставено јасен систем за евалуација на критериумите за селекција во процесот на вработување и унапредување во јавниот сектор					
Мерка	Активност	Надлежна институција	Рок за реализација	Статус 2021	Статус 2022
1. Воспоставување на јасен и транспарентен процес на евалуација на критериумите за вработувањата и унапредувањата во здравство, образование, култура, социјална заштита и АД во државна сопственост	1.1 Пропишување на подзаконски акти за утврдување на објективни критериуми и процес на евалуација за вработување и унапредување во зависност од специфичните потреби на секој сектор одделно	Министерство за здравство МК МЕ МИОА МТСП МОН	Прва половина на 2022	Недоспеана	Нереализирана
	2.1. Анализа на законската регулатива која овозможува дискреционо право на одговорното лице при вработувања	ДКСК	Прва половина на 2021	Реализирана	/
2. Ограничување на дискреционото право на одговорното лице во процесот на вработување	2.2. Имплементација на наодите од изготвената анализа	МИОА МЗ МТСП МК МЕ	Втора половина на 2022	Недоспеана	Нереализирана

Проблем 1: Неусогласеност на голем број на закони кои го регулираат вработувањето со што се овозможува секаков вид на влијание: партиско влијание, непотизам, кронизам и клиентелизам.

За реализација на **Мерка 1: Укинување на можноста за вработување преку Агенции за времени вработувања и на можноста привремените вработувања да се трансформираат во вработување на неопределено работно време без редовна постапка за вработување предвидена е една Активност 1.1.: Измена на Законот за вработените во јавниот сектор заради укинување на**

можноста за вработувања преку Агенцијата за временски вработувања и за трансформација на работниот однос без редовна постапка за вработување. Рокот за реализација на оваа активност беше **втора половина на 2021 година**, а надлежна институција е МИОА. Активноста беше нереализирана во 2021 година, а идентична е состојбата и во 2022 година, односно активноста останува „**нереализирана**“.

За реализација на **Мерка 2: Проценката на реалните потреби за бројот на вработени и нивната стручност во субјектите од јавниот сектор** е втората мерка за надминување на првиот проблем во делот на вработувањата, предвидени се три активности и тоа *Активност 2.1: Изработка на функционална анализа во субјектите од јавниот сектор*, *Активност 2.2: Објавување на функционалната анализа на веб-страниците на институциите* и *Активност 2.3.Анализа на потребата за воведување на годишна проценка за обем на работа во субјектите од јавниот сектор*. Надлежна институција за сите овие активности е **МИОА**. Сите три активности се „**нереализирани**“ и во 2021 година и во 2022 година, односно МИОА воопшто не достави податоци за истите.

За реализација на **Мерка 3: Соодветното дефинирање на видот на образование за конкретно работно место во актите за систематизација на работни места** е третата мерка за надминување на проблемот поврзан со неусогласеност на голем број на закони кои го регулираат вработувањето со што се овозможува секаков вид на влијание: партиско влијание, непотизам, кронизам и клиентелизам. За исполнување на оваа мерка предвидена е една *Активност 3.1:Измена на „Правилник за содржината и начинот на подготовката на актите за внатрешна организација и систематизација на работните места, како и содржината на функционалната анализа на институциите на јавниот сектор“ со цел видот на високо образование да се утврдува преку научни области, а не научни полиња согласно Фраскатијевата класификација на научни области во утврдувањето на видот на образование во актите за систематизација*. Рокот за реализација на оваа активност беше **прва половина на 2022 година**, надлежна институција е **МИОА**, а активноста е „**нереализирана**“.

За реализација на **Мерка 4: Зголемувањето на транспарентноста при вработувањата во јавниот сектор** предвидена е една *Активност 4.1:Зајакнување на надзорот во однос на објавување на актите за организација и систематизација и вработувањата, согласно член 10 од Законот за слободен пристап до информациите од јавен карактер* за која рокот беше **прва половина на 2021 година - континуирано**, а надлежна институција АСПИ. Во 2021 година активноста беше нереализирана. Во 2022 година АСПИ има преземено активности и има извршено мониторинг на веб-страниците на повеќе институции поради што статусот на активноста за оваа година е „**во тек**“.

Проблем 2: Неэффективно раководење, управување и надзор кај одделни органи на управата, агенцијата, јавни претпријатија и АД во државна сопственост.

За реализација на **Мерка 1: Да се оптимизира бројот на членови во надзорни и управни одбори во ЈП и АД** предвидени се две активности и тоа:

- *Активност 1.1.:Утврдување на критериуми (надлежности, приходи/расходи, број на вработени) во Законот за јавните претпријатија и Законот за трговските друштва во однос на оптимизација на бројот на членови во органите на управување (надзорни и управни одбори)*, за која рокот беше **втора половина на 2021 година** а надлежна институција **МЕ**. И во 2021 година и во 2022 година статусот на активноста е „**во тек**“, затоа што се донесени измените и дополнувањата на Законот за јавните претпријатија, но измените и дополнувањата на Законот за трговските друштва сеуште не се донесени. Согласно доставениот извештај на Владата (за активност 1.2. од оваа мерка), Предлог-

Законот за изменување и дополнување на Законот за трговски друштва е во владина процедура од октомври 2022 година.

- *Активност 1.2: Усогласување на статутите на ЈП и АД согласно измените во законите, за која рокот беше втора половина на 2022 година, а надлежна институција Владата.* Активноста е „во тек“, затоа што осум од вкупно 15 јавни претпријатија основани од Владата веќе ги усогласиле своите статути.

За реализација на **Мерка 2: Воведување на критериуми за вид на образование и компетенции при изборот и директори и именувањето на членови на управните и надзорните одбори,** предвидени се две активности и тоа:

- *Активност 2.1: Изменување и дополнување во Законот за јавни претпријатија и Законот за трговски друштва во насока не пропишување на законска обврска, со Статутот да се предвиди потребниот вид на образование за раководните лица и за членовите на органите на управување, пропишување на процедура за навремено именување на законскиот број на членови на надзорните и управните одбори и пропишување на прекршочни казни за основачот за ненавременно именување на членови или незаконит избор на раководно лице.* Рокот за реализација на оваа активност беше **втора половина на 2021 година** надлежна институција МЕ. Статусот на активноста и во 2021 и во 2022 година е „во тек“, затоа што во 2022 година измените и дополнувањата на Законот за јавните претпријатија се донесени, но измените и дополнувањата на Законот за трговските друштва сеуште не се донесени. Согласно доставениот извештај од МЕ, Предлог-Законот за изменување и дополнување на Законот за трговски друштва е во владина процедура од октомври 2022 година.
- *Активност 2.2: Усогласување на Статутите и интерните акти со измените во Законот за јавните претпријатија и Законот за трговските друштва, со рок на реализација втора половина на 2022 година, надлежна институција Влада и статус „во тек“.*

Проблем 3: Законската регулатива нема воспоставено јасен систем за евалуација на критериумите за селекција во процесот на вработување и унапредување во јавниот сектор.

За реализација на **Мерка 1: Воспоставување на јасен и транспарентен процес на евалуација на критериумите за вработувањата и унапредувањата во здравство, образование, култура, социјална заштита и АД во државна сопственост,** предвидена е *Активност 1.1.: Пропишување на подзаконски акти за утврдување на објективни критериуми и процес на евалуација за вработување и унапредување во зависност од специфичните потреби на секој сектор одделно,* рок на реализација **прва половина на 2022 година** надлежни институција се министерствата, а статусот е „**нереализирана**“.

За реализација на **Мерка 2: Ограничување на дискреционото право на одговорното лице во процесот на вработување,** предвидени се две

- *Активност 2.1: Анализа на законската регулатива која овозможува дискреционо право на одговорното лице при вработувања,* за која рокот беше **прва половина на 2021 година,** надлежна институција ДКСК, а истата беше „**реализирана**“ во предвидениот рок.
- *Активност 2.2: Имплементација на наодите од изготвената анализа,* која требаше да биде реализирана во **втора половина на 2022 година** од страна на **МИОА,** а истата е „**нереализирана**“.

ДКСК изврши проверка и верификација на добиените податоци од надлежните институции и го утврди следниот статус на активностите во областа вработување:

Слика 16 Вкупен степен на реализација на областа

Од вкупно 13 активности кои се предвидени во Стратегијата за оваа хоризонтална област, една активност е реализирана (7%), пет активности се во тек (38%), а седум активности не се реализирани, а рокот за реализација е помина (55%).

Слика 17: Статус на активности по евалуационен период

Слика 18: Вкупен статус на активности по институции

- За МИОА се предвидени шест активности, а министерството нема реализирано ниту една, ниту пак има доставено извештаи за статусот на активностите.
- Владата на РСМ има две активности и истите се во тек.
- АСПИ има една активност, која е во тек.
- МЕ има две активности кои се во тек.
- МЗ има една активност која сеуште не е доспеана.
- ДКСК имаше само една активност за 2021 година која беше реализирана во предвидениот рок.

Препораки

Врз основа на извршената анализа на добиените податоци и информации, а со цел да се надминат констатираните проблеми и да се подигне степенот на реализација на мерките и активностите утврдени со Стратегијата во хоризонталната област вработување, потребно е да се реализираат препораките дадени во Годишниот извештај за спроведување на мерките од НС2021-2025, предвидени за реализација во 2021 година, како и следниве препораки:

1. Во Акцискиот план на Стратегијата, активностите „Утврдување на критериуми (надлежности, приходи/расходи, број на вработени) во законот за ЈП и ЗТД во однос на оптимизација на бројот на членови во органите на управување“ и „Изменување и дополнување во Законот за јавни претпријатија и Законот за трговски друштва во насока

на: пропишување на законска обврска, со Статутот да се предвиди потребниот вид на образование за раководните лица и за членовите на органите на управување; пропишување на процедура за навремено именување на законскиот број на членови на надзорните и управните одбори и пропишување на прекршочни казни за основачот за ненавремено именување на членови или незаконит избор на раководно лице“ да се поделат во по две одделни активности, и тоа една за измена и дополнување на Законот за јавните претпријатија и една за Законот за трговските друштва, затоа што актуелното дефинирање не овозможува јасно утврдување на степенот на реализација, дотолку повеќе што едниот закон е во постапка за изменување и дополнување, а вториот закон воопшто не бил предмет на измени и дополнувања, а поради споеност на двата закони во една активност, истата се води дека е во тек.

2. Во Акцискиот план активностите „Пропишување на подзаконски акти за утврдување на објективни критериуми и процес на евалуација за вработување и унапредување во зависност од специфичните потреби на секој сектор одделно“ и „Имплементација на наодите од изготвената анализа за дискрециони овластувања“ да се поделат на повеќе активности, односно по една за секое од министерствата, за попрецизно следење на нивната реализација.

4. СЕКТОР ПОЛИТИЧКИ СИСТЕМ

Опис на секторот

Во однос секторот политички систем во Стратегијата се утврдени следниве шест приоритетни проблеми:

- 1) Донесување на голем број закони во скратена постапка без соодветно образложение за оправданост за овој вид постапка;
- 2) Подготвување, предлагање и донесување регулатива без претходно соодветно спроведени квалитетни анализи, проценка на влијанијата и консултативни процеси во функција на заштита на јавниот интерес;
- 3) Несанкционирање на одбивањето за доставување на изјава за имотна состојба и интереси од лицата кои имаат ваква обврска;
- 4) Нерегулирана интеракција помеѓу лобистите и претставниците на органите на законодавната и извршната власт, како и функционерите од локалната власт;
- 5) Недоволна вклученост на функционерите од највисоко ниво во едукативни програми од областа на етиката и интегритетот;
- 6) Не постои механизам, ниту орган за ефикасно следење на медиумско претставување на учесниците во изборната кампања преку интернет-порталите.

За надминување на овие проблеми, со Акцискиот план на Стратегијата се предвидени седум мерки и осум активности, а за реализација на овие активности надлежни се:

- 7) Собранието,
- 8) Владата,

- 9) ДКСК,
10) МИОА и
11) Министерството за правда (во натамошниот текст: МП).

Степен на реализација на активностите во секторот

Во секторот политички систем се утврдени шест приоритетни проблеми, за чие надминување се предвидени седум мерки и осум активности.

Врз основа на добиените податоци, и направените анализи состојбата со реализација на активностите утврдени со Акцискиот план на Стратегијата за секторот политички систем е следна:

Проблем 1: Донесување на голем број закони во скратена постапка без соодветно образложение за оправданост за овој вид постапка					
Мерка	Активност	Надлежна институција	Рок за реализација	Статус 2021	Статус 2022
1. Деловничко утврдување на дефиниција за сложеност и обемност на предлог на закони	1.1. Измена на Деловникот за работа на Собранието РСМ	Собрание на РСМ	Втора половина на 2021	Во тек	Во тек
Проблем 2: Подготвување, предлагање и донесување регулатива често се врши без претходни соодветно спроведени квалитетни анализи, проценка на влијанијата и консултативни процеси во функција на заштита на јавниот интерес					
Мерка	Активност	Надлежна институција	Рок за реализација	Статус 2021	Статус 2022
1. Уредување на ПВР процесот, во насока на негова задолжителност	1.1. Донесување нова Методологија за ПВР со обединување на процесите за оценка на спроведување на регулативата и антикорупциска проверка на легислативата	МИОА Влада	Втора половина на 2021	Во тек	Нереализирана
Проблем 3: Несанкционирање на одбивањето за доставување на изјава за имотна состојба и интереси од лицата кои имаат ваква обврска					
Мерка	Активност	Надлежна институција	Рок за реализација	Статус 2021	Статус 2022
1. Дефинирање на состојба на “одбивање на пријавување на имотната состојба и интересите“ од страна на лицата кои имаат ваква законска обврска	1.1. Измена на ЗСКСИ	МП	Прва половина на 2022	Недоспена	Во тек
2. Воспоставување на мерки за утврдување одговорност на лицата кои одбиваат да достават изјава за имотна состојба и интереси	2.1. Измена на ЗСКСИ	МП	Прва половина на 2022	Недоспена	Во тек
Проблем 4: Нерегулирана интеракција помеѓу лобистите и претставниците на органите на законодавната и извршната власт, како и функционерите од локалната власт					
Мерка	Активност	Надлежна институција	Рок за реализација	Статус 2021	Статус 2022
1. Воспоставување на правила за регулирање на интеракцијата помеѓу лобистите и претставниците на власта	1.1. Донесување на нов закон за лобирање	МП	Прва половина на 2021 година	Реализирана	/

Проблем 5: Недоволна вклученост на носителите на извршната власт од највисоко ниво во едукативни програми од областа на етиката и интегритетот					
Мерка	Активност	Надлежна институција	Рок за реализација	Статус	Статус
1. Зајакнување на системот на интегритетот на носителите на извршната власт од највисоко ниво	2.1. Донесување на програма за подигање на свест и јакнење на интегритетот на носителите на извршната власт од највисоко ниво	ДКСК Влада	Прва половина на 2021	Во тек	Во тек
	2.2. Спроведување на програма за обуки	ДКСК	Прва половина на 2021 година - континуирано	Нереализирана	Нереализирана
Проблем 6: Не постои механизам, ниту орган за ефикасно следење на медиумско претставување на учесниците во изборната кампања преку интернет порталите					
Мерка	Активност	Надлежна институција	Рок за реализација	Статус	Статус
1. Надоместокот за рекламирање на интернет порталите да не биде на товар на Буџетот на РСМ.	1.1. Измена на Изборниот законик во насока на изземање на интернет порталите за надоместување на трошоците за рекламирање на учесниците во изборните кампањи се до донесување на законска рамка за нивно регулирање	МП	Втора половина на 2021 година	Нереализирана	Нереализирана

Проблем 1: Донесување на голем број закони во скратена постапка без соодветно образложение за оправданост за овој вид постапка.

За реализација на Мерка 1: Деловничко утврдување на дефиниција за сложеност и обемност на предлог на закони предвидена е една активност 1.1: Измена на Деловникот за работа на Собранието РСМ. За реализација оваа активност рокот беше втора половина на 2021 година, а надлежна институција е Собранието. И во 2021 година и во 2022 година оваа активност е со статус „во тек“.

Проблем 2: Подготвување, предлагање и донесување регулатива често се врши без претходни соодветно спроведени квалитетни анализи, проценка на влијанијата и консултативни процеси во функција на заштита на јавниот интерес.

За реализација на Мерка 1: Уредување на процесот за проценка на влијание на регулативата (ПВР), во насока на негова задолжителност, предвидена е една активност Активност 1.1: Донесување нова Методологија за ПВР со обединување на процесите за оценка на спроведување на регулативата и антикорупциска проверка на легислативата, за која рокот беше втора половина на 2021 година, а носител на истата е МИОА. Иако во 2021 година активноста се водеше во тек, за 2022 година истата не е реализирана, затоа што министерството нема воопшто доставено извештај, ниту има достапни податоци дека се преземени дејствија во насока на подготовка на предвидената Методологија.

Проблем 3: Несанкционирање на одбивањето за доставување на изјава за имотна состојба и интереси од лицата кои имаат ваква обврска.

Реализација на Мерка 1: Дефинирање на состојба на “одбивање на пријавување на имотната состојба и интересите“ од страна на лицата кои имаат ваква законска обврска има една Активност 1.1: Измени и дополнувања на Законот за спречување на корупцијата и судирот на

интересите. Рокот за реализација беше **прва половина на 2022 година**, а носител на истата е МП. Оваа активност е во тек затоа што од страна МП е формирана Работна група за подготовка на Предлог на Закон за изменување и дополнување на Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси и во текот на 2022 година одржани се повеќе состаноци. Но, согласно доставениот извештај од МП, активноста е во мирување. Имено, по барање на ДКСК, постапката за подготовка на Предлог Законот за изменување и дополнување на Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси е ставена во мирување на неопределено време.

За **Мерка 2: Воспоставување на мерки за утврдување одговорност на лицата кои одбиваат да достават изјава за имотна состојба и интереси** предвидена е една *Активност 2.1: Измени и дополнувања на Законот за спречување на корупцијата и судирот на интересите*, за која рокот беше **прва половина на 2022 година**, а носител на истата е МП. Оваа активност е „во тек“, но како и претходната активност која се однесува на изменување и дополнување на овој закон, постапката е ставена во мирување.

Проблем 4: Нерегулирана интеракција помеѓу лобистите и претставниците на органите на законодавната и извршната власт, како и функционерите од локалната власт.

За надминување на овој проблем предвидена е една **Мерка 1: Воспоставување на правила за регулирање на интеракцијата помеѓу лобистите и претставниците на власта**, со една *Активност 1.1: Донесување на нов закон за лобирање*. Рокот за реализација на оваа активност е прва половина на 2021 година, а носител е МП. Активноста е „реализирана“ во предвидениот рок.

Проблем 5: Недоволната вклученост на носителите на извршната власт од највисоко ниво во едукативни програми од областа на етиката и интегритетот.

За надминување на овој проблем предвидена е една **Мерка 1: Зајакнување на системот на интегритетот на носителите на извршната власт од највисоко ниво**, која опфаќа две активности и тоа:

- *Активност 1.1: Донесување на програма за подигање на свест и јакнење на интегритетот на носителите на извршната власт од највисоко ниво*, за која рокот беше **прва половина на 2021 година**, надлежна институција е ДКСК, а активноста и во 2021 и во 2022 година е „во тек“. Со обезбедена поддршка од Совет на Европа во текот на 2022 година беа спроведени активности за зајакнување на системот на интегритет на носителите на извршната власт од највисоко ниво. Програмата за подигање на свеста и јакнење на интегритетот на носителите на извршната власт од највисоко ниво е во завршна фаза, а треба да биде донесена во текот на првиот квартал на 2023 година.
- *Активност 1.2: Спроведување на програма за обуки*, со рок **прва половина на 2021 година и континуирано**, за која надлежна институција е ДКСК. Имајќи во предвид дека активноста е условена од реализација на активноста 1.1. од оваа мерка, истата се смета как „Нереализирана“.

Проблем 6: Не постои механизам и орган за ефикасно следење на медиумско претставување на учесниците во изборната кампања преку интернет порталите, за која е предвидена една **Мерка 1: Надоместокот за рекламирање на интернет порталите да не биде на товар на Буџетот на РСМ**, со една *Активност 1.1: Измена на Изборниот законик во насока на изземање на интернет порталите за надоместување на трошоците за рекламирање на учесниците во изборните кампањи се до донесување на законска рамка за нивно регулирање*. Рокот за реализација на оваа активност беше **втора половина на 2021 година**, надлежна институција е МП, а статусот на истата и во 2021 година и во 2022 година е „нереализирана“.

ДКСК изврши проверка и верификација на добиените податоци од надлежните институции и го утврди следниот статус на активностите во секторот политички систем:

Слика 19: Вкупен степен на реализација во секторот

Од вкупно осум активности кои се предвидени во Стратегијата за секторот политички систем, една активност е реализирана (12,5%), пет активности се во тек (62,5%), а две активности не се реализирани, а рокот за реализација е поминат (25%). За 2022 година вкупно се предвидени две активности кои се во тек. Дополнително од 2021 година се пренесени пет активности, од кои две не се реализирани, а три се во тек. Една активност беше реализирана во 2021 година.

Слика 20: Статус на активности по евалуационен период

Слика 21: Вкупен статус на активности по институции

- За МИОА е предвидена една активност, која не е реализирана, а не е доставен ниту извештај за истата.
- Собранието на РСМ има една активност која е во тек.
- МП има четири активности, од кои една е реализирана, една е не реализирана и две се во тек.
- ДКСК има две активности, од кои една е во тек, а една е не реализирана.

5. СЕКТОР ПРАВОСУДСТВО

Опис на секторот

Приоритетни проблеми во секторот правосудство се:

- 1) Недоволно ефикасен систем за јакнење на интегритетот во судството и јавното обвинителство;
- 2) Недоволни материјални и кадровски ресурси, отсуство на автоматизиран систем за распределба и следење на предметите во јавното обвинителство и недоволна транспарентност во работата на Советот на јавните обвинители;
- 3) Недоволна ефикасност и транспарентност во работата на Државното правобранителство

Надлежни институции за реализација на мерките и активностите за надминување на проблемите во секторот правосудство се:

- 4) МП
- 5) МФ,
- 6) Јавно обвинителство на Република Северна Македонија (во натамошниот текст ЈОРСМ),
- 7) Државно правобранителство(во натамошниот текст ДП)
- 8) Академија за судии и јавни обвинители (во натамошниот текст АСЈО) и
- 9) Здружение на јавни обвинители.

Степен на реализација на активностите во секторот

Во секторот правосудство се констатирани три проблеми за чие надминување, со Акцискиот план на Стратегијата се предвидени седум мерки и 14 активности.

ДКСК изврши проверка и анализа на добиените податоци во однос на реализација на мерките и активностите во секторот правосудство и ја утврди следната тасостојба:

Проблем 1: Недоволно ефикасен систем за јакнење на интегритетот во судството и јавното обвинителство					
Мерка	Активност	Надлежна институција	Рок за реализација	Статус 2021	Статус 2022
1. Дополнување на Кодексот на јавните обвинители со коментари и примери	1.1. Предлагање на коментари и примери за Кодексот од страна на Здружението на јавни обвинители	Здружението на јавни обвинители	втора половина на 2021 година	Реализирана	/
	1.2. Усвојување на дополнувањето на Кодексот на јавните обвинители	ЈОРСМ	втора половина на 2021 година	Реализирана	/
2. Спроведување на задолжителни обуки за судиите и јавните обвинители заради имплементација на кодексите за професионално однесување	2.1. Донесување на програми за задолжителни обуки за професионално однесување на судиите и обвинителите	АСЈО	втора половина на 2021 година	Реализирана	/
	2.2. Спроведување на обуки од страна на Академијата за судии и јавни обвинители	АСЈО	втора половина на 2021 година и континуирано	Реализирана	Реализирана
3. Спроведување проценка на ризиците од корупција во правосудството	3.1. Формирање на експертска работна група за проценка на ризиците од корупција во правосудството	ДКСК	прва половина на 2022 година	Недоспена	Реализирана

Годишен извештај за спроведување на Националната стратегија за спречување на корупцијата и судирот на интереси 2021-2025 за период 01.01.2022 – 31.12.2022 година

	3.2. Изготвување на длабинска анализа и оценка на факторите кои генерираат корупција во правосудството	ДКСК	втора половина на 2022 година	Недоспена	Во тек
Проблем 2: Недоволни материјални и кадровски ресурси, отсуство на автоматизиран систем за распределба на предметите и нивно следење во јавното обвинителство и недоволна транспарентност во работата на Советот на јавните обвинители					
Мерка	Активност	Надлежна институција	Рок за реализација	Статус 2021	Статус 2022
1. Кадровско екипирање на јавните обвинителства согласно постојните систематизации на работните места	1.1. Зголемување на буџетски средства на ЈО за нови вработувања	МФ	втора половина на 2021 година	Во тек	Во тек
	1.2. Спроведување на обуки за нови јавни обвинители	АСЈО	2021, Континуирано	Реализирана	Реализирана
2. Формирање на истражни центри во рамките на јавните обвинителства	2.1. Обезбедување на буџетски средства за истражните центри	МФ	2021, Континуирано	Во тек	Реализирана
	2.2. Донесување на одлука за формирање на истражните центри	ЈОРСМ	2021, Континуирано	Во тек	Реализирана
3. Воспоставување на автоматизиран систем за распределба и следење на предметите во јавното обвинителство	3.1. Анализа на процесот на менаџирање со предметите во ЈОРСМ	ЈОРСМ	прва половина на 2021 година	Реализирана	/
	3.2. Набавка на автоматизиран систем за распределба и следење на предметите	ЈОРСМ	прва половина на 2022 година	Недоспена	Нереализирана
	3.3. Обука на кадар за негово користење	ЈОРСМ	втора половина на 2022 година	Недоспена	Нереализирана
Проблем 3: Недоволна ефикасност и недоволна транспарентност во работата на Државното правобранителство					
Мерка	Активност	Надлежна институција	Рок за реализација	Статус 2021	Мерка
1. Зголемување на ефикасноста и транспарентноста во работењето на Државното правобранителство	1.1. Донесување на нов закон за државно правобранителство	МП	втора половина на 2022 година	Недоспена	Нереализирана

Проблем 1: Недоволно ефикасен систем за јакнење на интегритетот во судството и јавното обвинителство.

За надминување на првиот проблем од областа правосудство предвидени се три мерки. Првата **Мерка 1: Дополнување на Кодексот на јавните обвинители со коментари и примери** опфаќа две активности: *Активност 1.1: Предлагање на коментари и примери за Кодексот од страна на Здружението на јавни обвинители* во надлежност на **Здружението на јавни обвинители** и *Активност 1.2: Усвојување на дополнувањето на Кодексот на јавните обвинители* во надлежност на **ЈОРСМ** за кои рокот беше **2021 година** и двете беа **реализирани во утврдениот рок.**

Мерка 2: Спроведување на задолжителни обуки за судиите и јавните обвинители заради имплементација на кодексите за професионално однесување, исто така опфаќа две активности: *Активност 2.1: Донесување на програми за задолжителни обуки за професионално однесување на судиите и обвинителите* и *Активност 2.2: Спроведување на обуки од страна на Академијата за судии и јавни обвинители,* и двете во надлежност на **АСЈО** со рок на реализација во **2021 година** и двете **реализирани во утврдениот рок.**

За Мерката 3: Спроведување проценка на ризиците од корупција во правосудството, предвидени се две активности, и тоа:

- *Активност 3.1: Формирање на експертска работна група за проценка на ризиците од корупција во правосудството,* со рок на реализација **прва половина на 2022 година**, а за која е надлежно ДКСК. Активноста е „реализирана“, бидејќи ДКСК со поддршка на Мисијата на ОБСЕ во Скопје, формираше експертска работна група составена од правни експерти, која, во текот на 2022 година одржа повеќе состаноци.
- *Активност 3.2: Изготвување на длабинска анализа и оценка на факторите кои генерираат корупција во правосудството* со рок на реализација **втора половина на 2022 година**, а за која е надлежно ДКСК. Активноста е „во тек“, се очекува да биде финализирана во првиот квартал од 2023 година со јавно презентирање на Извештајот со наоди по спроведената длабинска анализа **од страна на експертската работна група.**

Проблем 2: Недоволни материјални и кадровски ресурси, отсуство на автоматизиран систем за распределба на предметите и нивно следење во јавното обвинителство и недоволна транспарентност во работата на Советот на јавните обвинители.

За надминување на овој проблем од секторот правосудство предвидени се три мерки.

Мерка 1: Кадровско екипирање на јавните обвинителства согласно постојните систематизации на работните места, опфаќа две активности и тоа:

- *Активност 1.1: Зголемување на буџетски средства на ЈО за нови вработувања,* со рок за реализација **втора половина на 2021 година**, во надлежност на МФ. И **во 2021 година** и **во 2022 година** во буџетот се предвидени зголемувања на средствата за кадровско екипирање на обвинителствата и дадени се согласности на годишните планови за вработување во кои се предвидени нови вработувања поради што активноста е „во тек“, а ќе се следи реализацијата на овие предвидени нови вработувања.
- *Активност 1.2: Спроведување на обуки за нови јавни обвинители,* која е во надлежност на АСЈО и со рок на реализација 2021 - **континуирано**. Во 2021 и во 2022 година Академијата спроведува обуки, односно активноста се смета за „реализирана“ и во двата извештајни периоди.

За Мерката 2: Формирање на истражни центри во рамките на јавните обвинителства, предвидени се следните две активности:

- *Активност 2.1: Обезбедување на буџетски средства за истражните центри,* која е во надлежност на МФ и е предвидена како **континуирана** активност. Во **2021 година** активноста беше „во тек“, за **во 2022 година** истата да биде „реализирана“, односно обезбедени се дополнителни средства во буџетот на ЈОРСМ.
- *Активност 2.2: Донесување на одлука за формирање на истражните центри,* која е во надлежност на ЈОРСМ и е континуирана активност. И оваа активност во **2021 година** беше „во тек“, за **во 2022 година** истата да биде „реализирана“, од причина што ЈОРСМ информира дека одлука за формирање на истражни центри се носи согласно потребите на јавните обвинителства, а во 2022 година не била утврдена потреба за формирање истражни центри во други основни јавни обвинителства, освен четирите истражни центри во ОЈО Скопје, ОЈО Куманово, ОЈО Тетово и во Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција (ОЈОГОКК).

За Мерката 3: Воспоставување на автоматизиран систем за распределба и следење на предметите во јавното обвинителство предвидени се три активности:

- *Активност 3.1: Анализа на процесот на менаџирање со предметите во ЈОРСМ* со рок за реализација **втора половина на 2021 година**, која беше „реализирана“ во утврдениот рок.

- **Активност 3.2: Набавка на автоматизиран систем за распределба и следење на предметите**, предвидена за **прва половина на 2022 година** во надлежност на **ЈОСРМ**. Активноста „не е реализирана“. Ова од причина што, ЈОСРМ на 10.02.2022 година донесе Правилник за распределба на предметите во јавните обвинителства преку систем за електронска распределба на предмети, за чија имплементација е потребно да се обезбедат финансиски средства во Буџетот на РСМ.
- **Активност 3.3: Обука на кадар за негово**, предвидена за **втора половина на 2022 година** во надлежност на **ЈОСРМ**. Активноста е поврзана со претходната активност, односно набавка на систем која не е реализирана, поради што и оваа активност се смета дека е „нереализирана“.

Проблем 3: Недоволна ефикасност и недоволна транспарентност во работата на Државното правобранителство, за која е предвидена една **Мерка 1: Зголемување на ефикасноста и транспарентноста во работењето на Државното правобранителство**, со една **Активност 1.1: Донесување на нов закон за државно правобранителство**, за која рокот беше **втора половина на 2022 година**, а е во надлежност на **МП**. Активноста е „нереализирана“, од причина што согласно извештајот од надлежната институција, во планот за работа за 2023 година не е предвидено донесување на нов Закон за државното правобранителство.

ДКСК изврши проверка и верификација на добиените податоци од надлежните институции и го утврди следниот статус на активностите во во секторот правосудство:

Слика 22: Вкупен степен на реализација во секторот

Од вкупно 14 активности кои се предвидени во Стратегијата за секторот правосудство, девет активности се реализирани (64%), две активности се во тек (14%), а три активности не се реализирани (22%). За 2022 година вкупно се предвидени пет активности од кои три не се реализирани, една е реализирана и една е во тек. Дополнително има три активности кои се континуирани и сите три се реализирани за 2022 година, а ќе бидат следени и следните години.

Слика23: Статус на активности по евалуационен период

Слика 24: Вкупен статус на активности по институции

- За ЗЈО предвидена е една активност, која е реализирана во 2021 година.
- За МП е предвидена една активност која не е реализирана .
- За ЈОРСМ предвидени се вкупно пет активности, од кои две активности не се реализирани, две активности се реализирани во 2021 година и една континуирана активност, која е реализирана и во 2021 и во 2022 година.
- МФ има една активност која во 2021 година била во тек, а во 2022 година е реализирана, како и една активност која е пренесена од 2021 година која и во 2022 година е во тек.
- За ДКСК има две активности од кои едната е реализирана, а другата е во тек на реализација.
- АСЈО има вкупно три активности, од кои едната е реализирана во 2021 година, а останатите две се континуирани и истите се реализирани и во 2021 и во 2022 година.

Во рамките на овој сектор, останува да се спроведат дадените препораки во Годишниот извештај за спроведување на мерките од НС2021-2025, предвидени за реализација во 2021 година.

6. СЕКТОР ОРГАНИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ

Опис на секторот

Во однос на органите за спроведување на законот во Стратегијата се утврдени следниве седум проблеми:

- 1) Големи дискрециони овластувања на одговорните лица и нетранспарентност при вработувања и унапредувања во МВР;
- 2) Неефикасен систем за утврдување на професионална одговорност во органите за спроведување на законот;
- 3) Нејасно и непрецизно утврдени надлежности и преклопување на надлежностите на инспекторатите;
- 4) Субјективно и несоодветно постапување на инспекторите при исполнување на нивната надлежност;
- 5) Недоволно функционален инспекциски надзор во локалната самоуправа;
- 6) Раководството на институциите не ги спроведува препораките од внатрешната ревизија и ДЗР;
- 7) Влијание на одговорните лица во јавните институции врз независноста на внатрешната ревизија.

За реализација на мерките и активностите предвидени за надминување на проблемите во секторот органи за спроведување на законот надлежни се следните институции:

- 8) Владата,
- 9) Министерството за внатрешни работи (во натамошниот текст: МВР),
- 10) МФ,
- 11) Управа за финансиска полиција (во натамошниот текст: УФП),
- 12) Управата за финансиско разузнавање (во натамошниот текст: УФР),

- 13) МП,
- 14) Царинската управа (во натамошниот текст: ЦУ),
- 15) ДКСК,
- 16) Инспекцискиот совет (во натамошниот текст: ИС),
- 17) Министерствата,
- 18) МИОА,
- 19) Државниот управен инспекторат (во натамошниот текст: ДУИ) и
- 20) Државниот завод за ревизија (во натамошниот текст: ДЗР).

Степен на реализација на активностите во секторот

Во секторот органи за спроведување на законот констатирани се седум проблеми за чие надминување, со Акцискиот план на Стратегијата се предвидени 13 мерки и 21 активност.

ДКСК изврши проверка и анализа на добиените податоци во однос на реализација на мерките и активностите во секторот органи за спроведување на законот и го утврди следниот статус на активностите во овој сектор:

Проблем 1: Дискрециони овластувања на одговорните лица и нетранспарентност при вработувања и унапредувања во МВР					
Мерка	Активност	Надлежна институција	Рок за реализација	Статус 2021	Статус 2022
1. Воспоставување на транспарентност во постапката за вработување и унапредување во МВР, освен за вработувањата што се спроведуваат врз основа на посебни одредби од Законот за внатрешни работи	1.1 Измена на Закон за внатрешни работи	МВР	прва половина на 2022 година	Недосеана	Реализирана
	2. Да се обезбеди транспарентност на актите за организација и систематизација на работните места во МВР и нивно објавување на интернет страната на МВР, освен за работните места што се спроведуваат врз основа на посебни одредби од Законот за внатрешни работи	2.1 Декласификација на актите за организација и систематизација на работните места во МВР	МВР	прва половина на 2022 година	Недосеана
Проблем 2: Неefикасен систем за утврдување на професионална одговорност во органите за спроведување на законот					
Мерка	Активност	Надлежна институција	Рок за реализација	Статус 2021	Статус 2022
1. Воведување на посебна организациска единица за внатрешна контрола и професионални стандарди во УФР и УФП	1.1 Измена на Закон за финансиска полиција	МФ	втора половина на 2021 година	Нереализирана	Нереализирана
	1.2 Усогласувања на акти за внатрешна организација и систематизација на работните места во УФР и УФП	УФР УФП	втора половина на 2021 година	Нереализирана	Во тек
2. Унапредување на процесот на дисциплинските постапки во МВР	2.1 Хармонизација на интерните акти со „Стратегија за унапредување и подобрување на	МВР	втора половина на 2021 година	Во тек	Во тек

Годишен извештај за спроведување на Националната стратегија за спречување на корупцијата и судирот на интереси 2021-2025 за период 01.01.2022 – 31.12.2022 година

	дисциплинските постапки 2020-2022**				
3. Воведување на статус на правосудна полиција на вработените во Секторот за професионална одговорност при Царинската управа (согласно Законот за кривична постапка чл.46, 47)	3.1 Измена и дополнување на Закон за кривична постапка член 47 став 2 во опфатот на кривични дела односно да се дополни надлежноста на припадниците на правосудна полиција при ЦУ и со кривичните дела од областа на корупцијата извршени од страна на вработени во ЦУ.	МП	втора половина на 2021 година	Нереализирана	Нереализирана
	3.2 Измена и дополнување на Законот за Царинската управа (усогласување со измената на ЗКП).	МФ	втора половина на 2021 година	Нереализирана	Нереализирана
	3.3 Измена и дополнување на Правилниците за систематизација и организација на Царинската управа (усогласување со измената на ЗКП и ЗЦУ).	ЦУ	втора половина на 2021 година	Нереализирана	Нереализирана
4. Воведување на обврска царинските службеници да поднесуваат изјава за имотна состојба и интереси и промена во имотната состојба и интереси	4.1 Измена и дополнување на Закон за спречување на корупција и судир на интереси во насока на допрецизирање на одредбата од член 83.	МП	прва половина на 2022 година	Недоспеана	Во тек
	4.2 Измена и дополнување на Законот за Царинската управа (усогласување со изменетиот Закон за спречување на корупцијата и судирот на интереси).	ЦУ	прва половина на 2022 година	Недоспеана	Реализирана
Проблем 3: Нејасно и непрецизно утврдени надлежности и преклопување на надлежностите на инспекторатите					
Мерка	Активност	Надлежна институција	Рок за реализација	Статус 2021	Статус 2022
1. Прецизирање и разграничување на надлежностите на одделни инспекциски служби.	1.1 Анализа на законските надлежности на инспекциските служби	ИС	прва половина на 2022 година	Недоспеана	Во тек
	1.2 Измена на законите во кои со анализата се утврдени непрецизни надлежности или нивно преклопување со другите инспекции	Надлежни министерства	втора половина на 2022 година	Недоспеана	Нереализирана
Проблем 4: Субјективно и несоодветно постапување на инспекторите при исполнување на нивната надлежност					
Мерка	Активност	Надлежна институција	Рок за реализација	Статус 2021	Статус 2022

Годишен извештај за спроведување на Националната стратегија за спречување на корупцијата и судирот на интереси 2021-2025 за период 01.01.2022 – 31.12.2022 година

1. Зајакнување на интегритетот на инспекциските служби.	1.1 Изработка на Методологија за проценка на ризици од корупција во инспекциските служби.	МИОА	втора половина на 2021 година	Нереализирана	Нереализирана
	1.2 Подготовка на анализа на ризиците од корупција во инспекциските служби	МИОА	втора половина на 2021 година	Нереализирана	Нереализирана
2. Да се пропише обврска инспекторите да пријавуваат имотна состојба и интереси до Инспекцискиот совет	2.1 Измена на материјалните закони кои се однесуваат на инспекциските служби заради воспоставување на обврска за пријавување на имотна состојба и интереси	МИОА, ИС, ресорни министерства	втора половина на 2021 година	Нереализирана	Нереализирана
3. Пропишување на дисциплинска одговорност за непријавување на имотна состојба и интереси од страна на инспекторите.	3.1 Да се дополнат материјалните закони за инспекциските служби со пропишување на дисциплински мерки за неподнесување на изјави	МИОА, ИС, ресорни министерства	втора половина на 2021 година	Нереализирана	Нереализирана
Проблем 5: Недоволно функционален инспекциски надзор во локалната самоуправа					
Мерка	Активност	Надлежна институција	Рок за реализација	Статус 2021	Статус 2022
1. Зајакнување на инспекциските служби во ЕЛС со овластени инспектори	1.1 Спроведување на континуиран инспекциски надзор од страна на Државниот управен инспекторат во ЕЛС во однос на исполнување на законската обврска за вработување на овластени инспектори	ДУИ	2021, континуирано	Реализирана	Реализирана
Проблем 6: Одговорните или раководните лица на институциите не ги спроведуваат препораките предложени од внатрешната ревизија и ДЗР					
Мерка	Активност	Надлежна институција	Рок за реализација	Статус 2021	Статус 2022
1. Да се воспостави ефикасен систем за известување за неспроведување на препораките од внатрешната ревизија и ДЗР до повисоките органи за надзор и контрола	1.1 Измена на Закон за јавна внатрешна финансиска контрола	МФ	прва половина на 2021 година	Во тек	Во тек
	1.2 Измена на Закон државна ревизија.	МФ	прва половина на 2021 година	Во тек	Во тек
Проблем 7: Влијание на одговорните лица во јавните институции врз независноста на внатрешната ревизија					
Мерка	Активност	Надлежна институција	Рок за реализација	Статус 2021	Статус 2022
1. Обезбедување на независност во работата на внатрешната ревизија преку формирање на посебна единица во Министерството за финансии	1.1 Измена на Закон за јавна внатрешна финансиска контрола	МФ	прва половина на 2023 година	Недоспеана	Недоспеана
	1.2 Измена на акт за организација и систематизација на	МФ	втора половина на 2023 година	Недоспеана	Недоспеана

	Министерство за финансии				
--	--------------------------	--	--	--	--

Проблем 1: Дискрециони овластувања на одговорните лица и нетранспарентност при вработувања и унапредувања во МВР.

За надминување на овој проблем предвидени се две мерки.

Мерка 1. Воспоставување на транспарентност во постапката за вработување и унапредување во МВР, освен за вработувањата што се спроведуваат врз основа на посебни одредби од Законот за внатрешни работи, опфаќа една Активност 1.1: Измена на Закон за внатрешни работи за која рокот беше прва половина на 2022 година, а надлежна институција МВР. Оваа активност е „реализирана“ со донесувањето на Закон за изменување и дополнување на Законот за внатрешни работи („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.89/22).

За Мерката 2. Да се обезбеди транспарентноста на актите за организација и систематизација на работните места во МВР и нивно објавување на интернет страната на МВР, освен за работните места што се спроведуваат врз основа на посебни одредби од Законот за внатрешни работи, исто така е предвидена една Активност 1.1: Декласификација на актите за организација и систематизација на работните места во МВР. Рокот за реализација на оваа активност беше прва половина на 2022 година и е во надлежност на МВР. Активноста е „нереализирана“.

Проблем 2: Неefикасен систем за утврдување на професионална одговорност во органите за спроведување на законот.

Мерката 1. Воведување на посебна организациска единица за внатрешна контрола и професионални стандарди во УФР и УФП, опфаќа две активности и тоа:

- Активност 1.1: Измена на Закон за финансиска полиција, за која рокот беше втора половина на 2021 година, а надлежна институција МФ. Активноста беше „нереализирана“ во 2021 година, а ист е статусот и во 2022 година.
- Активност 1.2: Усогласувања на акти за внатрешна организација и систематизација на работните места во УФР и УФП. Рок за ова активност беше втора половина на 2021 година, надлежна институции се УФР и УФП. Во 2021 година активноста не беше реализирана и е пренесена во 2022 година, кога за истата се преземени активности од страна на УФР, поради што се води „во тек“.

Мерката 2. Унапредување на процесот на дисциплинските постапки во МВР опфаќа една Активност 2.1: Хармонизација на интерните акти со „Стратегија за унапредување и подобрување на дисциплинските постапки 2020-2022 и, со рок втора половина на 2021 година, за која е надлежно МВР. Оваа активност и во 2021 и во 2022 година се води „во тек“, затоа што согласно доставениот извештај, по донесувањето на Законот за изменување и дополнување на Законот за внатрешни работи, во финална фаза е усогласувањето на одредбите од Колективниот договор на МВР, во чии рамки предмет на конкретно ревидирање, меѓу другото ќе бидат одредбите од Главата во која е уредена постапката за утврдување на дисциплинска одговорност на работниците во МВР.

Мерката 3. Воведување на статус на правосудна полиција на вработените во Секторот за професионална одговорност при Царинската управа (согласно Законот за кривична постапка чл.46, 47), опфаќа три активности и тоа:

- Активност 3.1: Измена и дополнување на Закон за кривична постапка член 47 став 2 во опфатот на кривични дела односно да се дополни надлежноста на припадниците на правосудна полиција при ЦУ и со кривичните дела од областа на корупцијата извршени

од страна на вработени во ЦУ, за која рокот беше **втора половина на 2021 година**, а надлежна институција е МП. Активноста не беше реализирана во 2021 година и беше пренесена во 2022 година, а статусот останува идентичен односно „**нереализирана**“. Во извештајот на МП е наведено дека мерката е разгледана и истата не е прифатлива и нема да се вгради во измените на Законот за кривична постапка бидејќи истата е спротивна со концептот за надворешен независен контролен механизам за припадниците на МВР со полициски овластувања, затворската полиција, одредени категории во Царинската управа и др.

- *Активност 3.2: Измена и дополнување на Законот за Царинската управа (усогласување со измената на ЗКП), со рок за реализација **втора половина на 2021 година** во надлежност на МФ. Активноста беше пренесена и останува „**нереализирана**“ и во 2022 година.*
- *Активност 3.3: Измена и дополнување на Правилниците за систематизација и организација на Царинската управа (усогласување со измената на ЗКП и ЗЦУ), со рок за реализација **втора половина на 2021 година** во надлежност на ЦУ. Активноста беше пренесена и останува „**нереализирана**“ и во 2022 година.*

Мерката 4. Воведување на обврска царинските службеници да поднесуваат изјава за имотна состојба и интереси и промена во имотната состојба и интереси, предвидува две активности и тоа:

- *Активност 4.1: Измена и дополнување на Закон за спречување на корупција и судир на интереси во насока на допрецизирање на одредбата од член 83, со рок **прва половина на 2022 година**, во надлежност на МП, која е „**во тек**“.*
- *Активност 4.2: Измена и дополнување на Законот за Царинската управа (усогласување со изменетиот Закон за спречување на корупцијата и судирот на интереси) со рок **втора половина на 2022 година**, во надлежност на МФ, која е „**реализирана**“.*

Проблем 3: Нејасно и непрецизно утврдени надлежности и преклопување на надлежностите помеѓу инспекторатите, кој предвидува една Мерка 1: Прецизирање и разграничување на надлежностите на одделни инспекциски служби, со две активности:

- *Активност 1.1: Анализа на законските надлежности на инспекциските служби, со рок **прва половина на 2022 година** во надлежност на ИС, која е „**во тек**“.*
- *Активност 1.2: Измена на законите во кои со анализата се утврдени непрецизни надлежности или нивно преклопување со другите инспекции, за кои рокот беше **втора половина на 2022 година**, во надлежност на ресорните министерства. Активноста е „**нереализирана**“.*

Проблем 4: Субјективно и несоодветно постапување на инспекторите при исполнување на нивната надлежност.

Мерка 1: Зајакнување на интегритетот на инспекциските служби, со две активности
*Активност 1.1: Изработка на Методологија за проценка на ризици од корупција во инспекциските служби и Активност 1.2: Подготовка на анализа на ризиците од корупција во инспекциските служби. За двете активности рокот беше **втора половина на 2021 година**, а надлежна институција е МИОА. Статусот на активноста и во 2021 и во 2022 година е „**нереализирана**“.*

Мерка 2: Да се пропише обврска инспекторите да пријавуваат имотна состојба и интереси до Инспекцискиот совет опфаќа една *Активност 2.1: Измена на материјалните закони кои се однесуваат на инспекциските служби заради воспоставување на обврска за пријавување на имотна*

состојба и интерес, со рок втора половина на 2021 година, во надлежност на МИОА, која и во 2021 и во 2022 година е со статус „нереализирана“.

Мерка 3: Пропишување на дисциплинска одговорност за непријавување на имотна состојба и интереси од страна на инспекторите, исто така со една *Активност 3.1: Да се дополнат материјалните закони за инспекциските служби со пропишување на дисциплински мерки за неподнесување на изјави,* со рок втора половина на 2021 година во надлежност на МИОА, која и во 2021 и во 2022 година е со статус „нереализирана“.

Проблем 5: Недоволно функционален инспекциски надзор во локалната самоуправа, со една **Мерка 1: Зајакнување на инспекциските служби во ЕЛС со овластени инспектори** и една *Активност 1.1: Спроведување на континуиран инспекциски надзор од страна на Државниот Управен инспекторат во ЕЛС во однос на исполнување на законската обврска за вработување на овластени инспектори,* која е континуирана и е во надлежност на ДУИ, која и во 2021 година и во 2022 година е со статус „реализирана“.

Проблемот 6: Одговорните или раководните лица на институциите не ги спроведуваат препораките предложени од внатрешната ревизија и ДЗР, со една **Мерка 1: Да се воспостави ефикасен систем за известување за не/спроведување на препораките од внатрешната ревизија и ДЗР до повисоките органи за надзор и контрола** и две активности и тоа:

- *Активност 1.1: Измена на Закон за јавна внатрешна финансиска контрола,* со рок **прва половина на 2021 година,** во надлежност на МФ. Во извештајот за реализација на активноста и за 2021 година и за 2022 година министерството наведува дека реализацијата е „во тек,, но измените на законот сеуште не се во процедура пред Владата, ниту има објавено првична информација за започнување на процесот на иземни и дополнувања на законот на ЕНЕР.
- *Активност 1.2: Измена на Закон за државна ревизија,* со рок **прва половина на 2021 година** во надлежност на МФ. Реализацијата на оваа активност е „во тек“ и во 2021 и во 2022 година, односно на 15.09.2021 година е објавена првата верзија на новиот предлог закон на ЕНЕР³, а на 08.03.2023 година е објавена нова верзија на предлог законот. Законот уште не е влезен во собраниска процедура.

За **Проблемот 7: Влијание на одговорните лица во јавните институции врз независноста на внатрешната ревизија,** предвидена е една **Мерка 1: Обезбедување на независност во работата на внатрешната ревизија преку формирање на посебна единица во Министерството за финансии,** со две активности, *Активност 1.1: Измена на Закон за јавна внатрешна финансиска контрола* и *Активност 1.2: Измена на акт за организација и систематизација на Министерство за финансии,* во надлежност на МФ, за кои рокот е **прва/втора половина на 2023 година,** и се „недоспеани“.

³ https://ener.gov.mk/Default.aspx?item=pub_regulation&subitem=view_reg_detail&itemid=69936

Слика 25: Вкупен степен на реализација во секторот

Од вкупно 21 активност предвидена во Стратегијата за секторот органи за спроведување на законот, три активности се реализирани (14%), шест активности се во тек (28%), 10 активности не се реализирани (48%) и две активности не се доспеани (10%).

За 2022 година вкупно се предвидени шест активности од кои две активности се реализирани, две се нереализирани, а две активности се во тек. Дополнително, од 2021 година префрлени се 13 активности, од кои едната е континуирана и е реализирана за двата периоди, осум се нереализирани, а четири се во тек.

Слика 26: Статус на активности по евалуационен период

Слика 27: Вкупен статус на активности по институции

- За МИОА се предвидени четири активности кои не се реализирани.
- За МВР се предвидени три активности, од кои една е реализирана, една е во тек и една е нереализирана.
- За МП се предвидени две активности, од кои една е нереализирана и една во тек.
- За ИС предвидена е една активност која е во тек.
- МФ има вкупно шест активности, од кои две активности не се реализирани, две и две активности кои не се доспеани.
- Министерствата имаат една активност која не е реализирана.
- ДУИ има континуирана активност која е реализирана и во 2021 и во 2022 година.
- УФР има една активност која е во тек.
- ЦУ има две активности, од кои едната е реализирана и едната е нереализирана.

Во рамките на овој сектор, останува да се спроведат дадените препораки во Годишниот извештај за спроведување на мерките од НС2021-2025, предвидени за реализација во 2021 година.

7. СЕКТОР ЗДРАВСТВО

Опис на секторот

Во однос на секторот здравство во Стратегијата се утврдени следниве пет проблеми:

- 1) Не постојат ефективни критериуми за утврдување на договорните надоместоци (лимита/буџети) за здравствените установи (ЈЗУ и ПЗУ) и за цените на здравствените услуги и лековите, ниту пак критериуми затранспарентно утврдување и распределба на буџетот наменет за ЗУ, нови технологии и лекови, методи за здравствени услуги;
- 2) Субјективизам при изборот на лекови кои се покриваат од јавните средства, односно од придонесите за здравствено осигурување на граѓаните, а регулативата за медицина базирана на докази не се применува доследно;
- 3) Злоупотреби во постапките за давање/примање на донации, клинички студии и проекти;
- 4) Неетички практики при маркетингањето на лековите;
- 5) Транспарентно и објективно одлучување во постапката за лекување во странство.

За реализација на мерките и активностите предвидени за надминување на проблемите во секторот здравство надлежни се следните институции:

- 1) МЗ,
- 2) Фонд за здравствено осигурување (во натамошниот текст: ФЗО РСМ),
- 3) Агенција за лекови и медицински средства (во натамошниот текст: МАЛМЕД),
- 4) Лекарска комора (во натамошниот текст: ЛК),
- 5) Здравствени установи (во натамошниот текст: ЗУ).

Степен на реализација на активностите во секторот

Во секторот здравство констатирани се пет проблеми за чие надминување, со Акцискиот план на Стратегијата се предвидени 18 мерки и 26 активности.

ДКСК изврши проверка и анализа на добиените податоци од надлежните институции во однос на реализација на мерките и активностите во секторот здравство и го утврди следниот статус:

Проблем 1: Не постојат ефективни критериуми за утврдување на договорните надоместоци (лимита/буџети) за здравствените установи (ЈЗУ и ПЗУ) и за цените на здравствените услуги и лековите, ниту пак критериуми за транспарентно утврдување и распределба на буџетот наменет за ЗУ, нови технологии и лекови, методи за здравствени услуги					
Мерка	Активност	Надлежна институција	Рок за реализација	Статус 2021	Статус 2022
1. Воспоставување на ефективни критериуми за распределба на буџетот на ФЗО по здравствени услуги и установи	1.1. Изготвување анализа на постојната регулатива за распределба на буџетот на ФЗО по здравствени услуги и здравствени установи	ФЗО РСМ	Втора половина на 2021	Реализирана	/

Годишен извештај за спроведување на Националната стратегија за спречување на корупцијата и судирот на интереси 2021-2025 за период 01.01.2022 – 31.12.2022 година

	1.2. Измена на Правилникот за утврдување критериуми за утврдување на договорен надоместок во насока на утврдување на мерливи и релевантни критериуми кои директно ќе влијаат на висината на договорниот ³ надоместок	ФЗОРСМ	Прва половина на 2022	Недоспеана	Нереализирана
2. Зајакнување на капацитетите на Фондот за планирање, аналитика и здравствена економика со посебен осврт на методологијата за Проценка на здравствени технологии (НТА)	2.1. Формирање на Сектор за аналитика / развој / здравствена економика во ФЗОМ	ФЗОРСМ	Прва половина на 2022	Недоспеана	Нереализирана
3. Обезбедување на инклузивен начин на распределување на буџетот по нивоа и области на здравствена заштита од страна на независно тело (здружение, асоцијација итн.) со претставници од ЗУ	3.1 Формирање на независно тело (здружение, асоцијација итн.) со претставници од ЗУ кое ќе ги претставува и застапува интересите на сите ЗУ и учествува во преговорите за утврдување на буџетите на ЗУ	ФЗОРСМ, МЗ, ЗУ	Прва половина на 2022	Недоспеана	Нереализирана
	3.2. Годишна распределба на здравствениот буџет - вкупно по нивоа и области на здравствена заштита, но и поединечно по ЗУ	ФЗОРСМ, МЗ, ЗУ	Втора половина на 2022, континуирано	Недоспеана	Нереализирана
4. Дигитализација и поврзување на финансиско сметководствен менаџмент на даватели на здравствени услуги	4.1. Формирање на електронски систем со база на податоци (софтвер) за сите трошоци за материјали, плати, лекови, опрема и други трошоци на ЗУ како основа за формирање на реални цени за услуги како и потребата за ревидирање	ФЗОРСМ	Прва половина на 2022	Недоспеана	Нереализирана
5. Подобрување на регулативата и транспарентноста на процесот на формирање на референтни цени на здравствени услуги и лекови	5.1. Изготвување/ревидирање на правилниците за утврдување на цени на здравствени услуги и лекови	ФЗОРСМ	Прва половина на 2022	Недоспеана	Нереализирана
	5.2. Вклучување на одредби за „Договори за споделување на ризикот“ (анг.Managed entry agreements) за лекови кои имаат монополска позиција на пазарот, измена во Законот за здравствено осигурување и измена во Правилникот за позитивна листа на лекови и во Правилникот за референтни цени на лекови	ФЗОРСМ МЗ	Прва половина на 2022	Недоспеана	Нереализирана
	5.3. Усвојување на процедури за преговарање за цени со ЗУ и фармацевтските компании, кои ќе се	ФЗОРСМ	Прва половина на 2022	Недоспеана	Нереализирана

Годишен извештај за спроведување на Националната стратегија за спречување на корупцијата и судирот на интереси 2021-2025 за период 01.01.2022 – 31.12.2022 година

	базираат на начелото на транспарентност				
6. Воспоставување на систем на утврдување на „стандард“ и „над-стандард“ на материјалите кои се вклучени во здравствена услуга	6.1. Изготвување на подзаконски акти со кои ќе се дефинира стандард и надстандард на услуги, материјали, помагала итн.	ФЗОРСМ МЗ	Прва половина на 2022	Недоспеана	Нереализирана
7. Спроведување на внатрешни контроли и ревизии на процесот на формирање на цени на лекови и правилна примена на методологиите	7.1. Вклучување на редовни и вонредни контроли на процесот и методологиите за формирање на единствените цени на лекови во МЗ и референтните цени на лекови во ФЗО РСМ	ФЗОРСМ МЗ	Прва половина на 2022	Недоспеана	Во тек
8. Воведување на транспарентност и процедура во процесот на донесувањето и распределбата на буџетот на ФЗО кон ЗУ	8.1. Донесување на правилник за начинот и постапката на донесување и распределба на буџетот	ФЗОРСМ	Прва половина на 2022	Недоспеана	Нереализирана
	8.2. Воспоставување на обврска за јавно објавување на буџетите на ФЗО	ФЗОРСМ	Прва половина на 2022	Недоспеана	Нереализирана
9. Воспоставување и одржување на систем на мерливи и транспарентни индикатори за успешност на ЗУ	9.1. ФЗО РСМ и МЗ во Систематизацијата да уредат одговорна организациона единица за воспоставување на систем за следење на индикатори за успешност на ЗУ; да се утврди процедура за комуникација со ЗУ; да се овозможи on-line објавување и следење на индикаторите за успешност	ФЗОРСМ, МЗ со „Мој термин“ и ЗУ	Прва половина на 2022	Недоспеана	Нереализирана
10. Годишно ревидирање на цените на здравствените услуги и лекови	10.1 Во методологијата за утврдување на референтни цени на здравствени услуги да се утврдат рокови за целосна ревизија на цените, најмалку еднаш годишно следејќи ги калкулативните елементи кои учествуваат во формирање на цените	ФЗОРСМ Здравствени установи	Втора половина на 2023	Недоспеана	Недоспеана
Проблем 2: Субјективизам при изборот на лекови кои се покриваат од јавните средства, односно од придонесите за здравствено осигурување на граѓаните, а регулативата за медицина базирана на докази не се применува доследно					
Мерка	Активност	Надлежна институција	Рок за реализација	Статус 2021	Статус 2022
1. Воспоставување на правна рамка за селекција на лекови кои ќе бидат покриени од државниот буџет која ќе биде унифицирана и ќе важи за сите лекови	1.1. Утврдување на критериуми за селекција на лекови на товар на ФЗО РСМ	МЗ ФЗОРСМ	Втора половина на 2021 година	Нереализирана	Во тек
	1.2. Усвојување на Правилник за позитивна листа на лекови врз основа на Методологија на „Проценка на здравствени технологии“ (Health Technology Assessment - HTA);	МЗ ФЗОРСМ	Втора половина на 2021 година	Нереализирана	Во тек

Годишен извештај за спроведување на Националната стратегија за спречување на корупцијата и судирот на интереси 2021-2025 за период 01.01.2022 – 31.12.2022 година

	1.3. Вклучување на одредби за „Договори за сподедување на ризикот“ (анг. Managed entry agreements) за лекови кои имаат монополска позиција на пазарот, во законската регулатива, во Правилникот за позитивна листа на лекови и во Правилникот за референтни цени на лекови;	МЗ ФЗОРСМ	Втора половина на 2021 година	Нереализирана	Нереализирана
2. Обезбедување на транспарентност во спроведување на програмите на МЗ, кои опфаќаат и обезбедување лекови	2.1. Јавно објавување на листата на лекови, кои се покриваат од програмите на МЗ, со критериуми врз основ на кои е направен изборот.	МЗ	Прва половина на 2021 година	Нереализирана	Во тек
3. Доследна примена на принципите на медицина базирана на докази	3.1. Ажурирање на упатствата за практикување медицина базирана на докази во рамки на законски предвидената процедура	МЗ Коморите Стручните здруженија ФЗОРСМ	Втора половина на 2021 година	Нереализирана	Нереализирана
	3.2. Усвојување на упатства за медицина базирана на докази за областите каде истите не постојат	МЗ Коморите Стручните здруженија ФЗОРСМ	Втора половина на 2021 година	Нереализирана	Во тек
Проблем 3: Злоупотреби во постапките за давање/примање на донации, клинички студии и проекти					
Мерка	Активност	Надлежна институција	Рок за реализација	Статус 2021	Статус 2022
1. Да се прецизираат карактеристиките, условите и начинот на примање на донациите на ЈЗУ	1.1. Изготвување на подзаконски акт за примање донации	МЗ Агенција за лекови	Прва половина на 2021	Нереализирана	Во тек
2. Воспоставување на јавно достапен Регистер на донации на лекови, опрема и клинички студии	2.1. Изготвување на регистар	МЗ Агенција за лекови	Втора половина на 2021	Нереализирана	Нереализирана
Проблем 4: Неетички практики при маркетингањето на лековите					
Мерка	Активност	Надлежна институција	Рок за реализација	Статус 2021	Статус 2022
1. Регулација и следење на односите помеѓу фармацевтските компании и докторите во врска со маркетингањето на лековите	1.1. Донесување на етички кодекс за однесување на сите чинители при маркетингање на лекови	МАЛМЕД Лекарска комора	Втора половина на 2021	Нереализирана	Реализирана
2. На болничко ниво да се воспостави систем на „Терапевтски комитети“ и „Болнички регистри на лекови“	2.1. Да се донесат законски измени и подзаконски акти за обврзано воспоставување на систем на „Терапевтски комитети“ и „Болнички регистри на лекови“ во сите болници во државата	МЗ ЈЗУ	Втора половина 2021	Нереализирана	Нереализирана
Проблем 5: Транспарентно и објективно одлучување во постапката за лекување во странство					
Мерка	Активност	Надлежна институција	Рок за реализација	Статус 2021	Статус 2022
1. Утврдување на референтни болници преку јасно дефинирани критериуми во подзаконски акт	1.1. Измена на акти за дефинирање на критериумите	ФЗОРСМ	Втора половина на 2021	Нереализирана	Реализирана

Проблем 1: Не постојат ефективни критериуми за утврдување на договорните надоместоци (лимита/буџети) за здравствените установи (ЈЗУ и ПЗУ) и за цените на здравствените услуги и лековите, ниту пак критериуми за транспарентно утврдување и распределба на буџетот наменет за ЗУ, нови технологии и лекови, методи за здравствени услуги.

За надминување овој проблем предвидени се 10 мерки и 15 активности. **Мерката 1: Воспоставување на ефективни критериуми за распределба на буџетот на ФЗО по здравствени услуги и установи** предвидени се две активности и тоа:

- *Активност 1.1: Изготвување анализа на постојната регулатива за распределба на буџетот на ФЗО по здравствени услуги и здравствени установи, која беше предвидена за втора половина на 2021 година во надлежност на ФЗОРСМ и е „реализирана“ во утврдениот рок.*
- *Активност 1.2: Измена на Правилникот за утврдување критериуми за утврдување на договорен надоместок во насока на утврдување на мерливи и релевантни критериуми кои директно ќе влијаат на висината на договорниот надоместок, за која рокот е прва половина на 2022 година во надлежност на ФЗОРСМ, која е „нереализирана“. ФЗОРСМ нема дадено никакви податоци за реализација на активностите во нивна надлежност.*

Мерката 2: Зајакнување на капацитетите на ФЗО за планирање, аналитика и здравствена економика со посебен осврт на методологијата за Проценка на здравствени технологии (НТА). предвидува една *Активност 2.1: Формирање на Сектор за аналитика / развој / здравствена економика во ФЗОРСМ.* Рокот за реализација на оваа активност е прва половина на 2022 година, а истата е во надлежност на ФЗОРСМ. Оваа активност е „нереализирана“.

Мерката 3: Обезбедување на инклузивен начин на распределување на буџетот по нивоа и области на здравствена заштита од страна на независно тело (здружение, асоцијација итн.) со претставници од ЗУ содржи две активности:

- *Активност 3.1: Формирање на независно тело (здружение, асоцијација итн.) со претставници од ЗУ кое ќе ги претставува и застапува интересите на сите ЗУ и учествува во преговорите за утврдување на буџетите на ЗУ.* Рокот за реализација на оваа активност е прва половина на 2022 година, а истата е во надлежност на ФЗОРСМ. Оваа активност е „нереализирана“.
- *Активност 3.1: Годишна распределба на здравствениот буџет - вкупно по нивоа и области на здравствена заштита, но и поединечно по ЗУ.* Рокот за реализација на оваа активност е втора половина на 2022 година и континуирано, а истата е во надлежност на ФЗОРСМ. Оваа активност е „нереализирана“.

Мерката 4: Дигитализација и поврзување на финансиско сметководствен менаџмент на даватели на здравствени услуги е четвртата мерка, а во рамките на оваа мерка е предвидена *Активност 4.1: Формирање на електронски систем со база на податоци (софтвер) за сите трошоци за материјали, плати, лекови, опрема и други трошоци на ЗУ како основа за формирање на реални цени за услуги како и потребата за ревидирање.* Рокот за реализација на оваа активност е прва половина на 2022 година, а истата е во надлежност на ФЗОРСМ. Оваа активност е „нереализирана“.

Мерката 5: Подобрување на регулативата и транспарентноста на процесот на формирање на референтни цени на здравствени услуги и лекови, опфаќа три активности *Активност 5.1: Изготвување/ревидирање на правилниците за утврдување на цени на здравствени услуги и лекови,* *Активност 5.2: Вклучување на одредби за „Договори за споделување на ризикот“ (анг.Managed*

entry agreements) за лекови кои имаат монополска позиција на пазарот, измена во Законот за здравствено осигурување и измена во Правилникот за позитивна листа на лекови и во Правилникот за референтни цени на лекови и Активност 5.3: Усвојување на процедури за преговарање за цени со ЗУ и фармацевтските компании, кои ќе се базираат на начелото на транспарентност. Рокот за реализација на овие активности е **прва половина на 2022 година**, сите се во надлежност на ФЗО РСМ и сите три активности се „**нереализирани**“.

За **Мерката 6: Воспоставување на систем на утврдување на „стандард“ и „над-стандард“ на материјалите кои се вклучени во здравствена услуга**, е предвидена *Активност 6.1: Изготвување на подзаконски акти со кои ќе се дефинира стандард и над стандард на услуги, материјали, помагала итн.* Рокот за реализација на оваа активност е **прва половина на 2022 година**, истата е во надлежност на ФЗО РСМ и е „**нереализирана**“.

За **Мерката 7: Спроведување на внатрешни контроли и ревизии на процесот на формирање на цени на лекови и правилна примена на методологиите**, е предвидена *Активност 7.1: Вклучување на редовни и вонредни контроли на процесот и методологиите за формирање на единствените цени на лекови во МЗ и референтните цени на лекови во ФЗО РСМ.* Рокот за реализација на оваа активност е **прва половина на 2022 година**, а истата е во надлежност на ФЗО РСМ. Оваа активност е „**во тек**“ на реализација, односно првата фаза - обезбедување на законска и подзаконска регулатива и обезбедување на табелите кои се користени за споредба на цените со референтни земји (Србија, Хрватска, Словенија, Бугарија) е завршена.

За **Мерката 8: Воведување на транспарентност и процедура во процесот на донесувањето и распределбата на буџетот на ФЗО кон ЗУ** предвидени се две активности, *Активност 8.1: Донесување на правилник за начинот и постапката на донесување и распределба на буџетот и Активност 8.2: Воспоставување на обврска за јавно објавување на буџетите на ФЗО РСМ.* Рокот за реализација на двете активности е **прва половина на 2022 година**, надлежна институција е ФЗО РСМ. Двете активности се со статус „**нереализиран**“.

За **Мерката 9: Воспоставување и одржување на систем на мерливи и транспарентни индикатори за успешност на ЗУ** е деветтата мерка, е предвидена една *Активност 9.1: ФЗО и МЗ во Систематизацијата да уредат одговорна организациона единица за воспоставување на систем за следење на индикатори за успешност на ЗУ; да се утврди процедура за комуникација со ЗУ; да се овозможи on-line објавување и следење на индикаторите за успешност.* Рокот за реализација на оваа активност е **прва половина на 2022 година**, а истата е во надлежност на ФЗО РСМ. Оваа активност е „**нереализирана**“.

За **Мерката 10: Годишно ревидирање на цените на здравствените услуги и лекови** е предвидена *Активност 10.1: Во методологијата за утврдување на референтни цени на здравствени услуги да се утврдат рокови за целосна ревизија на цените, најмалку еднаш годишно следејќи ги калкулативните елементи кои учествуваат во формирање на цените.* Рокот за реализација на оваа активност е **втора половина на 2023 година**, а истата е во надлежност на ФЗО РСМ. Оваа активност е „**недоспеана**“.

Проблем 2: Субјективизам при изборот на лекови кои се покриваат од јавните средства, односно од придонесите за здравствено осигурување на граѓаните, а регулативата за медицина базирана на докази не се применува доследно.

За **Мерка 1: Воспоставување на правна рамка за селекција на лекови кои ќе бидат покриени од државниот буџет која ќе биде унифицирана и ќе важи за сите лекови опфаќа три активности, и тоа:**

- *Активност 1.1: Утврдување на критериуми за селекција на лекови на товар на ФЗО.* Рокот за оваа активност беше **втора половина на 2021 година**, а носител е **МЗ**. Оваа активност во 2021 година беше не реализирана и беше пренесена за 2022 година, кога е Изготвен предлог текст на Правилник за ставање на лек на позитивна листа, при што се дефинирани критериуми за селекција на лековите што паѓаат на товар на ФЗОРСМ. Со оглед на наведеното, активноста се води „**во тек**“.
- *Активност 1.2: Усвојување на Правилник за позитивна листа на лекови врз основа на Методологија на „Проценка на здравствени технологии“ (Health Technology Assessment - HTA).* Рокот за оваа активност беше **втора половина на 2021 година**, а носител е **МЗ**. И оваа активност како не реализирана беше пренесена за 2022 година. Поради фактот што е изготвен е предлог текст на Правилник за ставање на лек на позитивна листа, кој во основа на дефинираната методологија се темели на европските практики, односно воведена е методологијата за „Проценка на здравствени технологии“ активноста се води „**во тек**“.
- *Активност 1.3: Вклучување на одредби за „Договори за споделување на ризикот“ (анг.Managed entry agreements) за лекови кои имаат монополска позиција на пазарот, во законската регулатива, во Правилникот за позитивна листа на лекови и во Правилникот за референтни цени на лекови.* Рокот за оваа активност беше **втора половина на 2021 година**, а носител е **МЗ**. Статусот на оваа активност и во 2021 година и во 2022 година е „**нерезализиран**“.

За **Мерка 2: Обезбедувањето на транспарентност во спроведување на програмите на МЗ, кои опфаќаат и обезбедување лекови е втора мерка за надминување на субјективизмот при изборот на лекови кои се покриваат од јавните средства**, предвидена е *Активност 2.1: Јавно објавување на листата на лекови, кои се покриваат од програмите на МЗ, со критериуми врз основ на кои е направен изборот.* Рокот за оваа активност беше **прва половина на 2021 година**, а носител е **МЗ**. Оваа активност како не реализирана во 2021 година беше пренесена во 2022 година, а во текот на годината воспоставена е методологија со точно утврдени критериуми од страна на Националната комисија за ретки болести, преку донесениот деловник, поради што активноста се води „**во тек**“.

За **Мерка 3: Доследна примена на принципите на медицина базирана на докази** предвидени се следните активности:

- *Активност 3.1: Ажурирање на упатствата за практикување медицина базирана на докази во рамки на законски предвидената процедура.* Рокот за оваа активност е **втора половина на 2021 година**, носител е **МЗ**, а активноста е „**нерезализирана**“ и во 2021 и во 2022 година.
- *Активност 3.2: Усвојување на упатства за медицина базирана на докази за областите каде истите не постојат.* Рокот за оваа активност е втора половина на 2021 година, а носител е **МЗ**. Оваа активност е „**нерезализирана**“.

Проблем 3: Злоупотреби во постапките за давање/примање на донации, клинички студии и проекти.

Мерка 1: Да се прецизираат карактеристиките, условите и начинот на примање на донациите на ЈЗУ, предвидуваа *Активност 1.1: Изготвување на подзаконски акт за примање донации*, со рок **прва половина на 2021 година**, во надлежност на **МЗ**. Оваа активност во 2021 година не се сметаше за реализирана, но, со доставениот извештај за овој евалуационен период, МЗ достави линк за донесена Одлука на 30.08.2021 година, за утврдување на Методологија за распределба на донации од медицинска опрема и потрошен медицински материјал. ДКСК, изврши увид во наведената одлука, при што оцени дека статусот на активноста е „**во тек**“, дотолку повеќе што со истата се

предвидува изготвување на подзаконски акт за примање донации, со кој ќе се прецизираат карактеристиките, условите и начинот на примање на донациите на ЈЗУ.

Мерка 2: Воспоставување на јавно достапен Регистер на донации на лекови, опрема и клинички студии е втората мерка, за чија реализација е предвидена *Активност 2.1: Изготвување на регистар*. Рокот за оваа активност е **втора половина на 2021 година**, а носител е МЗ. Оваа активност е „нереализирана“ и во 2021 и во 2022 година.

Проблем 4: Неетички практики при маркетингањето на лековите.

За **Мерка 1: Регулација и следење на односите помеѓу фармацевтските компании и докторите во врска со маркетингањето на лековите**, предвидена е *Активност 1.1: Донесување на етички кодекс за однесување на сите чинители при маркетингање на лекови*. Рокот за оваа активност е **втора половина на 2021 година**, а носител на истата е МАЛМЕД. Оваа активност не се реализира во 2021 година, по што беше пренесена во 2022 година, кога со донесувањето на Кодекс за етичко однесување на учесниците при огласување (промоција/маркетинг) на лековите и медицинските средства се смета за „реализирана“.

За **Мерка 2: На болничко ниво да се воспостави систем на „Терапевтски комитети“ и „Болнички регистри на лекови“**, е предвидена *Активност 2.1: Да се донесат законски измени и подзаконски акти за обврзано воспоставување на систем на „Терапевтски комитети“ и „Болнички регистри на лекови“ во сите болници во државата*. Рокот за оваа активност беше **прва половина на 2021 година**, а носител е МЗ. Активноста од 2021 година е пренесена во 2022 година како „нереализирана“, а и понатаму го има истиот статус.

За **Проблемот 5: Транспарентно и објективно одлучување во постапката за лекување во странство**, предвидена е единствена **Мерка 1: Утврдувањето на референтни болници преку јасно дефинирани критериуми во подзаконски акт** е единствената мерка за надминување на овој проблем која ја опфаќа следната *Активност 1.1: Измена на акти за дефинирање на критериумите*. Рокот за активноста беше **втора половина на 2021 година**, а носител на истата е **ФЗОРСМ**. Активноста во 2021 година не беше реализирана, додека во 2022 година **активноста е со статус „реализирана“**, бидејќи ФЗОСМ не извести дека донесен е нов Правилник за начинот на користење на здравствени услуги на осигурените лица во странство, изготвен е Акциски план за спроведување на постапката за склучување договори со странски болници, а изготвено е и Упатство за начин на работа и постапување на ЈЗУ Универзитетски клиници во Скопје во постапката за остварување на право на здравствени услуги на осигурените лица во странство и во постапката за изготвување на листи за избор на странски здравствени услуги.

Слика 28: Вкупен степен на реализација во секторот

Од вкупно 26 активности кои се предвидени во Стратегијата за секторот здравство, три активности се реализирани (11%), шест активности се во тек (23%), а 17 активности не се реализирани, за кои рокот за реализација е поминат (66%). За 2022 година вкупно се предвидени 13 активности од кои само една активност е во тек, а 12 не се реализирани.

Слика 29: Статус на активности по евалуационен период

Слика 30: Вкупен статус на активности по институции

- За МЗ се предвидени 9 активности кои во 2021 година биле нереализирани, додека пак, во 2022 година пет активности се во тек, а четири активности се нереализирани.
- За ФЗО РСМ се предвидени 16 активности од кои две во 2021 година, 13 во 2022 година и една во 2023 година. Во 2021 година, една активност е реализирана, а втората е нереализирана и пренесена во 2022 година. Во 2022 година од вкупно 14 активности, една активност е реализирана, една е во тек, а останатите 12 активности се нереализирани.
- За МАЛМЕД има една активност која е реализирана.

Во рамките на овој сектор, останува да се спроведат дадените препораки во Годишниот извештај за спроведување на мерките од НС2021-2025, предвидени за реализација во 2021 година.

8. СЕКТОР ОБРАЗОВАНИЕ

Опис на секторот

Во однос на секторот образование во Стратегијата се утврдени следниве осум проблеми:

- 1) Изразени влијанија и дискрециони овластувања при вработувањето во образованието;
- 2) Недоволно изградени капацитети на државниот просветен инспекторат;
- 3) Ниска свест за адресирање на прашањето на корупцијата во рамките на образовните институции;
- 4) Непостоење на прецизна законска регулатива за користење на наставно нагледни и дидактички средства/помагала;

- 5) Недостиг од процедури за набавки кои во воспитно-образовните институции се реализираат надвор од Законот за јавни набавки;
- 6) Недостиг на подзаконски акти за начинот на регулирање за давање под закуп на недвижен имот на образовните институции;
- 7) Подигнување на квалитетот на високото образование во сферата на акредитирање на високообразовни институции, научни установи и акредитација на студиски програми;
- 8) Недоволно содржини во образовниот процес во средното образование за принципите на добро владеење и интегритет.

За реализација на мерките и активностите предвидени за надминување на проблемите во секторот образование надлежни се следните институции:

- 1) Влада,
- 2) МОН,
- 3) МФ,
- 4) МОН,
- 5) ИС,
- 6) ДКСК,
- 7) ЕЛС,
- 8) Биро за развој на образованието (во натамошниот текст: БРО),
- 9) Центар за стручно образование (во натамошниот текст: ЦСО),
- 10) Државен просветен инспекторат (во натамошниот текст: ДПИ),
- 11) Државен испитен центар (во натамошниот текст: ДИЦ),
- 12) Сенатите на универзитетите и
- 13) Агенција за квалитет во високото образование (во натамошниот текст: АКВО).

Степен на реализација на активностите во секторот

Во секторот образование констатирани се осум проблеми за чие надминување, со Акцискиот план на Стратегијата се предвидени 18 мерки и 34 активности.

ДКСК изврши проверка и анализа на добиените податоци во однос на реализација на мерките и активностите во секторот образование, при што ја утврди следната состојба:

Проблем 1: Изразени влијанија и дискрециони овластувања при вработувањето во образованието					
Мерка	Активност	Надлежна институција	Рок за реализација	Статус 2021	Статус 2022
1. Воспоставување на јасни критериуми за бодирање и постапки при спроведување на интервју за вработување на наставници во основното и средно образование	1.1. Донесување на подзаконски акти по однос на спроведување на интервјуто и утврдување критериуми за бодирање при избор на кандидати за наставници	МОН БРО ЦСО	Прва половина на 2021	Нереализирана	Нереализирана
2. Воспоставување на законска обврска решенијата за разрешување на директори на ОУ и СОУ пред истекот на нивниот	2.1. Измена во Законот за просветна инспекција во насока на задолжителен надзор над решенијата за предвремено	МОН	Втора половина на 2021	Нереализирана	Нереализирана

Годишен извештај за спроведување на Националната стратегија за спречување на корупцијата и судирот на интереси 2021-2025 за период 01.01.2022 – 31.12.2022 година

мандат да содржат детални образложенија и да подлежат на инспекциски надзор	разрешување на директори на ОУ и СОУ				
	2.2.Спроведување на надзор во однос на содржината на образложението на решенијата за предвременно разрешување на директори на ОУ и СОУ	ДПИ	Втора половина на 2021 - Континуирано	Во тек	Во тек
3. Воспоставување на механизам на редовен надзор од страна на ДПИ над постапките за избор во наставно-научни звања	3.1. Донесување на годишен план/програма на ДПИ за надзор над постапките за избор во наставно-научни звања	ДПИ МОН	Прва половина на 2021 – континуирано	Нереализирана	Реализирана
Проблем 2: Недоволно изградени капацитети на Државниот просветен инспекторат					
Мерка	Активност	Надлежна институција	Рок за реализација	Статус 2021	Статус 2022
1. Подигнување на материјално-техничките услови и човечките ресурси на ДПИ	1.1. Изготвување на анализа за проценка на капацитетите на ДПИ	ДПИ Инспекциски совет	Втора половина на 2021	Во тек	Во тек
	1.2. Зголемување на буџетот на ДПИ	МФ	Втора половина на 2021	Во тек	Во тек
	1.3. Зголемување на бројот на инспектори	МФ ДПИ	Прва половина на 2022	Во тек	Во тек
	1.4. Вонреден инспекциски надзор да се врши од најмалку два инспектори	ДПИ	Втора половина на 2021	Во тек	Нереализирана
2.Едукација и обуки за зајакнување на отпорноста на вработените во ДПИ од влијанија	2.1. Спроведување едукација и обуки за интегритет и етика, како и за подигнување на свеста на вработените на ДПИ за начинот за пријавување на обидите за влијание до надлежен орган – ДКСК и/или ИС	ДКСК ИС ДПИ	Втора половина на 2021 - континуирано	Во тек	Нереализирана
3. Зајакнување на механизмите за контрола на работата на инспекторите во ДПИ	3.1. Изготвување анализа за воспоставување на механизам за контрола на работата на инспекторите	ДПИ ДКСК	Втора половина на 2021	Во тек	Во тек
	3.2. Воспоставен механизам за контрола на работата на инспекторите	МОН ДПИ	Прва половина на 2022	Недоспеана	Нереализирана
Проблем 3: Ниска свест за адресирање на прашањето на корупцијата во рамките на образовните институции					
Мерка	Активност	Надлежна институција	Рок за реализација	Статус 2021	Статус 2022
1.Јакнење на свеста на директорите и на наставниците за превенција од корупција во основното и средно образование	1.1.Изготвување на Програма за обуки за директори и наставници за етика и интегритет	БРО ДИЦ ЦСОО	Прва половина на 2022	Недоспеана	Нереализирана
	1.2.Изготвување на Водич/ Брошура за превенирање од корупција	БРО ДИЦ ДКСК ЦСОО	Прва половина на 2022	Недоспеана	Нереализирана
	1.3.Организирање и спроведување на едукативни работилници со директорите и наставниците	БРО ДИЦ ДКСК ЦСОО	Втора половина на 2022 - континуирано	Недоспеана	Нереализирана
2.Подигнување на свеста за користењето на механизмите за пријавување на корупција на универзитетите	2.1.Спроведување на активности за пријавување на корупција на универзитетите со инклузија и на студентите	Универзитет „Гоце Делчев“ Штип	Прва половина на 2021	Реализирана	/

Годишен извештај за спроведување на Националната стратегија за спречување на корупцијата и судирот на интереси 2021-2025 за период 01.01.2022 – 31.12.2022 година

	2.1.Спроведување на активности за пријавување на корупција на универзитетите со инклузија и на студентите	Универзитет „Мајка Тереза“ – Скопје	Прва половина на 2021	Нереализирана	Во тек
	2.1.Спроведување на активности за пријавување на корупција на универзитетите со инклузија и на студентите	Универзитетот за информатички науки и технологии “Свети Апостол Павле” Охрид	Прва половина на 2021	Реализирана	/
	2.1.Спроведување на активности за пријавување на корупција на универзитетите со инклузија и на студентите	Универзитет „Св. Климент Охридски“ – Битола	Прва половина на 2021	Реализирана	/
3.Воспоставување на механизам за следење на заложбите утврдени во Нацрт – политиката за спречување на корупција на универзитетот	3.1.Тековно следење на примената на Нацрт – политика за спречување на корупција на универзитетот и јавно објавување на годишни извештаи	Универзитет „Гоце Делчев“ Штип	Прва половина на 2021	Во тек	Реализирана
	3.1.Тековно следење на примената на Нацрт – политика за спречување на корупција на универзитетот и јавно објавување на годишни извештаи	Универзитет „Мајка Тереза“ – Скопје	Прва половина на 2021	Нереализирана	Во тек
	3.1.Тековно следење на примената на Нацрт – политика за спречување на корупција на универзитетот и јавно објавување на годишни извештаи	Универзитетот за информатички науки и технологии “Свети Апостол Павле” Охрид	Прва половина на 2021	Во тек	Реализирана
	3.1.Тековно следење на примената на Нацрт – политика за спречување на корупција на универзитетот и јавно објавување на годишни извештаи	Универзитет „Св. Климент Охридски“ – Битола	Прва половина на 2021	Реализирана	/
Проблем 4: Непостојење на прецизна законска регулатива за користење на наставно нагледни и дидактички средства/помагала					
Мерка	Активност	Надлежна институција	Рок за реализација	Статус 2021	Статус 2022
1.Воспоставување на прецизни критериуми за набавка и користење на образовните помагала во основни и средни училишта	1.1. Изготвување на анализа на практиката и дефинирање на критериуми за набавка и користење на образовните помагала	МОН БРО	Прва половина на 2021	Нереализирана	Во тек
	1.2. Донесување на измена на Законот за учебници	МОН	Втора половина на 2021	Во тек	Нереализирана
	1.3. Донесување на соодветни подзаконски акти	МОН БРО ЦСО	Втора половина на 2021	Нереализирана	Нереализирана
Проблем 5: Недостиг од процедури за набавки кои во воспитно образовните институции се реализираат надвор од законот за јавни набавки (екскурзии на ученици, обезбедување на училиштето, фотографирање на ученици и изработка на алманаси, набавка на ужина итн.)					

Годишен извештај за спроведување на Националната стратегија за спречување на корупцијата и судирот на интереси 2021-2025 за период 01.01.2022 – 31.12.2022 година

Мерка	Активност	Надлежна институција	Рок за реализација	Статус 2021	Статус 2022
1.Изготвување на подзаконски акти со кои ќе се регулира начинот на спроведување на набавките во воспитно образовните институции кои не подлежат на закон за јавни набавки	1.1.Донесување подзаконски акти/правилници	МОН	Прва половина на 2022	Недоспеана	Нереализирана
Проблем 6: Недостиг на подзаконски акти за начинот на регулирање за давање под закуп на недвижен имот на образовните институции					
Мерка	Активност	Надлежна институција	Рок за реализација	Статус 2021	Статус 2022
1.Изготвување на подзаконски акти, упатства и насоки со кои ќе се регулира издавањето на недвижниот имот на воспитно и високо образовните институции	1.1.Донесување подзаконски акти, упатства и насоки	МОН ЕЛС	Прва половина на 2022	Недоспеана	Нереализирана
Проблем 7: Подигнување на квалитетот на високото образование во сферата на акредитирање на високообразовни институции, научни установи и студиски програми					
Мерка	Активност	Надлежна институција	Рок за реализација	Статус 2021	Статус 2022
1.Националниот Совет за високо образование и научно-истражувачка дејност и Агенцијата за квалитет во високото образование да бидат функционални	1.1.Именување на членови на Националниот Совет и на Агенцијата за квалитет во високото образование	Влада МОН	Втора половина на 2020	Реализирана	/
2.Регулирање на отчетноста на Агенцијата за квалитет на образованието	2.1.Изготвување на измени на Законот за високо образование за прецизно регулирање на отчетноста на Агенцијата за квалитет во високото образование	МОН АКВО	Втора половина на 2021	Нереализирана	Реализирана
3.Обезбедување на транспарентност при изборот на членови на Агенцијата за квалитет на образованието	3.1.Објавување на образложени одлуки за избор на членовите на Агенцијата за квалитет на образованието	Влада МОН	Прва половина на 2020 - Континуирано	Во тек	Реализирана
4.Обезбедување на транспарентност во работата на Агенцијата за квалитет на образованието во делот на акредитирањето на високообразовани институции, научни установи и студиски програми	4.1.Објавување на детално образложени одлуки на Агенцијата за акредитациите, ре акредитациите и другите стручни активности	АКВО	Прва половина на 2021 - континуирано	Во тек	Во тек
5.Зачленување на Агенцијата за квалитет на образованието во ЕНКА (Европската мрежа на Агенции за обезбедување квалитет во високото образование)	5.1.Изготвување на План за зачленување на Агенцијата за квалитет на образованието во ЕНКА да се провери за планот	АКВО	Прва половина на 2022	Недоспеана	Во тек
Проблем 8: Недоволни содржини во образовниот процес во средното образование за принципите на доброто владеење и интегритет					
Мерка	Активност	Надлежна институција	Рок за реализација	Статус 2021	Статус 2022
1. Воведување на содржини за антикорупциска едукација за учениците од средно образование	1.1. Спроведување на Проект - Антикорупциска едукација во средните пилот училишта	БРО МОН ДКСК	Прва половина 2021	Реализирана	/

како дел од редовните наставните програми	1.2 Донесување на соодветни акти за воведување на антикорупциска едукација во редовните наставни програми	БРО	Втора половина на 2021 - континуирано	Нереализирана	Во тек
---	---	-----	---------------------------------------	---------------	--------

Проблем 1: Изразени влијанија и дискрециони овластувања при вработувањето во образованието

Мерка 1: Воспоставување на јасни критериуми за бодирање и постапки при спроведување на интервју за вработување на наставници во основното и средно образование, за која е предвидена *Активност 1.1: Донесување на подзаконски акти по однос на спроведување на интервјуто и утврдување критериуми за бодирање при избор на кандидати за наставници.* Рокот за реализација на оваа активност беше **прва половина на 2021 година**, а истата е во надлежност на **МОН**. Оваа активност е „**нереализирана**“ и во 2021 година и во 2022 година.

За Мерката 2: Воспоставување на законска обврска решенијата за разрешување на директори на ОУ и СОУ пред истекот на нивниот мандат да содржат детални образложенија и да подлежат на инспекциски надзор предвидени следните две активности:

- *Активност 2.1: Измена во Законот за просветна инспекција во насока на задолжителен надзор над решенијата за предвременно разрешување на директори на ОУ и СОУ.* Рокот за реализација на оваа активност беше **втора половина на 2021 година**, а истата е во надлежност на **МОН**. Оваа активност е „**нереализирана**“ и во 2021 година и во 2022 година.
- *Активност 2.2: Спроведување на надзор во однос на содржината на образложението на решенијата за предвременно разрешување на директори на ОУ и СОУ.* Рокот за реализација на оваа активност втора половина на 2021 година-континуирано, а истата е во надлежност на **ДПИ**. Оваа активност во 2021 година имаше статус „**во тек**“, а истиот статус го има и во 2022 година. Од добиениот извештај се гледа дека ДПИ врши вонреден инспекциски надзор секогаш кога ќе добие иницијатива од некој директор кој е разрешен од страна на градоначалник.

Мерка 3: Воспоставување на механизам на редовен надзор од страна на ДПИ над постапките за избор во наставно-научни звања, за која е предвидена една *Активност 3.1: Донесување на годишен план/програма на ДПИ за надзор над постапките за избор во наставно-научни звања.* Рокот за реализација на оваа активност е **прва половина на 2021 година и континуирано**, а истата е во надлежност на **ДПИ**. Оваа активност во 2021 година беше нереализирана, а во 2022 година ДПИ има донесен годишен план, статусот на активноста е „**реализирана**“. Како континуирана активност истата ќе биде следена и во следните извештајни периоди.

Проблем 2: Недоволно изградените капацитети на Државниот просветен инспекторат.

Мерката 1: Подигнување на материјално-техничките услови и човечките ресурси на ДПИ, опфаќа четири активности *Активност 1.1: Изготвување на анализа за проценка на капацитетите на ДПИ, Активност 1.2: Зголемување на буџетот на ДПИ, Активност 1.3: Зголемување на бројот на инспектори и Активност 1.4: Вонреден инспекциски надзор да се врши од најмалку два инспектори.* Рокот за реализација на сите четири активности е **во 2021 година**. За првата и четвртата активност е надлежен **ДПИ**, а за втората и третата **МФ**. Првите три активности се со статус „**во тек**“, а четвртата активност е „**нереализирана**“.

За **Мерката 2: Едукација и обуки за зајакнување на отпорноста на вработените во ДПИ од влијанија** предвидена е една *Активност 2.1: Спроведување едукација и обуки за интегритет и етика, како и за подигнување на свеста на вработените на ДПИ за начинот за пријавување на обидите за влијание до надлежен орган – ДКСК и/или ИС*. Рокот за реализација на оваа активност беше втора половина на 2021 година и треба да се реализира континуирано, а истата е во надлежност на ДКСК. Оваа активност е со моментален статус „**нереализирана**“.

За **Мерката 3: Зајакнување на механизмите за контрола на работата на инспекторите во ДПИ**, предвидени следниве активности:

- *Активност 3.1: Изготвување на анализа за воспоставување на механизам за контрола на работата на инспекторите*. Рокот за реализација на оваа активност е **втора половина на 2021 година**, а истата е во надлежност на ДПИ. Оваа активност е „**во тек**“ на реализација и во 2021 година и во 2022 година, а за целосна реализација се преземаат континуирани активности.
- *Активност 3.2: Воспоставување на механизам за контрола на работата на инспекторите*. Рокот за реализација на оваа активност е **прва половина на 2022 година**, а истата е во надлежност на МОН. Оваа активност е „**нереализирана**“.

Проблем 3: Ниската свест за адресирање на прашањето на корупцијата во рамките на образовните институции.

Мерката 1: Јакнење на свеста на директорите и на наставниците за превенирање од корупција во основното и средно образование, ги опфаќа *Активност 1.1: Изготвување на Програма за обуки за директори и наставници за етика и интегритет*, *Активност 1.2: Изготвување на Водич/ Брошура за превенирање од корупција* и *Активност 1.3: Организирање и спроведување на едукативни работилници со директорите и наставниците*. Рокот за реализација на овие три активности е во **2022 година**, надлежна институција е БРО и истите се со статус „**нереализирани**“.

Мерката 2: Подигнување на свеста за користењето на механизмите за пријавување на корупција на универзитетите содржи една *Активност 2.1: Спроведување на активности за пријавување на корупција на универзитетите со инклузија и на студентите* која опфаќа пет установи. Рокот за реализација на оваа активност е **прва половина на 2021 година**, и е во надлежност на Универзитетските сенати. Оваа активност е „**во тек**“ на Универзитетот „Мајка Тереза“ во Скопје, додека во останатите три универзитети е „**реализирана**“ (Св. Кирил и Методиј, Св Апостол Павле Охрид, УКЛО Битола и УГД).

Мерката 3: Воспоставување на механизам за следење на заложите утврдени во Нацрт – политиката за спречување на корупција на универзитетот содржи една *Активност 3.1: Тековно следење на примената на Нацрт – политика за спречување на корупција на универзитетот и јавно објавување на годишни извештаи*. Рокот за реализација на оваа активност е **прва половина на 2021 година**, и е во надлежност на Универзитетските сенати. Оваа активност е „**во тек**“ на Универзитетот „Мајка Тереза“ во Скопје, додека во останатите три универзитети е „**реализирана**“ (Св. Апостол Павле Охрид, УКЛО Битола и УКИМ Скопје, УГД).

За **Проблемот 4: Непостоење на прецизна законска регулатива за користење на наставно нагледни и дидактички средства/помагала**, во Акцискиот план на Стратегијата предвидена е една **Мерка 1: Воспоставување на прецизни критериуми за набавка и користење на образовните помагала во основни и средни училишта** која опфаќа три активности, и тоа:

- *Активност 1.1: Изготвување на анализа на практиката и дефинирање на критериуми за набавка и користење на образовните помагала*. Рокот за оваа активност беше **прва**

половина на 2021 година, а носител е МОН. Оваа активност во 2021 година беше „не реализирана“, а согласно доставениот извештај на МОН во 2022 година преземени се активности за реализација, односно изготвен е нов закон за учебници и други наставни дидактички материјали за основно и средно образование и истиот е во собраниска процедура⁴. Дополнително БРО има донесено норматив и стандарди⁵ во однос на ова прашање.

- *Активност 1.2: Донесување на измена на Законот за учебници.* Рокот за оваа активност е втора половина на 2021 година, а носител е МОН. Оваа активност е „нереализирана“.
- *Активност 1.3: Донесување на соодветни подзаконски акти.* Рокот за оваа активност е втора половина на 2021 година, а носител е МОН. И оваа активност е „нереализирана“.

Проблемот 5: Недостиг од процедури за набавки кои во воспитно образовните институции се реализираат надвор од законот за јавни набавки (екскурзии на ученици, обезбедување на училиштето, фотографирање на ученици и изработка на алманаси, набавка на ужина итн.), содржи една Мерка 1: Изготвување на подзаконски акти со кои ќе се регулира начинот на спроведување на набавките во воспитно образовните институции кои не подлежат на закон за јавни набавки која ја опфаќа *Активноста 1.1: Донесување подзаконски акти*. Рокот за оваа активност беше прва половина на 2022 година, а носител е МОН. Оваа активност е „нереализирана“.

Проблемот 6: Недостигот на подзаконски акти за начинот на регулирање за давање под закуп на недвижен имот на образовните институции, исто така содржи единствена Мерка 1: Изготвување на подзаконски акти, упатства и насоки со кои ќе се регулира издавањето на недвижниот имот на воспитно и високо образовните институции, а оваа мерка треба да се реализира со следнава *Активност 1.1: Донесување подзаконски акти, упатства и насоки*. Рокот за оваа активност беше прва половина на 2022 година, а носител е МОН. Оваа активност е „нереализирана“.

Проблем 7: Подигнување на квалитетот на високото образование во сферата на акредитирање на високообразовни институции, научни установи и студиски програми.

Мерката 1: Националниот Совет за високо образование и научно-истражувачка дејност и Агенцијата за квалитет во високото образование да бидат функционални содржи една *Активност 1.1: Именување на членови на Националниот Совет и на Агенцијата за квалитет во високото образование*. Рокот за оваа активност е втора половина на 2020 година, а носител е Владата. Оваа активност е „реализирана“ во претходниот извештаен период.

Мерката 2: Регулирање на отчетноста на Агенцијата за квалитет на образованието исто така предвидува една *Активност 2.1: Изготвување на измени на Законот за високо образование за прецизно регулирање на отчетноста на Агенцијата за квалитет во високото образование*. Рокот за оваа активност е втора половина на 2021 година, а носител е МОН. Оваа активност која беше пренесена од 2021 година како нереализирана е „реализирана“ во 2022 година.

Мерката 3: Обезбедување на транспарентност при изборот на членови на Агенцијата за квалитет на образованието ја предвидува *Активноста 3.1: Објавување на образложени одлуки за избор на членовите на Агенцијата за квалитет на образованието*. Рокот за оваа активност е прва

⁴ <https://www.sobranie.mk/detali-na-materijal.nsp?param=dc53a25f-bb1a-4b83-b0af-1311a6a5004d>

⁵ <https://mon.gov.mk/stored/document/Normativi%20i%20standardi%20za%20osnovno%20uciliste.pdf>

половина на 2020 година - континуирано, а носител на истата е Владата. Оваа активност која беше преземена од 2021 година како нереализирана е „реализирана“ во 2022 година.

Мерка 4: Обезбедување на транспарентност во работата на Агенцијата за квалитет на образованието во делот на акредитирањето на високообразовани институции, научни установи и студиски програми, за која треба да е реализира следната *Активност 4.1: Објавување на детално образложени одлуки на Агенцијата за акредитациите, ре акредитациите и другите стручни активности.* Рокот за оваа активност е **прва половина на 2021 година и континуирано,** а носител на истата е АКВО. Оваа активност Оваа активност во двата извештајни периоди е со статус „во тек“.

Мерката 5: Зачленување на Агенцијата за квалитет на образованието во ЕНКА (Европската мрежа на Агенции за обезбедување квалитет во високото образование) предвидува *Активност 5.1: Изготвување на План за зачленување на Агенцијата за квалитет на образованието во ЕНКА да се провери за планот.* Рокот за оваа активност беше **прва половина на 2022 година,** а носител е АКВО. Оваа активност е „во тек“.

Проблемот 8: Недоволни содржини во образовниот процес во средното образование за принципите на доброто владеење и интегритет, предвидува една **Мерка 1: Воведување на содржини за антикорупциска едукација за учениците од средно образование како дел од редовните наставните програми** е единствената мерка за која се предвидени следните активности:

- *Активност 1.1: Спроведување на Проект - Антикорупциска едукација во средните пилот училишта,* за која рокот беше прва половина на 2021 година, а носител **БРО** и беше „реализирана“ во утврдениот рок.
- *Активност 1.2: Донесување на соодветни акти за воведување на антикорупциска едукација во редовните наставни програми.* Рокот за активността беше **втора половина на 2021 година - континуирано,** а носител на истата е **БРО**. Активността во 2021 година беше нереализирана, а во 2022 година БРО има преземено активности за воведување на антикорупциска едукација во редовните наставни програми, поради што активността е „во тек“.

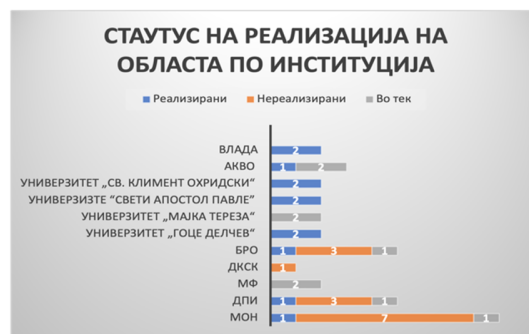

Слика 31: Вкупен степен на реализација во секторот

Од вкупно 34 активности кои се предвидени во Стратегијата за секторот образование, 11 активности се реализирани (32%) во 2021 и 2022 година, 11 активности се во тек (32%), а 12 активности не се реализирани, за кои рокот за реализација е поминат (36%). За 2022 година вкупно се предвидени осум активности од кои шест не се реализирани, а две се во тек. Дополнително, од претходниот извештаен период пренесени се 20 активности (од кои дел се континуирани), од кои пет се реализирани, шест се нереализирани, а девет се во тек.

Слика 32: Статус на активности по евалуационен период

Слика 33: Вкупен статус на активности по институции

- За МОН се предвидени девет активности од кои седум не се реализирани, а по една активност е реализирана и е во тек.
- За ДПИ се предвидени пет активности од кои три се нереализирани, една е во тек, а една активност е реализирана.
- БРО има вкупно пет активности, од кои три активности се нереализирани, една реализирана и една активност во тек.
- За ДКСК има една активност која не е реализирана.
- МФ и АКВО имаат по две активности кои се во тек. АКВО има и една активност која е реализирана.
- Владата има две активности кои се реализирани.
- Универзитетите имаат вкупно осум активности. Од нив, УГД, УКЛО и УСАП имаат по две реализирани активности, а УМТ има две активности кои се во тек.

Во рамките на овој сектор, останува да се спроведат дадените препораки во Годишниот извештај за спроведување на мерките од НС2021-2025, предвидени за реализација во 2021 година.

9. СЕКТОР ТРУД И СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА

Опис на секторот

Во однос на секторот труд и социјална политика во Стратегијата е утврден следниот приоритетен проблем:

- 1) Недостиг од надзор во постапките за остварување на права по основ на пензиското и инвалидското осигурување.

За реализација на мерките и активностите предвидени за надминување на проблемот во секторот труд и социјална политика надлежни се следните институции:

- 1) Министерството за труд и социјална политика (во натамошниот текст: МТСП)
- 2) МЗ и
- 3) Фонд на пензиското и инвалидското осигурување (во натамошниот текст: ФПИОРСМ)

Степен на реализација на активностите во секторот

Во секторот труд и социјална политика е констатиран еден проблем за чие надминување, со Акцискиот план на Стратегијата се предвидени пет мерки и 10 активности.

Врз основа на добиените податоци и направената анализа во однос на реализација на мерките и активностите во секторот труд и социјална политика состојбата е следна:

Проблем 1: Недостиг од надзор во постапките за остварување на права по основ на пензиското и инвалидското осигурување					
Мерка	Активност	Надлежна институција	Рок за реализација	Статус 2021	Статус 2022
1. Воспоставување на единствен дигитализиран централен систем за социјално осигурување	1.1. Измена на законската регулатива од областа на социјалното осигурување	МТСП Други надлежни институции	Прва половина на 2022	Недоспеана	Во тек
	1.2. Воспоставен единствен дигитализиран централен систем за социјално осигурување	МТСП	Втора половина на 2023	Недоспеана	Недоспеана
2. Формирање на ново тело за централизирано вештачење / оценка на инвалидноста / способноста за работа со цел намалување на можноста за корупција при одлучувањето	2.1. Изработка на анализа за тековниот процес за оценка на инвалидноста / способноста за работа	МТСП ФПИОРСМ	Втора половина на 2021	Во тек	Во тек
	2.2. Донесување на законско решение за формирање на телото за вештачење/оценка	МТСП ФПИОРСМ	Прва половина на 2022	Недоспеана	Во тек
	2.3. Формирање на телото за вештачење/оценка	МТСП ФПИОРСМ	Втора половина на 2022	Недоспеана	Нереализирана
3. Подобрување на регулативата што ја уредува постапката за избор на членовите на Комисијата за ревизија на наод, оценка и мислење за утврдување на инвалидност	3.1. Анализа на Правилникот за организацијата, составот и начинот на работа на Комисијата за ревизија на наод, оценка и мислење за утврдување на инвалидност во насока на идентификување на недореченостите во однос на изборот на нејзините членови	МТСП	Втора половина на 2022	Недоспеана	Нереализирана
	3.2. Измена на Правилникот за организацијата, составот и начинот на работа на Комисијата за ревизија на наод, оценка и мислење за утврдување на инвалидност	МТСП	Прва половина на 2023	Недоспеана	Недоспеана
4. Зајакнување на надзорот во постапките за остварување на права по основ на пензиското и инвалидското осигурување	4.1. Донесување на Методологија за спроведување на контроли (редовни и ад хок)	МТСП	Прва половина на 2022	Недоспеана	Во тек
	4.2. Спроведување на редовни и на ад хок контроли (не само по основ на претставки)	МТСП	2021, континуирано	Нереализирана	Нереализирана
5. Зајакнување на надзорот во постапките за остварување на права	5.1. Спроведување на редовни и на ад хок	МТСП МЗ	2021, континуирано	Нереализирана	Во тек

по основ на помош и нега од друго лице	контроли (не само по основ на претставки)				
--	---	--	--	--	--

Проблем 1: Недостигот од надзор во постапките за остварување на права по основ на пензиското и инвалидското осигурување.

За Мерката 1: Воспоставување на единствен дигитализиран централен систем за социјално осигурување, се предвидени следните активности:

- *Активност 1.1: Измена на законската регулатива од областа на социјалното осигурување.* Рокот за реализација на оваа активност е **прва половина на 2022 година**, а истата е во надлежност на МТСП. Оваа активност е „во тек“.
- *Активност 1.2: Воспоставен единствен дигитализиран централен систем за социјално осигурување.* Рокот за реализација на оваа активност е **втора половина на 2023 година**, а надлежна институција е МТСП. Иако активната не е доспеана за реализација, истата е „во тек“ имајќи предвид дека МТСП започна активности за воспоставување на централизиран систем за социјално осигурување преку проект од Светска банка.

Мерката 2: Формирање на ново тело за централизирано вештачење / оцена на инвалидноста / способноста за работа со цел намалување на можноста за корупција при одлучувањето опфаќа две активности и тоа:

- *Активност 2.1: Изработка на анализа за тековниот процес за оцена на инвалидноста/ способноста за работа.* Рокот за реализација на оваа активност е **втора половина на 2021 година**, а истата е во надлежност на МТСП, и е „нереализирана“.
- *Активност 2.2: Донесување на законско решение за формирање на телото за вештачење/оцена.* Рокот за реализација на оваа активност е **прва половина на 2022 година**, а истата е во надлежност на МТСП, и е „нереализирана“.
- *Активност 2.3: Формирање на телото за вештачење/оцена.* Рокот за реализација на оваа активност е **втора половина на 2022 година**, а истата е во надлежност на МТСП, и е „нереализирана“.

За Мерката 3: Подобрување на регулативата што ја уредува постапката за избор на членовите на Комисијата за ревизија на наод, оцена и мислење за утврдување на инвалидност, предвидени се следните активности:

- *Активност 3.1: Анализа на Правилникот за организацијата, составот и начинот на работа на Комисијата за ревизија на наод, оцена и мислење за утврдување на инвалидност во насока на идентификување на недореченостите во однос на изборот на нејзините членови.* Рокот за реализација на оваа активност е **втора половина на 2022 година**, а истата е во надлежност на МТСП. Оваа активност е „нереализирана“.
- *Активност 3.2: Измена на Правилникот за организацијата, составот и начинот на работа на Комисијата за ревизија на наод, оцена и мислење за утврдување на инвалидност.* Рокот за реализација на оваа активност е **прва половина на 2023 година**, а истата е во надлежност на МТСП. Оваа активност **не е доспеана** за реализација.

За Мерката 4: Зајакнување на надзорот во постапките за остварување на права по основ на пензиското и инвалидското осигурување предвидени следните активности:

- *Активност 4.1: Донесување на Методологија за спроведување на контроли (редовни и ад хок) со рок за реализација прва половина на 2022 година, во надлежност на МТСП, и е „во тек“ на реализација.*
- *Активност 4.2: Спроведување на редовни и на ад хок контроли (не само по основ на претставки). Рокот за реализација на оваа активност е 2021 - континуирано, а надлежна институција е МТСП. Оваа активност е „нереализирана“ во двата извештајни периоди.*

За Мерката 5: Зајакнување на надзорот во постапките за остварување на права по основ на помош и нега од друго лице, предвидена е Активност 5.1: Спроведување на редовни и на ад хок контроли (не само по основ на претставки), за која рокот за реализација е 2021 - континуирано, а истата е во надлежност на МТСП и е „во тек“ на реализација.

Слика 34: Вкупен степен на реализација во секторот

Од вкупно 10 активности кои се предвидени во Стратегијата за секторот труд и социјална политика, пет активности се во тек (50%), три активности се нереализирани (30%), а две активности не се доспеани (20%). За овој извештаен период предмет на евалуација се вкупно осум активности. Од нив, пет се со рок на реализација во 2022 година, од кои три се во тек, а две се нереализирани. Дополнително, од претходниот извештаен период пренесени се три активности, од кои две се во тек, а една е нереализирана.

Слика 35: Статус на активности по евалуационен период

Сите активности во оваа област се во надлежност на МТСП.

10. СЕКТОР УРБАНИЗАМ И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

Опис на секторот

Во однос на секторот урбанизам и просторно планирање во Стратегијата е утврден следниот приоритетен проблем:

- 1) Недоволен надзор над изведбата на градбите од втора категорија

За реализација на мерката и активноста предвидени за надминување на проблемот во секторот урбанизам и просторно планирање надлежна е следнава институција:

- 1) Министерството за транспорт и врски (во натамошниот текст: МТВ)

Степен на реализација на активностите во секторот

Во секторот урбанизам и просторно планирање е констатиран еден проблем за чие надминување, со Акцискиот план на Стратегијата се предвидени една мерка и една активност. Врз основа на добиените податоци и направената анализа во однос на реализација на мерките и активностите во секторот урбанизам и просторно планирање состојбата е следна:

Проблем 1: Недоволен надзор над изведбата на градбите од втора категорија					
Мерка	Активност	Надлежна институција	Рок за реализација	Статус 2021	Статус 2022
1. Воспоставување засилен надзор над изведбата на градби од втора категорија	1.1. Измена на Законот за градење во насока на задолжително иницирање постапка за одземање на лиценцата за надзор на правното лице доколку е констатирана неправилност со прикажување на неистинитата состојба	МТВ	Втора половина на 2022 - континуирано	Недоспеана	Во тек

За единствениот **Проблем 1: Недоволен надзор над изведбата на градбите од втора категорија** во секторот урбанизам и просторно планирање предвидена е една **Мерка1: Воспоставување засилен надзор над изведбата на градби од втора категорија** која опфаќа единствена **Активност 1.1: Измена на Законот за градење во насока на задолжително иницирање постапка за одземање на лиценцата за надзор на правното лице доколку е констатирана неправилност со прикажување на неистинитата состојба**, за која рокот за реализација беше **втора половина на 2022 година и**

континуирано а носител е МТВ. Оваа активност е „во тек“, односно Министерството ќе ја реализира во 2023 година со новиот Закон за градење кој е во процедура на усогласување пред да се прикачи на ЕНЕР.

Во рамките на овој сектор, останува да се спроведат дадените препораки во Годишниот извештај за спроведување на мерките од НС2021-2025, предвидени за реализација во 2021 година.

11. СЕКТОР ЖИВОТНА СРЕДИНА

Опис на секторот

Во однос на секторот животна средина во Стратегијата е утврден е следниов приоритетен проблем:

- 1) Невоспоставен интегриран систем за регионално управување со отпад.

За реализација на мерката и активностите предвидени за надминување на проблемот во секторот земјоделство надлежни се следниве институци:

- 1) Министерството за животна средина и просторно планирање (во натамошниот текст: МЖСПП) и
- 2) ЕЛС.

Степен на реализација на активностите во секторот

Во секторот животна средина е констатиран еден проблем за чие надминување, со Акцискиот план на Стратегијата се предвидени една мерка и две активности.

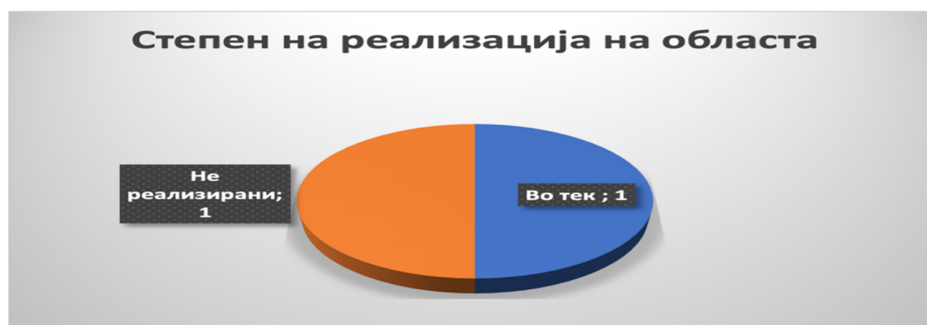
ДКСК изврши проверка на податоците и направи анализа во однос на реализација на мерките и активностите во секторот животна средина, и ја утврди следната состојба:

Проблем 1: Невоспоставен интегриран систем за регионално управување со отпад					
Мерка	Активност	Надлежна институција	Рок за реализација	Статус 2021	Статус 2022
1. Воспоставување на Регионални центри за управување со отпад	1.1. Објавување на оглас за избор на концесионери	МЖСПП	Прва половина на 2022	Недоспеана	Во тек
	1.2. Донесување одлуки за доделување концесии за управување со отпад	ЕЛС ЗЕЛС	Втора половина на 2022	Недоспеана	Нереализирана

За единствениот **Проблем 1: Невоспоставен интегриран систем за регионално управување со отпад** во секторот животна средина предвидена е една **Мерка1: Воспоставување на Регионални центри за управување со отпад**, која опфаќа две активности и тоа:

- *Активност 1.1: Објавување на оглас за избор на концесионери*, за која рокот за реализација беше **прва половина на 2022 година** а носител е **МЖСПП**. Оваа активност е „во тек“.

- *Активност 1.2: Донесување одлуки за доделување концесии за управување со отпад за која рокот за реализација беше втора половина на 2022 година а носител се ЕЛС. Оваа активност е „нереализирана“.*

Слика 36: Вкупен степен на реализација во секторот

Од вкупно две активности кои се предвидени во Стратегијата за секторот животна средина, една активност е во тек (50%), а една не е реализирана (50%). Двете активности во секторот животна средина се предвидени за 2022 година. МЖСПП е надлежна институција за првата активност која е во тек, додека пак единиците за локална самоуправа се надлежни за втората активност, но не ја реализирале.

12. СЕКТОР ЗЕМЈОДЕЛСТВО

Опис на секторот

Во однос на секторот земјоделство во Стратегијата е утврдени се следниве пет приоритетни проблеми:

- 1) Редефинирање на системот за продажба на земјоделско земјиште во државна сопственост и воспоставување на ефективен надзор врз намената на користење на земјиштето и исполнувањето на договорите за користење на државно земјоделско земјиште;
- 2) Често менувања на регулативата и непрецизни критериуми за доделување на субвенции;
- 3) Недоволен број на вработени и нивна едукација, недоволна асистенција за упатување на граѓаните, нетранспарентност на постапките;
- 4) Концентрација на надлежности при креирање на политиките, нивното спроведување и надзор во областа храна и
- 5) Концентрација на надлежности при креирање на политиките, нивното спроведување и надзор во областа на ветеринарството.

За реализација на мерките и активностите предвидени за надминување на проблемот во секторот земјоделство надлежни се следниве институции:

- 1) Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство (во натамошниот текст: МЗШВ),
- 2) МФ,
- 3) ИС
- 4) Агенцијата за храна и ветеринарство (во натамошниот текст: АХВ),
- 5) Агенција за финансиска поддршка на земјоделието и руралниот развој (во натамошниот текст: АФПЗРР),
- 6) Агенција за поттикнување на развојот на земјоделството (во натамошниот текст: АПРЗ) и
- 7) Државен инспекторат за земјоделство (во натамошниот текст: ДИЗ).

Степен на реализација на активностите во секторот

Во секторот земјоделство се констатирани пет проблеми за чие надминување, со Акцискиот план на Стратегијата се предвидени девет мерки и 16 активности.

ДКСК изврши проверка на податоците и направи анализа во однос на реализација на мерките и активностите во земјоделство и ја утврди следната состојба:

Проблем 1: Редифинирање на системот за продажба на земјоделско земјиште во државна сопственост и ефективен надзор врз намената на користење на земјиштето и исполнувањето на договорите за користење на државно земјоделско земјиште					
Мерка	Активност	Надлежна институција	Рок за реализација	Статус 2021	Статус 2022
1. Зајакнување на надзорот над наменското користење на земјиштето и реализација на договорите за закуп на земјоделско земјиште	1.1. Пропишување на детални процедури за вршење на надзор над наменското користење и реализација на договорите за закуп на земјоделско земјиште	МЗШВ	Втора половина на 2021	Нереализирана	Нереализирана
	1.2. Измена на Законот за користење на земјоделско земјиште во насока на дефинирање на санкции за утврдени прекршувања, особено кај членовите на комисијата, кај организационата единица за управување со земјоделско земјиште и кај надлежните инспектори кои спроведуваат надзор кај економските оператори кои имаат земјоделско земјиште под концесија	МЗШВ	Втора половина на 2021	Нереализирана	Нереализирана
2. Ревидирање на правилата за продажба на земјоделско земјиште во државна сопственост	2.1. Ревидирање на методологијата за продажба на Државно земјоделско земјиште согласно пазарните услови врз основа на класи на земјоделско земјиште	МЗШВ	Прва половина на 2021	Нереализирана	Нереализирана
3. Формирање на самостоен орган на државна управа основан од Собранието на Република Северна Македонија за продажба	3.1. Менување на правниот статус на комисијата за продажба на земјоделско земјиште во државна сопственост како самостоен орган на	МЗШВ	Прва половина на 2022	Недоспеана	Нереализирана

Годишен извештај за спроведување на Националната стратегија за спречување на корупцијата и судирот на интереси 2021-2025 за период 01.01.2022 – 31.12.2022 година

на земјоделско земјиште во државна сопственост	државна управа основана од Собранието на Република Северна Македонија преку носење на закон				
Проблем 2: Често менувања на регулативата, непрецизни критериуми за доделување на субвенции					
Мерка	Активност	Надлежна институција	Рок за реализација	Статус 2021	Статус 2022
1. Креирање на нови мерки и политики за поддршка засновани на начела за зачувување на животната средина, воведување на добри земјоделски практики и производство на здрава и безбедна храна, како и економски оправдани износи на субвенции	1.1 Пропишување на јасни и детални процедури за начинот на воведување на нови мерки со кои ќе овозможат заштита на животната средина и ќе се воведат добри земјоделски практики и производство на здрава и безбедна храна	МЗШВ	Прва половина на 2022	Недоспеана	Нереализирана
	1.2. Креирањето на секоја мерка да биде проследено со индикатор на успех заради следење на ефектите од финансиската поддршка.	МЗШВ	Прва половина на 2022	Недоспеана	Нереализирана
2. Воспоставување на мерливост на ефектите од примената на мерките за финансиска поддршка во земјоделството	2.1. Утврдување на Методологија со која ќе се обезбеди мерките за субвенционирање да се во улога на развој на земјоделството, а износите на субвенциите да бидат економски оправдани и го стимулираат реалното производство	МЗШВ	Прва половина на 2022	Недоспеана	Нереализирана
Проблем 3: Недоволен број на вработени и нивна едукација, недоволна асистенција за упатување на граѓаните, нетранспарентност на постапките					
Мерка	Активност	Надлежна институција	Рок за реализација	Статус 2021	Статус 2022
1. Зајакнување на човечките капацитетите на институциите заради навремено и транспарентно запознавање на потенцијалните корисници со релевантни информации за полесен пристап до овие средства и навремено постапување по барањата	1.1. Зајакнување на човечките ресурси заради навремено постапување по барања за финансиска поддршка	МФ МЗШВ АФПЗРР АПРЗ	Прва половина на 2021	Во тек	Во тек
	1.2 Воспоставување на надлежност за поднесување на барања за директни плаќања (субвенции) кај еден надлежен орган за континуирана постапка на апликација	МФ МЗШВ АФПЗРР	Прва половина на 2021	Нереализирана	Нереализирана
	1.3. Донесување на законско решение за воспоставување советодавни служби за давање помош на потенцијалните корисници за доделување на финансиска поддршка	МЗШВ АФПЗРР АПРЗ	Прва половина на 2022	Недоспеана	Во тек
2. Зголемување на транспарентноста на постапките и запознавање на потенцијалните корисници со релевантни информации за полесен пристап до овие средства.	2.1. Да се воспостават процедури за транспарентност- известување на потенцијалните корисници за условите за доделување на финансиска поддршка	МЗШВ АФПЗРР АПРЗ	Прва половина на 2021	Нереализирана	Нереализирана

Годишен извештај за спроведување на Националната стратегија за спречување на корупцијата и судирот на интереси 2021-2025 за период 01.01.2022 – 31.12.2022 година

	2.2. Да се спроведат обуки на вработените за унапредување на нивните знаења и зголемување на интегритетот	МЗШВ АФПЗРР АПРЗ	Втора половина на 2020 - континуирано	Нереализирана	Нереализирана
Проблем 4: Концентрација на надлежности во креирање на политики (закони и подзаконски акти), спроведување на политика и спроведување на надзор во областа на храна					
Мерка	Активност	Надлежна институција	Рок за реализација	Статус 2021	Статус 2022
1. Разграничување на надлежностите за креирање на политики, нивно спроведување и надзор	1.1. Промена на законодавниот пакет во областа на храна во насока на разграничување на надлежностите за креирање на политики, нивно спроведување, надзор и водење на прекршочни постапки од областа на храна и храна за животни во Закон за безбедност на храна и Закон за безбедност на храна за животни	МЗШВ	Втора половина на 2021	Нереализирана	Нереализирана
	1.2. Формирање на посебен орган за инспекциската служба за храна или преземање на инспекторите во Државен инспекторат за земјоделство	МЗШВ ИС АХВ ДИЗ	Втора половина на 2021	Нереализирана	Нереализирана
Проблем 5: Концентрација на надлежности во креирање на политики (закони и подзаконски акти), спроведување на политика и спроведување на надзор во областа на ветеринарство					
Мерка	Активност	Надлежна институција	Рок за реализација	Статус 2021	Статус 2022
1. Разграничување на надлежностите во трите сегмента креирање на политики, спроведување на стручни надлежности и спроведување на надзор	1.1. Промена на законодавниот пакет во насока на разграничување на надлежностите за креирање на политики, нивно спроведување, надзор и водење на прекршочни постапки од областа на ветеринарното здравство; Закон за ветеринарно здравство, Закон за ветеринарно медицински производи, Закон за нус производи од животинско потекло, Закон за идентификација и регистрација на животни	МЗШВ	Втора половина на 2021	Нереализирана	Нереализирана
	1.2. Формирање на посебен орган за инспекциската служба за ветеринарно здравство од органот кој спроведува имплементација на политиките во ветеринарно здравство во посебен инспекторат или преземање на инспекторите во Државен инспекторат за земјоделство	МЗШВ	Втора половина на 2021	Нереализирана	Нереализирана

Проблем 1: Редифинирање на системот за продажба на земјоделско земјиште во државна сопственост и ефективен надзор врз намената на користење на земјиштето и исполнувањето на договорите за користење на државно земјоделско земјиште предвидени се три мерки со четири активности.

Мерката 1: Зајакнување на надзорот над наменското користење на земјиштето и реализација на договорите за закуп на земјоделско земјиште, ги опфаќа следните активности:

- *Активност 1.1: Пропишување на детални процедури за вршење на надзор над наменското користење и реализација на договорите за закуп на земјоделско земјиште. Рокот за реализација на оваа активност беше втора половина на 2021 година, а истата е во надлежност на МЗШВ. Оваа активност е „нереализирана“ и во 2021 година и во 2022 година.*
- *Активност 1.2: Измена на Законот за користење на земјоделско земјиште во насока на дефинирање на санкции за утврдени прекршувања, особено кај членовите на комисијата, кај организационата единица за управување со земјоделско земјиште и кај надлежните инспектори кои спроведуваат надзор кај економските оператори кои имаат земјоделско земјиште под концесија. Рокот за реализација на оваа активност е втора половина на 2021 година, а истата е во надлежност на МЗШВ. И оваа активност е „нереализирана“.*

Мерка 2: Ревидирањето на правилата за продажба на земјоделско земјиште во државна сопственост опфаќа една Активност 2.1: Ревидирање на методологијата за продажба на Државно земјоделско земјиште согласно пазарните услови врз основа на класи на земјоделско земјиште. Оваа активност, МЗШВ како надлежна институција требаше да ја реализира во првата половина на 2021 година, Но, и по две години има статус на „нереализирана“.

Мерката 3: Формирање на самостоен орган на државна управа основан од Собранието на Република Северна Македонија за продажба на земјоделско земјиште во државна сопственост опфаќа една Активност 3.1: Менување на правниот статус на комисијата за продажба на земјоделско земјиште во државна сопственост како самостоен орган на државна управа основана од Собранието на Република Северна Македонија преку носење на закон, за која рокот за реализација беше прва половина на 2022 година, надлежна институција е МЗШВ, а активноста е „нереализирана“.

Проблем 2: Чести менувања на регулативата и непрецизните критериуми за доделување на субвенции се вториот проблем во секторот земјоделство.

За Мерката 1: Креирање на нови мерки и политики за поддршка засновани на начела за зачувување на животната средина, воведување на добри земјоделски практики и производство на здрава и безбедна храна, како и економски оправдани износи на субвенции предвидени се две активности Активност 1.1: Пропишување на јасни и детални процедури за начинот на воведување на нови мерки со кои ќе овозможат заштита на животната средина и ќе се воведат добри земјоделски практики и производство на здрава и безбедна храна и Активност 1.2: Креирањето на секоја мерка да биде проследено со индикатор на успех заради следење на ефектите од финансиската поддршка. Рокот за двете активности е прва половина на 2022 година, а истите се во надлежност на МЗШВ. Двете активности се „нереализирани“.

За Мерката 2: Воспоставување на мерливост на ефектите од примената на мерките за финансиска поддршка во земјоделието предвидена е една Активност 2.1: Утврдување на Методологија со која ќе се обезбеди мерките за субвенционирање да се во улога на развој на земјоделството, а износите на субвенциите да бидат економски оправдани и го стимулираат

реалното производство, за која рокот беше прва половина на 2022 година, надлежно е МЗШВ, а активноста е „нереализирана“.

Проблем 3: Недоволен број на вработени и нивна едукација, недоволна асистенција за упатување на граѓаните, нетранспарентност на постапките.

Мерката 1: Зајакнување на човечките капацитетите на институциите заради навремено и транспарентно запознавање на потенцијалните корисници со релевантни информации за полесен пристап до овие средства и навремено постапување по барањата, ги опфаќа следните активности:

- *Активност 1.1: Зајакнување на човечките ресурси заради навремено постапување по барања за финансиска поддршка.* Рокот за реализација на оваа активност беше прва половина на 2021 година, а истата е во надлежност на МФ. Оваа активност е „во тек“ и во 2021 година и во 2022 година.
- *Активност 1.2: Воспоставување на надлежност за поднесување на барања за директни плаќања (субвенции) кај еден надлежен орган за континуирана постапка на апликација.* Рокот за реализација на оваа активност беше прва половина на 2021 година, а истата е во надлежност на МФ. Оваа активност е „нереализирана“ и во 2021 година и во 2022 година.
- *Активност 1.3: Донесување на законско решение за воспоставување советодавни служби за давање помош на потенцијалните корисници за доделување на финансиска поддршка.* Рокот за реализација на оваа активност беше прва половина на 2022 година, надлежна институција е МЗШВ, а активноста е „во тек“.

Мерката 2: Зголемување на транспарентноста на постапките и запознавање на потенцијалните корисници со релевантни информации за полесен пристап до овие средства содржи две активности, *Активност 2.1: Да се воспостават процедури за транспарентност-известување на потенцијалните корисници за условите за доделување на финансиска поддршка* и *Активност 2.2: Да се спроведат обуки на вработените за унапредување на нивните знаења и зголемување на интегритетот.* Рокот за реализација на двете активности беше во 2021 година, надлежна институција е МЗШВ. Две години по ред активностите се „нереализирани“.

За надминување на **Проблемот 4: Концентрацијата на надлежности во креирање на политики (закони и подзаконски акти), спроведување на политика и спроведување на надзор во областа на храна**, во Акцискиот план на Стратегијата предвидена е една **Мерка 1: Разграничување на надлежностите за креирање на политики, нивно спроведување и надзор**, за која се предвидени *Активност 1.1: Промена на законодавниот пакет во областа на храна во насока на разграничување на надлежностите за креирање на политики, нивно спроведување, надзор и водење на прекршочни постапки од областа на храна и храна за животни во Закон за безбедност на храна и Закон за безбедност на храна за животни* и *Активност 1.2: Формирање на посебен орган за инспекциската служба за храна или преземање на инспекторите во Државен инспекторат за земјоделство.* Рокот за реализација на двете активности е втора половина на 2021 година, носител е МЗШВ, но статусот на активностите две години по ред е „нереализирана“.

Проблемот 5: Концентрација на надлежности во креирање на политики (закони и подзаконски акти), спроведување на политика и спроведување на надзор во областа на ветеринарство во секторот земјоделство исто така содржи една **Мерка 1: Разграничување на надлежностите во трите сегмента креирање на политики, спроведување на стручни надлежности и спроведување на надзор** која опфаќа две активности, *Активност 1.1: Промена на законодавниот пакет во насока на разграничување на надлежностите за креирање на политики, нивно спроведување, надзор и водење на прекршочни постапки од областа на ветеринарното*

здравство; Закон за ветеринарно здравство, Закон за ветеринарно медицински производи, Закон за нус производи од животинско потекло, Закон за идентификација и регистрација на животни и Активност 1.2: Формирање на посебен орган за инспекциската служба за ветеринарно здравство од органот кој спроведува имплементација на политиките во ветеринарно здравство во посебен инспекторат или преземање на инспекторите во Државен инспекторат за земјоделство. Рокот за двете активности е **втора половина на 2021 година**, а носител е **МЗШВ**. Двете активности се „**нереализирани**“ и во 2021 година и во 2022 година.

Слика 37: Вкупен степен на реализација во секторот

Од вкупно 16 активности кои се предвидени во Стратегијата за секторот земјоделство, 14 активности не се реализирани (87%), а само две активности се во тек (13%). 11 активности се со рок на реализација во 2021 година, а пет активности во 2022 година. Нема ниту една реализирана активност. Имајќи во предвид дека во 2021 година ниту една активност не е реализирана, сите активности се предмет на евалуација и во овој извештаен период, а нивните статуси се прикажани погоре.

Слика 38: Статус на активности по евалуационен период

Слика 39: Вкупен статус на активности по институции

- За МЗШВ се преведени 14 активности од кои една е во тек, а 13 не се реализирани .
- За МФ се предвидени две активности, од кои една е во тек на реализација, а едната не е реализирана.

13. СЕКТОР СПОРТ

Опис на секторот

Во однос на секторот спорт во Стратегијата е утврдени се следниве два приоритетни проблеми:

- 1) Проблеми во стопанисувањето, користењето и одржувањето на објектите за спорт во сопственост на РСМ и објектите за спорт сопственост на ЕЛС;
- 2) Недостиг на инспекциски надзор во спортот.

За реализација на мерките и активностите предвидени за надминување на проблемите во секторот спорт надлежни се следниве институции:

- 1) Агенцијата за млади и спорт (во натамошниот текст: АМС),
- 2) Владата,
- 3) МП,
- 4) ДКСК и
- 5) ЕЛС.

Степен на реализација на активностите

Во секторот спорт се констатирани два проблеми за чие надминување, со Акцискиот план на Стратегијата се предвидени шест мерки и 15 активности.

ДКСК изврши проверка и анализа на податоците во однос на реализација на мерките и активностите во секторот спорт и ја утврди следната состојба:

Проблем 1: Несоодветно стопанисување, користење и одржување на објектите за спорт во сопственост на Република Северна Македонија и на единиците на локална самоуправа					
Мерка	Активност	Надлежна институција	Рок за реализација	Статус 2021	Статус 2022
1. Донесување на стратегија за објектите за спорт во државна сопственост	1.1. Анализа на состојбата во однос на објектите за спорт во државна сопственост	АМС Влада	Втора половина на 2021	Нереализирана	Во тек
	1.2. Попис на објектите за спорт во државна сопственост	АМС ЕЛС	Прва половина на 2022	Недоспеана	Нереализирана
	1.3. Изготвување на Стратегија за објектите за спорт во државна сопственост заснована на анализата и пописот, особено во поглед на: категоризација, сопственост, управување, располагање, користење и децентрализација	АМС	Втора половина на 2022	Недоспеана	Нереализирана
2. Регулација на правниот статус на објектите за спорт во државна сопственост	2.1. Анализа на договорите за користење на објектите за спорт во сопственост на РСМ и ЕЛС (правната и	АМС ЕЛС	Втора половина на 2021	Нереализирана	Нереализирана

Годишен извештај за спроведување на Националната стратегија за спречување на корупцијата и судирот на интереси 2021-2025 за период 01.01.2022 – 31.12.2022 година

	економска оправданост, рокови, почитување)				
	2.2. Преземање на правни средства за регулирање на правниот статус на објектите за спорт во сопственост на РСМ и ЕЛС	АМС ЕЛС	Втора половина на 2022 - континуирано	Недоспеана	Нереализирана
	2.3. Спроведување на инспекциски надзор во поглед на користење на објектите за спорт во сопственост на РСМ и ЕЛС	АМС ЕЛС	2021, Континуирано	Нереализирана	Нереализирана
3.Законско регулирање на објектите за спорт	3.1. Донесување на Закон за објекти за спорт	МП	Прва половина на 2022	Недоспеана	Нереализирана
	3.2. Донесување на подзаконски акти за: - Категоризација на објектите - Правилник за утврдување на надоместок за користење на објекти за спорт	МП	Втора половина на 2022	Недоспеана	Нереализирана
4.Воспоставување на информатички систем за евиденција на објектите за спорт во државна сопственост	4.1. Изработка на база на податоци за објектите за спорт во државна сопственост (местоположба, категорија, општина, сопственост, површина, година на градба, содржини, структура и др.)	АМС	Прва половина на 2023	Недоспеана	Недоспеана
Проблем 2: Недостаток на инспекциски надзор во спортот					
Мерка	Активност	Надлежна институција	Рок за реализација	Статус 2021	Статус 2022
1.Воспоставување на независен инспекциски надзор во спортот и спортските објекти	1.1. Анализа на актуелната состојба со инспекцискиот надзор во секторот спорт и спортските објекти	АМС	Прва половина на 2021	Нереализирана	Во тек
	1.2. Измена и дополнување на Закон за спортот во делот за инспекциски надзор	МП	Прва половина на 2022	Недоспеана	Нереализирана
	1.3. Воспоставување на Државен инспекторат за спорт	МП	Втора половина на 2022	Недоспеана	Нереализирана
2.Едукација за интегритет и етика на спортските федерации, клубови, администрација	2.1. Донесување на програма за обуки и едукација за интегритет и етика на спортските федерации, клубови, администрација и спортските работници	АМС ЕЛС	Прва половина на 2021	Во тек	Во тек
	2.2.Спроведување на обуки, работилници, тркалезни маси, јавни медиумски настапи за интегритет и етика	АМС ДКСК	Континуирано	Нереализирана	Во тек
	2.3. Изработка на пропаганден материјал за интегритет и етика во спортот	АМС ДКСК	Континуирано	Нереализирана	Во тек

Проблем 1: За надминување на проблемот поврзан со несоодветното стопанисување, користење и одржување на објектите за спорт во сопственост на Република Северна Македонија и на единиците на локална самоуправа.

Мерка 1: Донесување на стратегија за објектите за спорт во државна сопственост, за која се предвидени следните активности:

- *Активност 1.1: Анализа на состојбата во однос на објектите за спорт во државна сопственост.* Рокот за реализација на оваа активност беше **втора половина на 2021 година**, а истата е во надлежност на АМС. Оваа активност е „**нереализирана**“.
- *Активност 1.2: Попис на објектите за спорт во државна сопственост.* Рокот за реализација на оваа активност беше **прва половина на 2022 година**, а истата е во надлежност на АМС. Оваа е „**нереализирана**“.
- *Активност 1.3: Изготвување на Стратегија за објектите за спорт во државна сопственост заснована на анализата и пописот, особено во поглед на категоризација, сопственост, управување, располагање, користење и децентрализација.* Рокот за реализација на оваа активност беше **втора половина на 2022 година**, а истата е во надлежност на АМС. Оваа активност е „**нереализирана**“.

Мерката 2: Регулација на правниот статус на објектите за спорт во државна сопственост ги опфаќа следните активности:

- *Активност 2.1: Анализа на договорите за користење на објектите за спорт во сопственост на РСМ и ЕЛС (правната и економска оправданост, рокови, почитување).* Рокот за реализација на оваа активност е **втора половина на 2021 година**, а истата е во надлежност на АМС. Статусот на оваа активност и во 2021 година и во 2022 година е „**нереализирана**“.
- *Активност 2.2: Преземање на правни средства за регулација на правниот статус на објектите за спорт во сопственост на РСМ и ЕЛС.* Рокот за реализација на оваа активност е **прва половина на 2022 година и континуирано**, а истата е во надлежност на АМС. Оваа активност е „**нереализирана**“.
- *Активност 2.3: Спроведување на инспекциски надзор во поглед на користење на објектите за спорт во сопственост на РСМ и ЕЛС.* Оваа активност треба да се реализира **2021, континуирано**, а истата е во надлежност на АМС. Оваа активност до сега е „**нереализирана**“.

Мерката 3: Законско регулација на објектите за спорт ги опфаќа Активност 3.1: Донесување на Закон за објекти за спорт и Активност 3.2: Донесување на подзаконски акти за категоризација на објектите и Правилник за утврдување на надоместок за користење на објекти за спорт. Рокот за реализација двете активности беше во **2022 година**, надлежна институција е МП, а двете активности се „**нереализирани**“.

Мерката 4: Воспоставување на информатички систем за евиденција на објектите за спорт во државна сопственост содржи една *Активност 4.1: Изработка на база на податоци за објектите за спорт во државна сопственост (местоположба, категорија, општина, сопственост, површина, година на градба, содржини, структура и др.).* Рокот за реализација на оваа активност е **прва половина на 2023 година**, а истата е во надлежност на АМС. Оваа е „**во тек**“ на реализација, иако рокот не е доспеан.

Проблем 2: Недостатокот на инспекциски надзор во спортот е вториот проблем во секторот спорт. **Мерката 1: Воспоставување на независен инспекциски надзор во спортот и спортските објекти** опфаќа три активности и тоа:

- *Активност 1.1: Анализа на актуелната состојба со инспекцискиот надзор во секторот спорт и спортските објекти.* Рокот за реализација на оваа активност беше **прва половина на 2021 година**, а истата е во надлежност на АМС. Оваа од 2021 година е пренесена како

нереализирана, за да во 2022 година АМС започне со подготовката на анализата поради што статусот на истата е „во тек“.

- **Активност 1.2: Измена и дополнување на Закон за спортот во делот за инспекциски надзор.** Рокот за реализација на оваа активност беше **прва половина на 2022 година**, а истата е во надлежност на МП. Активноста е „нереализирана“.
- **Активност 1.3: Воспоставување на Државен инспекторат за спорт.** Рокот за реализација на оваа активност беше **втора половина на 2022 година**, надлежна институција е МП, а активноста е „нереализирана“.

Мерката 2: Едукација за интегритет и етика на спортските федерации, клубови, администрација содржи три активности, **Активност 2.1: Донесување на програма за обуки и едукација за интегритет и етика на спортските федерации, клубови, администрација и спортските работници**, **Активност 2.2: Спроведување на обуки, работилници, тркалезни маси, јавни медиумски настани за интегритет и етика** и **Активност 2.3: Изработка на пропаганден материјал за интегритет и етика во спортот**. Рокот за првата активност беше **прва половина на 2021 година**, а втората и третата активност се **континуирани**. Надлежна институција е АМС, која во 2022 година има преземено дејствија за реализација на сите три активности, поради што статусот на сите е „во тек“.

Слика 40: Вкупен степен на реализација во секторот

Од вкупно 15 активности кои се предвидени во Стратегијата за секторот спор, девет активности не се реализирани (60%), пет активности се во тек (33%), а една активност не е доспееана (7%). Нема ниту една целосно реализирана активност. За 2022 година вкупно се предвидени седум активности при што сите се со статус не реализирани. Дополнително има четири континуирани активности, од кои две се во тек а две не се реализирани.

Слика 41: Статус на активности по евалуационен период

Слика 42: Статус на активности по институција

- За АМС се преведени 11 активности од кои по пет се нереализирани и во тек, а една не е доспеана .
- За МП се предвидени четири активности и ниту една не е реализирана.

14. СЕКТОР ЕКОНОМИЈА И БИЗНИС

Опис на секторот

Во однос на секторот економија и бизнис во Стратегијата е утврдени се следниве четири приоритетни проблеми:

- 1) Непостоење регистар на доделена државна помош на економски оператори во сопственост на домашни и странски правни лица;
- 2) Прекумерно доделување на концесии, недоволна транспарентност на концесиските договори и недоволно развиени механизми за утврдување на реалниот концесиски надоместок за експлоатирани сировини;
- 3) Непостоење на регистри на имотот во сопственост на Република Северна Македонија и ЕЛС;
- 4) Недоволна вклученост на помалите економски субјекти во процесот на креирање на економските и другите политики релевантни за бизнис-заедницата.

За реализација на мерките и активностите предвидени за надминување на проблемите во секторот економија и бизнис надлежни се следниве институции:

- 1) Владата,
- 2) МЕ,
- 3) МЖСПП,
- 4) МЗШВ,
- 5) МЗ,
- 6) МИОА,
- 7) МВР,
- 8) Агенција за катастар на наедвижности (во натамошниот текст: АКН),
- 9) Комисија за заштита на конкуренцијата (во натамошниот текст: КЗК),
- 10) Агенција за поддршка на претприемништвото (во натамошниот текст: АПП),
- 11) Граѓански сектор и
- 12) Бизнис заедница.

Степен на реализација на активностите

Во секторот економија и бизнис се констатирани четири проблеми за чие надминување, со Акцискиот план на Стратегијата се предвидени осум мерки и 13 активности.

ДКСК изврши проверка и анализа на податоците во однос на реализација на мерките и активностите во секторот економија и бизнис и ја утврди следната состојба:

Годишен извештај за спроведување на Националната стратегија за спречување на корупцијата и судирот на интереси 2021-2025 за период 01.01.2022 – 31.12.2022 година

Проблем 1: Непостоене регистар на доделена државна помош на економски оператори во сопственост на домашни и странски правни лица					
Мерка	Активност	Надлежна институција	Рок за реализација	Статус 2021	Статус 2022
1. Воспоставување, јавно објавување и ажурирање на регистар со информации за секој облик на државна помош	1.1. Изработка на регистар на државна помош во рамките на Комисијата за заштита на конкуренцијата	КЗК	Втора половина на 2022	Недоспеана	Нереализирана
Проблем 2: Прекумерно доделување на концесии, недоволна транспарентност на концесиските договори и недоволно развиени механизми за утврдување на реалниот концесиски надоместок за експлоатирани суровини					
1. Оптимизирање на користењето на природните богатства во насока на заштита на животната средина	1.1. Изработка на физибилити студија за утврдување на состојбите со користењето на природните ресурси по области	МЕ	Втора половина на 2021	Нереализирана	Нереализирана
	1.2. Усвојување на политики и мерки во насока на исполнување на препораките од физибилити студијата	МЕ Влада	Втора половина на 2022	Недоспеана	Нереализирана
2. Зголемување на транспарентноста на доделувањето концесии	2.1. Јавно објавување на договорите за концесии за експлоатација на суровини	МЕ МЖСПП МЗШВ	Втора половина на 2022 – континуирано	Недоспеана	Во тек
3. Развивање на механизми за утврдување на висината и наплатата на реалниот концесиски надоместок за експлоатирани суровини	3.1. Анализа и ревидирање на висината на износот на концесискиот надомест и на степенот на негова наплата.	МЕ МЖСПП МЗШВ	Прва половина на 2021 – континуирано	Реализирана	Реализирана
	3.2. Развивање на Методологија и механизми за утврдување на реален концесиски надоместок	МЕ	Втора половина на 2021	Нереализирана	Нереализирана
4. Зголемување на контролата при експлоатацијата на суровините по	4.1. Зголемување на бројот на вработените во инспекциски служби	МЕ МЖСПП	Прва половина на 2021	Во тек	Нереализирана
	4.2. Спроведување на обуки на вработените во надлежните инспекциски служби	МЗ	Прва половина на 2021	Нереализирана	Нереализирана
Проблем 3: Непостоене на регистри за имотот во сопственост на Република Северна Македонија и ЕЛС					
1. Воспоставување на единствена евиденција на недвижниот имот на Република Северна Македонија	1.1. Ажурирање на електронска евиденција на недвижниот имот во државна сопственост, како и недвижниот имот во државна сопственост што го користат државните органи и правните лица основани од државата и ЕЛС	АКН	Прва половина на 2021 - континуирано	Во тек	Во тек
	1.2. Обезбедување на транспарентност со вградување на опција да се врши отворено пребарување на имотот во државна сопственост на дистрибутивниот портал на Агенцијата за катастар на недвижности	АКН	Прва половина на 2021 - континуирано	Нереализирана	Во тек

	(по ЕИБ, назив на државен орган, тип на недвижност и други критериуми)				
2. Воспоставување јавно достапен регистар за моторни возила во сопственост на институциите од јавниот сектор и ЕЛС (освен за возилата за специјални намени)	2.1 Постојниот регистар на моторни возила кој се води при МВР да се надгради со можност податоците да бидат јавно достапни и лесни за пребарување по институции	МВР	Втора половина на 2021	Нереализирана	Нереализирана
Проблем 4: Недоволна вклученост на помалите економски субјекти во процесот на креирање на економските и другите политики релевантни за бизнис заедницата					
1. Зголемување на транспарентноста на процесот на креирање економски и други релевантни политики за бизнис заедницата	1.1. Измена на Методологијата за проценка на влијанието на регулативата (ПВР) во насока на подетално објавување на причините за донесување на определено законско решение, главните предлози кои биле предмет на разгледување (и нивните предлагачи) и влијанието на избраното решение врз економската клима и бизнис заедницата	МИОА	Втора половина на 2021	Нереализирана	Нереализирана
	1.2. Спроведување обуки, менторство и поддршка на микро и малите претпријатија за градење на заеднички ставови и настап во однос на политиките кои влијаат на економската клима и условите за нивно работење во земјата	АПШ Граѓански сектор Бизнис асоцијации	Прва половина на 2022 - континуирано	Недоспеана	Реализирана

За надминување на **Проблемот 1: Непостоењето на регистар на доделена државна помош на економски оператори во сопственост на домашни и странски правни лица**, предвидена е единствена **Мерка 1: Воспоставување, јавно објавување и ажурирање на регистар со информации за секој облик на државна помош, со единствена Активност 1.1: Изработка на регистар на државна помош во рамките на Комисијата за заштита на конкуренцијата**. Рокот за реализација на оваа активност беше **втора половина на 2022 година**, а истата е во надлежност на **КЗК**. Оваа активност е „**нереализирана**“.

Проблем 2: Прекумерното доделување на концесии, недоволна транспарентност на концесиските договори и недоволно развиени механизми за утврдување на реалниот концесиски надоместок за експлоатирани суровини.

Мерка 1: Оптимизирање на користењето на природните богатства во насока на заштита на животната средина ги опфаќа следните активности:

- **Активност 1.1: Изработка на физибилити студија за утврдување на состојбите со користењето на природните ресурси по области.** Рокот за реализација на оваа активност беше **втора половина на 2021 година**, а истата е во надлежност на **МЕ**. Оваа активност сеуште е „**нереализирана**“.
- **Активност 1.2: Усвојување на политики и мерки во насока на исполнување на препораките од физибилити студијата.** Рокот за реализација на оваа активност беше **втора половина на 2022 година**, истата е во надлежност на **МЕ** и е „**нереализирана**“.

Мерката 2: Зголемување на транспарентноста на доделувањето концесии ја опфаќа *Активност 2.1: Јавно објавување на договорите за концесии за експлоатација на сировини*, предвидена за **втора половина на 2022 година и континуирано** во надлежност на МЕ, која е „во тек“ на реализација, затоа што министерството почна да ги објавува договорите.

Мерката 3: Развивање на механизми за утврдување на висината и наплатата на реалниот концесиски надоместок за експлоатирани сировини опфаќа две активности и тоа:

- *Активност 3.1: Анализа и ревидирање на висината на износот на концесискиот надоместок и на степенот на негова наплата*, предвидена за **прва половина на 2021 година и континуирано**, во надлежност на МЕ, и е „реализирана“ во двата извештајни периоди.
- *Активност 3.2: Развивање на Методологија и механизми за утврдување на реален концесиски надоместок*, предвидена за **втора половина на 2021 година**, во надлежност на МЕ. Оваа активност е со статус „нереализирана“ и во 2021 година и во 2022 година.

Мерката 4: Зголемување на контролата при експлоатацијата на сировините по доделени концесии исто така опфаќа две активности, и тоа:

- *Активност 4.1: Зголемување на бројот на вработените во инспекциски служби*. Рокот за реализација на оваа активност беше **прва половина на 2021 година и континуирано**, а истата е во надлежност на МЕ. Оваа активност во 2022 година има статус „нереализирана“, иако во 2021 година беше во тек затоа што и покрај обезбедените средства во буџетот и одобриениот план за вработување бројот на вработени не е зголемен.

Активност 4.2: Спроведување на обуки на вработените во надлежните инспекциски служби. Рокот за реализација на оваа активност беше **прва половина на 2021 година**, а истата е во надлежност на МЗ. Оваа активност втора година последователно е „нереализирана“.

Проблем 3: Непостоење на регистри за имотот во сопственост на државата и ЕЛС.

Мерката 1: Воспоставување на единствена евиденција на недвижниот имот на Република Северна Македонија ги опфаќа следните активности:

- *Активност 1.1: Ажурирање на електронска евиденција на недвижниот имот во државна сопственост, како и недвижниот имот во државна сопственост што го користат државните органи и правните лица основани од државата и ЕЛС*. Рокот за реализација на оваа активност беше **прва половина на 2021 година и континуирано**, а истата е во надлежност на АКН. Оваа активност е „во тек“ како во 2021 година, така и во 2022 година.
- *Активност 1.2: Обезбедување на транспарентност со вградување на опција да се врши отворено пребарување на имотот во државна сопственост на дистрибутивниот портал на Агенцијата за катастар на недвижности (по ЕИБ, назив на државен орган, тип на недвижност и други критериуми)*. Рокот за реализација на оваа активност беше **прва половина на 2021 година и континуирано**, а истата е во надлежност на АКН. Оваа активност која не беше реализирана во 2021 година, во 2022 година е „во тек“ на реализација.

Мерката 2: Воспоставување јавно достапен регистар за моторни возила во сопственост на институциите од јавниот сектор и ЕЛС (освен за возилата за специјални намени) предвидува една *Активност 2.1: Постојниот регистар на моторни возила кој се води при МВР да се надгради со можност податоците да бидат јавно достапни и лесни за пребарување по институции*. Рокот

за реализација на оваа активност беше **втора половина на 2021 година**, а истата е во надлежност на **МВР**. Оваа активност е „**нереализирана**“ втора година последователно.

Проблем 4: Недоволна вклученост на помалите економски субјекти во процесот на креирање на економските и другите политики релевантни за бизнис заедницата. За овој проблем предвидена е единствена **Мерка 1: Зголемување на транспарентноста на процесот на креирање економски и други релевантни политики за бизнис заедницата**, која ги опфаќа следните активности:

- *Активност 1.1: Измена на Методологијата за проценка на влијанието на регулативата (ПВР) во насока на подетално објавување на причините за донесување на определено законско решение, главните предлози кои биле предмет на разгледување (и нивните предлагачи) и влијанието на избраното решение врз економската клима и бизнис заедницата.* Рокот за реализација на оваа активност беше **втора половина на 2021 година**, а истата е во надлежност на **МИОА**. Оваа активност и во 2021 година и во 2022 година е со статус „**нереализирана**“.
- *Активност 1.2: Спроведување обуки, менторство и поддршка на микро и малите претпријатија за градење на заеднички ставови и настап во однос на политиките кои влијаат на економската клима и условите за нивно работење во земјата.* Рокот за реализација на оваа активност беше **прва половина на 2022 година и континуирано**, а истата е во надлежност на **АПП**. Оваа активност е „**реализирана**“.

Слика 43: Вкупен степен на реализација во секторот

Од вкупно 13 активности кои се предвидени во Стратегијата за секторот економија и бизнис, две активности се реализирани (15%), осум активности не се реализирани (61%), а три активности се во тек (24%). За овој извештаен период предмет на евалуација се сите 13 активности.

Слика 44: Статус на активности по евалуационен период

Слика 45: Вкупен статус на активности по институции

- За МЕ се преведени шест активности од кои четири се нереализирани, една е во тек и една е реализирана.
- За МИОА и МВР предвидени се по една активност кои не се реализирани.
- За АКН има две активности кои се во тек.
- АПП има една активност која е реализирана.
- КЗК има една активност која е нереализирана.
- МЗ има една нереализирана активност.

15. СЕКТОР ЈАВНИ ПРЕТПРИЈАТИЈА И АКЦИОНЕРСКИ ДРУШТВА ВО СОПСТВЕНОСТ НА ДРЖАВАТА И ЕДНИЦИТЕ НА ЛОКАЛНАТА САМОУПРА

Опис на секторот

Во однос на секторот ЈП и АД во сопственост на државата и ЕЛС во Стратегијата е утврдени се следниве три приоритетни проблеми:

- 1) Недостиг од унифицирани и официјални информации за правни лица во сопственост на државата и ЕЛС;
- 2) Недостиг од системски пристап за превенција од корупција во претпријатија во сопственост на државата и ЕЛС;
- 3) Несоодветна правна рамка за работењето на претпријатијата во сопственост на државата и ЕЛС.

За реализација на мерките и активностите предвидени за надминување на проблемите во секторот економија и бизнис надлежни се следниве институции:

- 1) Владата,
- 2) МЕ,
- 3) ДКСК,
- 4) МЛС,
- 5) МФ,
- 6) Централен регистар на Република Северна Македонија (во натамошниот текст: ЦРРСМ).

Степен на реализација на активностите

Во секторот ЈП и АД во државна сопственост и сопственост на ЕЛС се констатирани три проблеми за чие надминување, со Акцискиот план на Стратегијата се предвидени три мерки и шест активности.

Годишен извештај за спроведување на Националната стратегија за спречување на корупцијата и судирот на интереси 2021-2025 за период 01.01.2022 – 31.12.2022 година

Врз основа на добиените податоци и направената анализа во однос на реализација на мерките и активностите во секторот ЈП и АД во државна сопственост и сопственост на ЕЛС состојбата е следна:

Проблем 1: Недостиг од унифицирани и официјални информации за правни лица во сопственост на државата и ЕЛС					
Мерка	Активност	Надлежна институција	Рок за реализација	Статус 2021	Статус 2022
1. Изготвување на единствена база на податоци за правни лица основани согласно Законот за јавни претпријатија и Законот за трговски друштва каде државата и локалната самоуправа е сопственик или има сопственички удели.	1.1. Воспоставување на регистар и негово ажурирање со податоци за сопствеништвото и финансиските резултати во претпријатијата	МЕ МЈС МФ ЦРПСМ	Прва половина на 2022	Недоспеана	Нереализирана
Проблем 2: Недостиг на системски пристап за превенција од корупција во претпријатија во сопственост на државата и ЕЛС					
Мерка	Активност	Надлежна институција	Рок за реализација	Статус 2021	Статус 2022
1. Воведување и имплементација на антикорупциска програма за претпријатијата во доминантна сопственост на државата и ЕЛС	1.1. Изготвување на антикорупциска програма за претпријатијата во доминантна сопственост на државата и ЕЛС	ДКСК	Втора половина на 2023 година	Недоспеана	Недоспеана
	1.2. Усвојување на антикорупциската програма за претпријатијата во доминантна сопственост на државата и ЕЛС од страна на Владата	Влада	Прва половина на 2024	Недоспеана	Недоспеана
	1.3. Воспоставување на ефикасен мониторинг на примената на програмата.	Влада	Втора половина на 2024-континуирано	Недоспеана	Недоспеана
Проблем 3: Несоодветна правна рамка за работењето на претпријатија во сопственост на државата и ЕЛС					
Мерка	Активност	Надлежна институција	Рок за реализација	Статус 2021	Статус 2022
1. Воспоставување на единствена законска рамка за работењето на трговски друштва во доминантна сопственост на државата и ЈП основани од Владата и локалната самоуправа.	1.1. Компаративна анализа на законодавството со земјите од регионот и земји членки на ЕУ во насока на детектирање на добри решенија	МЕ	Втора половина на 2022	Недоспеана	Нереализирана
	1.2. Донесување на единствен закон со кој ќе се уреди работењето на овие категории правни субјекти	МЕ	Прва половина на 2023	Недоспеана	Недоспеана

За **Проблемот 1: Недостигот од унифицирани и официјални информации за правни лица во сопственост на државата и ЕЛС**, предвидена е **Мерка 1: Изготвување на единствена база на податоци за правни лица основани согласно Законот за јавни претпријатија и Законот за трговски друштва каде државата и локалната самоуправа е сопственик или има сопственички удели**, за која е предвидена е една *Активност 1.1: Воспоставување на регистар и негово ажурирање со податоци за сопствеништвото и финансиските резултати во претпријатијата* за која рокот за реализација беше **прва половина на 2022 година**, а истата е во надлежност на **МЕ**. Оваа активност е „**нереализирана**“.

За **Проблемот 2: Недостиг на системски пристап за превенција од корупција во претпријатија во сопственост на државата и ЕЛС**, исто така е предвидена една **Мерка 1: Воведување и имплементација на антикорупциска програма за претпријатијата во доминантна сопственост на државата и ЕЛС**. За реализација на оваа мерка се предвидени се следните активности:

- **Активност 1.1: Изготвување на антикорупциска програма за претпријатијата во доминантна сопственост на државата и ЕЛС.** Рокот за реализација на оваа активност е **втора половина на 2023 година**, а истата е во надлежност на **ДКСК**. Оваа активност **не е досеана**.
- **Активност 1.2: Усвојување на антикорупциската програма за претпријатијата во доминантна сопственост на државата и ЕЛС од страна на Владата.** Рокот за реализација на оваа активност е **прва половина на 2024 година**, а истата е во надлежност на **Владата**. Оваа активност **не е досеана**.
- **Активност 1.3: Воспоставување на ефикасен мониторинг на примената на програмата.** Рокот за реализација на оваа активност е **втора половина на 2024 година и континуирано**, а истата е во надлежност на **Владата**. Оваа активност **не е досеана**.

За **Проблемот 3: Несоодветна правна рамка за работењето на претпријатија во сопственост на државата и ЕЛС** предвидена е една **Мерка 1: Воспоставување на единствена законска рамка за работењето на трговски друштва во доминантна сопственост на државата и ЈП основани од Владата и локалната самоуправа**, која ги опфаќа следните активности:

- **Активност 1.1: Компаративна анализа на законодавството со земјите од регионот и земји членки на ЕУ во насока на детектирање на добри решенија**, која е предвидена за **втора половина на 2022 година** во надлежност на **МЕ** и е „**нереализирана**“.
- **Активност 1.2: Донесување на единствен закон со кој ќе се уреди работењето на овие категории правни субјекти.** Рокот за реализација на оваа активност е **прва половина на 2023 година и континуирано**, а истата е во надлежност на **МЕ**. Оваа активност **не е досеана**.

Слика 46: Вкупен степен на реализација во секторот

Од вкупно шест активности кои се предвидени во Стратегијата за секторот ЈП и АД во државна сопственост и сопственост на ЕЛС, две активности не се реализирани (33,3%), а четири активности не се досеани (66,7%). За 2022 година вкупно се предвидени две активности кои не се реализирани.

Слика 47: Статус на активности по евалуационен период

Слика 48: Вкупен статус на активности по институции

- МЕ има вкупно три активности, од кои две се за 2022 година, а не се реализирани, како и една за 2023 која е недоспеана.
- За ДКСК е предвидена една активност која е недоспеана.
- Владата има две активности кои сеуште не се доспеани.

16. СЕКТОР МЕДИУМИ И ГРАЃАНСКО ОПШТЕСТВО

Опис на секторот

Во однос на секторот медиуми и граѓанско општество во Стратегијата е утврдени се следниве три приоритетни проблеми:

- 1) Недоволна транспарентност на институциите од јавниот сектор за соработката со медиуми, интернет портали, маркетинг агенции и медиумски работници;
- 2) Непостоење на законски основ за регулација и евиденција на онлајн медиумите;
- 3) Зајакнување на транспарентноста на институциите при планирање на средствата за финансирање на ГО како и на отчетноста од реализацијата

За реализација на мерките и активностите предвидени за надминување на проблемите во секторот медиуми и граѓанско општество надлежни се следниве институции:

- 1) Владата,
- 2) МИОА
- 3) МП,
- 4) МФ
- 5) Здружението на новинари (во натамошниот текст: ЗНМ),
- 6) Советот за етика во медиумите (во натамошниот текст: СЕЕМ) и
- 7) Стопанската комора

Степен на реализација на активностите

Во секторот медиуми и граѓанско општество се констатирани три проблеми за чие надминување, со Акцискиот план на Стратегијата се предвидени пет мерки и осум активности.

ДКСК изврши проверка и анализа на податоците во однос на реализација на мерките и активностите во секторот медиуми и граѓанско општество и ја утврди следнатта состојба:

Годишен извештај за спроведување на Националната стратегија за спречување на корупцијата и судирот на интереси 2021-2025 за период 01.01.2022 – 31.12.2022 година

Проблем 1: Недоволна транспарентност на институциите од јавниот сектор за соработката со медиуми, интернет портали, маркетинг агенции и медиумски работници					
Мерка	Активност	Надлежна институција	Рок за реализација	Статус 2021	Статус 2022
1. Воспоставување на обврска за институциите од јавен сектор да доставуваат извештаи за склучени и реализираните договори со медиуми, интернет портали, маркетинг агенции и медиумски работници	1.1.Измени на законот за ААВМУ во однос на воспоставување на обврска за институциите од јавен сектор и ЕЛС јавно да ги објавуваат извештаите за склучени и реализирани договори од било кој вид со медиуми, интернет портали, маркетинг агенции и медиумски работници.	МИОА	Прва половина до 2022	Недоспеана	Нереализирана
	2.1.Анализа на постојните критериуми за доделување на државна помош	Влада	Прва половина на 2022	Недоспеана	Во тек
2. Подобрување на критериумите за доделување на државна помош за печатените медиуми	2.2.Измена на одлуката за програмата за поддршка за печатени и дистрибуција на печатените медиуми	Влада	Втора половина на 2022	Недоспеана	Нереализирана
	Проблем 2: Зајакнување на саморегулацијата во однос на онлајн медиумите				
Мерка	Активност	Надлежна институција	Рок за реализација	Статус 2021	Статус 2022
1. Зајакнување на саморегулацијата во однос на онлајн медиумите	1.1.Анализа на состојбата со онлајн медиумите во однос на професионалноста и интегритетот во нивното работење	ЗНМ и СЕММ	Втора половина на 2021	Во тек	Во тек
	1.2.Утврдување на механизми за зајакнување на саморегулацијата на онлајн медиумите	ЗНМ и СЕММ	Втора половина на 2021	Реализирана	/
2. Надградување на регистарот на професионални онлајн медиуми	2.1.Усвојување и примена на позитивни меѓународни практики за надградување на регистарот на професионални онлајн медиуми	ЗНМ и СЕММ	Втора половина на 2021 - континуирано	Реализирана	Во тек
Проблем 3: Зајакнување на транспарентноста на институциите при планирање на средствата за финансирање на ГО како и на отчетноста за реализацијата и ефектите на проектите					
Мерка	Активност	Надлежна институција	Рок за реализација	Статус 2021	Статус 2022
1. Зајакнување на транспарентноста на институциите при планирањето на средствата за финансирање на ГО како и отчетноста за реализацијата и ефектите на проектите	1.1.Изменување и дополнување на Законот за здруженија и фондации во насока на пропишување обврска за воспоставување единствена база на податоци со информации за доделените средства и ефектите од проектите за сите ГО кои добиваат средства од јавни институции и ЕЛС	МП МФ МИОА	Прва половина на 2022	Недоспеана	Во тек
	1.2. Изменување и дополнување на Законот за здруженија и фондации во насока на	МП МФ МИОА	Прва половина на 2022	Недоспеана	Во тек

	пропишување обврска јавни институции и ЕЛС за редовно ажурирање на единствена база на податоци				
--	--	--	--	--	--

За **Проблемот 1: Недоволната транспарентност на институциите од јавниот сектор за соработката со медиуми, интернет портали, маркетинг агенции и медиумски работници.**

Мерката 1: Воспоставување на обврска за институциите од јавен сектор да доставуваат извештаи за склучени и реализираните договори со медиуми, интернет портали, маркетинг агенции и медиумски работници, опфаќа една *Активност 1.1: Измени на законот за ААВМУ во однос на воспоставување на обврска за институциите од јавен сектор и ЕЛС јавно да ги објавуваат извештаите за склучени и реализирани договори од било кој вид со медиуми, интернет портали, маркетинг агенции и медиумски работници.* Рокот за реализација на оваа активност беше прва половина на **2022 година**, а истата е во надлежност на МИОА. Оваа активност е „нереализирана“.

Мерката 2: Подобрување на критериумите за доделување на државна помош за печатените медиуми опфаќа две активности и тоа:

- *Активност 2.1: Анализа на постојните критериуми за доделување на државна помош, за која рокот за реализација беше прва половина на 2022 година, а истата е во надлежност на Владата.* Оваа активност е „во тек“.
- *Активност 2.2: Измена на одлуката за програмата за поддршка за печатени и дистрибуција на печатените медиуми, за која рокот за реализација беше втора половина на 2022 година, надлежна институција е Владата, а оваа активност е „нереализирана“.*

Проблем 2: Зајакнување на саморегулацијата во однос на онлајн медиумите.

Мерката 1: Зајакнување на саморегулацијата во однос на онлајн медиумите опфаќа две активности, и тоа:

- *Активност 1.1: Анализа на состојбата со онлајн медиумите во однос на професионалноста и интегритетот во нивното работење, со рок за реализација на втора половина на 2021 година, во надлежност на ЗНМ.* Оваа активност е „во тек“.
- *Активност 1.2: Утврдување на механизми за зајакнување на само регулацијата на онлајн медиумите.* Рокот за реализација на оваа активност беше втора половина на **2021 година**, а истата е во надлежност на ЗНМ. Оваа активност беше „реализирана“ во 2021 година.

Мерката 2: Надградување на регистарот на професионални онлајн медиуми една *Активност 2.1: Усвојување и примена на позитивни меѓународни практики за надградување на регистарот на професионални онлајн медиуми.* Рокот за реализација на оваа активност е втора половина на **2021 година** и континуирано, а истата е во надлежност на ЗНМ. Оваа активност е „во тек“ на реализација, а како континуирана ќе биде следена и во идните извештаи.

За надминување на **Проблемот 3: Зајакнувањето на транспарентноста на институциите при планирање на средствата за финансирање на граѓанските организации како и на отчетноста за реализацијата и ефектите на проектите** предвидена е една **Мерка 1: Зајакнување на транспарентноста на институциите при планирањето на средствата за финансирање на граѓанските организации како и отчетноста за реализацијата и ефектите на проектите**, а која ги опфаќа *Активност 1.1: Изменување и дополнување на Законот за здруженија и фондации во*

насока на пропишување обврска за воспоставување единствена база на податоци со информации за доделените средства и ефектите од проектите за сите граѓанските организации кои добиваат средства од јавни институции и ЕЛС и Активност 1.2: Изменување и дополнување на Законот за здруженија и фондации во насока на пропишување обврска јавни институции и ЕЛС за редовно ажурирање на единствена база на податоци. Рокот за реализација на двете активности беше **прва половина на 2022 година**, при што од добиените извештаи произлегува дека и двете активности се во надлежност на МП и двете активности се со статус „во тек“ на реализација.

Слика 49: Вкупен степен на реализација во секторот

Од вкупно осум активности кои се предвидени во Стратегијата за секторот медиуми и граѓанско општество две активности не се реализирани (25%), една е реализирана (12,5%), а пет активности се во тек на реализација (62,5%). За 2022 година вкупно се предвидени пет активности при што две се со статус нереализирани, а три се во тек на реализација. Дополнително, две активности се пренесени од претходниот евалуационен период кои се во тек.

Слика 50: Статус на активности по евалуационен период

Слика 51: Вкупен статус на активности по институции

- За МИОА е предвидена една активност која не е реализирана.
- За Владата се предвидени две активности од кои едната е во тек, а втората не е реализирана.
- За ЗНМ се предвидени три активности, од кои една е реализирана во 2021 година и две се во тек на реализација.
- За МП се предвидени две активности кои се во тек на реализација.

Годишен извештај за спроведување на Националната стратегија за спречување на корупцијата и судирот на интереси 2021-2025 за период 01.01.2022 – 31.12.2022 година